Viața studențească

REVISTĂ A ASOCIAȚIILOR STUDENȚILOR DIN REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA, Nr. 14 ● Miercuri 2 aprilie 1969 ● 16 pagini ● 0,50 lei

PULS POLITIC STUDENȚESC

Omul = zoon-politicon

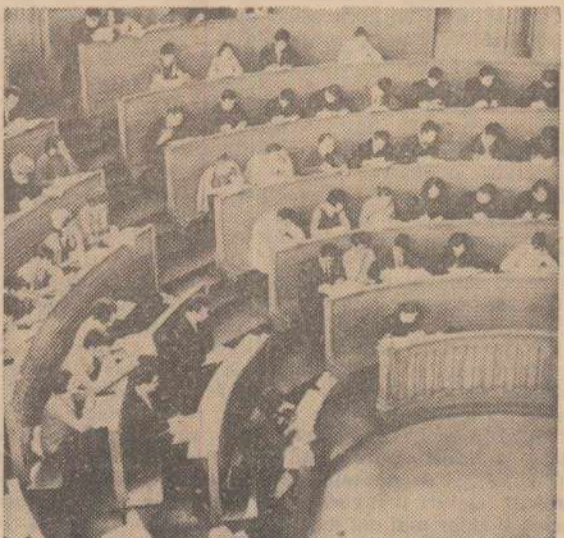
Da, studentul român al celei de-a 25-a aniversări a Eliberării e un om cu simț politic! Este concluzia finală a anchetei pe care redacția revistei noastre a întreprins-o în cîteva institute de învățămînt superior din București (Construcții, Filozofie, I.A.T.C.). Am primit un procent de 80% formulare completate din cele distribuite, proporție explicabilă prin raritatea încercărilor de acest fel, în rîndurile studenților, la noi. Proporție demnă de luat în seamă, dacă socotim că aproape toate întrebările obligau la o atitudine francă, în scris, pe niște oameni fără exercițiul frecvent al opiniei transmise „în direct".

O întrebare a fost formulată astfel: *„Vă considerați un om cu simț politic?"*. Marea majoritate a răspunsurilor a fost „da", un „da" subliniat adesea. Nu putem măsura rezultatele anchetei în procente, deoarece plăcerea dialectică a celor chestionați a întrecut previziunile noastre și, chiar acolo unde se impunea un răspuns scurt, o afirmație sau o negație, răspunsurile au fost construite în argumente și detalii. În fond, calitatea celorlalte răspunsuri acoperea firesc și această întrebare.

Tudor OCTAVIAN

(Continuare în paginile 8—9)

● O imagine studențească diurnă; o uvertură la examenele de admitere în institute. Citiți în pagina 15 cîteva fragmente din broșura „ADMITEREA ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR" în curs de apariție. ● Ilinca Dumitrescu este una din debutantele concertului dat de orchestra Conservatorului bucureștean pe scena Ateneului și despre care se vorbește în cronica muzicală de la pagina 7. ● Amănunte despre clarinetistul Dumitru Fărcaș citiți în reportajul „Însemnări dintr-un turneu".

Alegeri în asociații

Cu Conferința de dare de seamă și alegeri a Uniunii asociațiilor studenților din Centrul universitar București, care are loc azi, se încheie o etapă importantă din activitatea politică studențească desfășurată în acest semestru. Deși răstimpul în care s-au ținut aceste adunări și conferințe a fost destul de scurt — mai puțin de o lună — efervescența politică și organizatorică declanșată de evenimentul alegerilor în cele mai multe din asociațiile studențești configurează un bilanț pozitiv, reliefează atmosfera de muncă și entuziasm, de sporită responsabilitate socială a studențimii față de pregătirea sa multilaterală, care precede apropiata Conferință pe țară, a VII-a, a U.A.S.R.

Ultimele conferințe ale uniunilor din centre confirmă și mai mult această apreciere și este cu atît mai îmbucurător acest fapt cu cît conferințele la care ne referim au avut loc în orașe universitare de primă mărime — Iași, Cluj, Timișoara. S-a remarcat și cu aceste prilejuri și s-a amplificat atenția acordată acestor conferințe, ele constituind evenimentul cel mai important la ordinea zilei în centrul universitar respectiv. Dovada cea mai elocventă e prezența la lucrările lor a unor importante personalități politice și universitare. Astfel, la aceste conferințe au participat tovarășii: la Cluj, *Ion Iliescu*, prim-secretar al C.C. al U.T.C., ministru pentru problemele tineretului, *Aurel Duca*, prim-secretar al Comitetului județean al P.C.R.; la Timișoara, *Mihai Telescu*, prim-secretar al Comitetului județean al P.C.R., și *Floarea Ispas*, secretar al C.C. al U.T.C.; la Iași, *Petre Milcomete*, secretar al Comitetului județean al P.C.R., și *Ion Popescu*, secretar al C.C. al U.T.C. Reportajele noastre de la aceste conferințe, publicate în paginile 4—5, constituie o ilustrare elocventă pentru interesul suscitat de aceste dezbateri.

Al șaptelea răspuns la întrebarea:

DE CE SE LASĂ AȘTEPTATĂ MAREA PERFORMANȚĂ ÎN SPORTUL NOSTRU STUDENȚESC?

Pentru înțelegerea mai exactă a momentului actual al sportului nostru studențesc de performanță cred că este necesar să se cunoască ceva despre evoluția sa. Cu 15 ani în urmă, urmînd cu fidelitate structura națională — departamentală — a sportului românesc, mișcarea sportivă universitară era centralizată pe țară în cadrul asociației sportive „Știința". O dată cu înființarea în 1957 a asociațiilor studenților, organizarea integrală și unitară a sportului universitar a fost trecută în seama acestora.

În timpul și la sfîrșitul perioadei de 9 ani, cînd asociațiile studenților organizau întreaga activitate a studenților, situația era — cu aproximație — următoarea:

1. Activitatea sportivă constituia una din preocupările centrale ale asociațiilor studenților.
2. Cadrele didactice de educație fizică participau efectiv și integral la această activitate, aducînd o contribuție substanțială la antrenarea masei de studenți în practicarea exercițiilor fizice și sportului.
3. 60 la sută din numărul studenților erau cuprinși în activitatea sportivă de masă, organizată.
4. Activitatea sportivă de performanță era puțin sprijinită de conducerile instituțiilor de învățămînt superior și de catedrele de educație fizică (fără să fie neglijată).
5. 3 la sută din numărul studenților practicau sportul de performanță în cadrul a 9 cluburi „Știința", cu aproximativ 100 de secții.
6. Baza materială (instalații sportive, fonduri,

Titus DEAC
șeful Comisiei sportive a Consiliului U.A.S.R.

(Continuare în pagina a 16-a)

„PAS CU PAS"

Sîntem a V-a promoție a Facultății de electromecanică din Cluj. Desigur că fiecare traiectorie a acestor vieți în lansare oferă ceva demn de interes, că aceste portrete se diversifică neînchipuit de mult și că dincolo de jaloanele generale ale acestui drum, care pentru majoritatea dintre noi cuprinde într-o continuitate firească etapele liceu-facultate, fiecare dintre aceste portrete are liniile lui specifice, definitive sau în formare, care marchează personalități distincte, în continuă autodepășire. Este vorba de biografii pe care scriindu-le ajungi foarte rar pe pagina a doua. Pentru noi, desigur, este mai interesantă, sau mai bine zis va fi, cea de-a doua pagină a autobiografiei, rămasă încă albă, pagină pe care urmează să o scriem fiecare în felul lui în producție.

Am ales dintre colegi, totuși, pe unul care nu iese aproape cu nimic din comun, nu este un student de 10, dar un om care poate spune că s-a construit pe sine „pas cu pas" și care, chiar dacă este numai cu cîțiva ani mai în vîrstă decît noi, a scris destul de multe rînduri pe această a doua pagină a autobiografiei. Se numește Ștefan Garay (Stefi, cum îi spunem noi). El reprezintă un anumit drum sinuos și mai dificil de formare a intelectualității noastre în ultimii ani. A urmat școala profesională, apoi, paralel cu exercitarea meseriei de „tîmplar modelor" la Întreprinderea „Refractara"-Aleșd, a urmat liceul seral, iar pe urmă a venit la facultate. După cinci ani de producție „ajunsesem la o saturație, la o plafonare, nu mai puteam să mă ridic, să progresez în această meserie, după ce am atins categoria maximă", ne spune el. A venit la Facultatea de electromecanică pentru a da cîmp liber dezvoltării personalității lui într-un domeniu care îi place cu adevărat. De aceea a luat totul de la capăt cu foarte multă seriozitate, apărînd mereu între colegi cu un

Iustin MORARU

(Continuare în pagina a 6-a)

Cartea de vizită a organizației noastre

CONTACTUL STUDENT-SAT: UNIVERSITATE A VIEȚII

Este cunoscută eficiența pe care o poate avea o intelectualitate progresistă angajată cu toate fibrele în lupta de ridicare a țărănimii pe trepte superioare ale civilizației. Sînt nenumărate exemplele de cărturari români care și-au devotat munca, întreaga lor viață propășirii neamului românesc prin introducerea în rîndul țărănimii a unor bogate valori culturale egale sau uneori depășind pe cele ale unor țări cu o bogată tradiție culturală. Am aminti activitatea aproape a tuturor cărturarilor progresiști de la Conachi pînă în zilele noastre, ctitori, fondatori și sprijinitori ai școlii sătești — puternic instrument de cultură în acele timpuri.

Putem aprecia că Iașul are în acest sens o vastă tradiție, pe care, în noile condiții ale construirii socialismului, cînd, din factor pur individual, legătura cu satul devine o datorie cetățenească, este fundamentată o largă serie de activități menite să întărească legătura dintre intelectualitate, clasa muncitoare și țărănime.

Continuînd aceste frumoase tradiții, organizațiile U.T.C. ale studenților Centrului universitar Iași au, în acest sens, și poate nu numai aici, o valoroasă experiență pe care doresc să o împărtășească colegilor din celelalte centre universitare ale țării.

Aceste relații ale studenților ieșeni cu meleagurile moldovene și cu oamenii care le populează nu trebuie înțelese ca un „ajutor" dat țărănimii cooperatiste, ci ca pe un înalt schimb de valori, a cărui eficiență se îndreaptă în ambele sensuri. **Astfel, răspunzînd cu entuziasm acțiunii comune inițiate de organizațiile de partid, U.T.C. și decanatele unor facultăți, studenții au organizat cicluri de conferințe la sate în scopul popularizării celor mai noi date și realizări ale științei și tehnicii mondiale contemporane sau a politicii interne și internaționale a Partidului Comunist Român.** Studenți ca Vizireanu Paul, Jerghiuță Gheorghe, Gh. Negură, V. Bodea sau L. Pitaru nu numai că au conferențiat pe marginea unor importante realizări ale construcției socialismului în patria noastră, ci au răspuns unor numeroase întrebări cu privire la diferitele aspecte ale dezvoltării societății contemporane, la diversele subtilități ale realizărilor științei.

Studenții noștri au fost adesea rechemați în aceste sate, unde au purtat discuții, înarmați cu cunoștințele lor profesionale, despre „Unirea principatelor", „Revoluția de la 1848", „Unirea Transilvaniei cu România", „1907 în Moldova" etc. Țăranii din generațiile care au participat la unele din evenimentele amintite au împărtășit studenților experiențele lor trecute, dîndu-le posibilitatea cunoașterii vii a unor elemente legate de istoria patriei, completînd cunoștințele lor căpătate la cursuri. Putem aprecia că o astfel de activitate va trebui extinsă avînd în vedere dubla ei eficiență, triplată de o mai bună cunoaștere reciprocă.

Centrul universitar Iași are unul dintre cele mai puternice cercuri de folclor din țară, în care studenții pasionați de arta populară se perfecționează continuu în culegerea celor mai statornice valori din cultura neamului nostru. **Activitatea cercului de folclor, sub conducerea cunoscutului folclorist ieșean V. Adăscăliței, s-a desfășurat pe o largă arie geografică, acoperind teritoriile județelor Iași, Neamț, Botoșani, Suceava. Au fost culese și cercetate zăcămintele folclorice din toate comunele județelor Neamț și Botoșani, bogat material (care, după cum afirmă conducătorul cercului, rivalizează cu cel al Institutului Național de Folclor) care stă la baza celor 3 volume aflate sub tipar: „Teatru folcloric din județul Iași", „Folclor din zona Rădăuților", „Folclor din județul Neamț", editate de cercul studenților folcloriști.**

Și în acest caz eficiența muncii studenților se îndreaptă în mai multe direcții. Studenții cunosc în mod direct viața satului, între coordonatele căreia școala și căminul cultural joacă un rol important; înarmați cu această cunoaștere nemijlocită a rosturilor celor două așezăminte culturale, studenții, viitoarele cadre din învățămînt la sate, își vor putea întregi eforturile spre multiplicarea formelor de propagare a culturii în rîndul maselor. **Studenții nu au așteptat însă această devenire, ci, chiar de la primele contacte, au dat numeroase sugestii cu privire la organizarea programelor, la ridicarea nivelului artistic al diferitelor forme de manifestare culturală, au organizat șezători folclorice, seri culturale în care a avut loc un impresionant schimb de idei.** De exemplu, în comuna Oșești (jud. Vaslui) studenții au organizat o șezătoare folclorică între generații — seară de neuitat atît pentru studenții care au simțit pe viu înțelepciunea populară, cît și pentru tinerii din sat, împreună cu care au ascultat o impresionantă trecere în revistă a unor inedite piese folclorice. Nu mai puțin impresionați au fost „bătrînii" satului de ingeniozitatea și interesul mereu stimulat al „puștanilor de la oraș", care la rîndul lor au recitat din creațiile lor și ale colegilor lor sau din stilizările de folclor efectuate.

Colaborarea acestei brigăzi cu organizațiile U.T.C. din județele amintite, schimbul de idei avut cu uteciștii din reședințele județene, angajarea lor în circuitul relațiilor între tineretul de la orașe și sate fac din acest organism inițiat de entuziasmul unor cunoscători ai potențelor culturale ale poporului nostru un important vehiculator al ideii generoase de înfrățire a tineretului, indiferent de domeniul de activitate în care-și desfășoară munca.

Nu puține sînt cazurile în care studenții leagă prietenii, se nasc corespondențe în care cunoașterea reciprocă, ajutorul reciproc, colaborarea vin să întărească convingerea solidarității tineretului pe drumul construirii comunismului în patria noastră. Astfel, studenți ca N. Spînu, Maria Bujor, poeta Aura Mușat, D. Atanasiu, Ninu Cornel **primesc nenumărate scrisori în care sînt întrebați de tinerii din sate despre viața și munca din universitate, despre ideile și idealurile comune ale tineretului.**

Eficiența acestui cerc este confirmată și de faptul că foștii inițiatori ai colectivului, astăzi absolvenți, și-au îndreptat activitatea profesională spre culegerea folclorului; de multe ori, întîlniți la locurile lor de muncă, au însoțit pe proprie cheltuială grupurile de studenți, împărtășindu-le din experiența lor, fapt care relevă permanența interesului și preocupărilor lor pentru ideile înrădăcinate de activitatea cercului.

Problemă de mare interes în dezvoltarea artei noastre naționale, valorificarea folclorului românesc nu trebuie să rămînă în forma publicării unor monografii, ci ar fi necesară o valorificare imediată a pieselor de folclor în cadrul formațiilor studențești. **Organizația U.T.C. din Centrul universitar Iași caută mereu forme de corelare a culegerii de folclor și de valorificare a sa în tarafuri și ansamblurile de dansuri populare.**

Se poate vorbi ca despre un alt mijloc de întreținere a unor strînse raporturi între studenți și sate și de către formațiile folclorice, în care sînt angajați peste 800 de studenți. Comisia culturală a Comitetului U.T.C. din centrul universitar, de sub conducerea asistentului Popa Ștefan — inimos și apreciat culegător de folclor — se mîndrește cu desele ieșiri ale formațiilor în satele din împrejurimile Iașului, Pașcanilor, Hîrlăului și Dorohoiului. Cu prilejul unor astfel de turnee, schimbul de idei cu privire la munca formațiilor artistice de amatori are loc ad-hoc, studenților oferindu-li-se prilejul de a cunoaște ansamblul preocupărilor artistice ale sătenilor, gustul și dorința lor de a realiza înaltele valori ale culturii. Dovadă în acest sens este interesul mereu crescînd al directorilor de cămine culturale și al instructorilor artistici pentru munca formațiilor artistice studențești.

Sînt de remarcat studenții formațiilor de la Institutul pedagogic, Universitate, Medicină și Agronomie, **la care interesul natural pentru viitoarele locuri de muncă se conjugă cu dorința de a face cunoscută sătenilor multitudinea de activități ale studențimii ieșene.** Astfel, studenții Institutului pedagogic au organizat „zile ale căminului cultural" în diferite sate, sau șezători literare în care creația literară studențească s-a bucurat de un răsunător succes.

Studenții noștri au trăit clipe de intensă satisfacție, simțindu-se înconjurați cu dragoste și căldură de sătenii la care erau în vizită. Studenții componenți ai echipei de teatru a I.M.F. își vor aduce totdeauna aminte de gestul părintesc al sătenilor din comuna Sulița, care și-au oferit casele spre găzduire studenților-artiști.

La fel, studenții ieșeni au aplaudat cu căldură formațiile artistice ale tinerilor de la sate în frumosul festival al jocurilor tradiționale de Anul nou, bucurîndu-se de multe ori de ineditul acestor spectacole populare.

Un ajutor important pentru cunoașterea viitoarelor locuri de muncă l-a constituit **invitarea unor absolvenți angajați în locuri de producție în diferite sate din județul Iași, care, răspunzînd cu entuziasm acestei invitații, au explicat viitorilor profesori, medici, ingineri frumusețea muncii lor, înalta misiune ce li s-a încredințat.**

Un alt mijloc de popularizare a activității studenților îl constituie, fără îndoială, practica studenților agronomi și **vasta acțiune de muncă patriotică inițiată de conducerea organizației noastre. În alcătuirea brigăzilor de muncă patriotică s-a ținut seama de crearea unui echilibru al forțelor culturale, mulți dintre componenții acestor brigăzi fiind artiști amatori sau sportivi de performanță. La întoarcerea din taberele de muncă patriotică s-au schimbat multe impresii cu privire la fructuoasele întîlniri culturale cu țăranii muncitori din diferite sate din Moldova.**

Toate aceste acțiuni care-și dovedesc în mare măsură eficiența în crearea unui profund interes și devotament patriotic față de satul românesc, față de înalta muncă de ridicare continuă a nivelului cultural al satului **necesită o amplificare, o multiplicare a formelor celor mai adecvate de întreținere a unei legături continue între studenți și sate. Numai printr-o cunoaștere nemijlocită a realităților satului românesc contemporan vom dezvolta în conștiința viitorilor intelectuali respectul pentru valorile culturii populare; numai în felul acesta vom cultiva o viziune realistă a satului,** numai așa realitățile contemporane vor declanșa entuziasmul și dorința de a aduce continuu perfecționări satelor patriei noastre, vieții țărănimii. Este o datorie sfîntă a fiecărui intelectual de a contribui prin toate forțele sale la ridicarea pe o treaptă superioară de civilizație a vieții țăranului român.

N. NICULESCU
secretar al Comitetului U.T.C. —
Centrul universitar Iași

PULS

Politehnica și uzina - cei doi poli ai unui circuit tineresc

Între cel mai mare institut de învățămînt superior și cea mai mare uzină s-au găsit și stabilit, în urma discuțiilor purtate de birourile comitetelor U.T.C. respective, largi posibilități de colaborare. Plecînd de la faptul că cele două organizații — a Institutului politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej" și a Uzinei „23 August" din București — în domeniile care vizează esența activității lor au acțiuni ce urmăresc același scop, comitetele U.T.C. au întocmit un plan comun de măsuri, cu responsabilități de ambele părți.

În vederea petrecerii în chip cît mai plăcut și instructiv a timpului liber, printre altele, planul consemnează organizarea în comun a unor reprezentații artistice în împrejurimile Capitalei și pe scena Casei de cultură a tineretului din sectorul III, prezentarea reciprocă (în institut și în uzină) de spectacole cu formațiile artistice proprii, participarea studenților la unele acțiuni organizate în uzină și a muncitorilor la cele organizate la clubul institutului și în cadrul Ateneului studențesc, susținerea periodică de către studenți la clubul uzinei a unor referate, informări cu teme propuse de tinerii muncitori, schimburi de informații privind realizarea revistelor interne („Viața uzinei" și „Ing.").

Dar cele mai importante acțiuni se vor desfășura în domeniul muncii profesionale și științifice și vor urmări: îmbunătățirea sistemului de practică în producție — *un colectiv de ingineri ai uzinei va elabora pentru studenți teme de studiu, cu obiective concrete de urmărit pe tot parcursul practicii (de exemplu, sistemul de ungere sau transmisie la locomotiva Diesel hidraulică de 1200 CP, proiectarea unor mecanisme, sistemul de viteză la mașinile-unelte ale uzinei ș.a.);* eficiența cercetării științifice — *printr-un contact strîns cu uzina se vor aborda unele teme de cercetare în funcție de cerințele producției și se va organiza o sesiune științifică comună;* popularizarea unor secții din institut și sectoare din uzină — *prin organizarea cu elevii claselor a XII-a de acțiuni în comun care să ducă la creșterea interesului viitorilor bacalaureați pentru secțiile și sectoarele mai puțin cunoscute.*

În ansamblu, proiectul celor două comitete U.T.C. urmărește desfășurarea unei colaborări strînse între tinerii celor două organizații și dacă el va fi respectat va constitui un succes atît pentru studenții institutului cît și pentru muncitorii uzinei.

Invitație

În luna mai, Consiliul A.S. împreună cu rectoratul Institutului pedagogic de 3 ani din Oradea organizează prima sesiune a cercurilor științifice studențești de primăvară, *la care vor fi invitați să participe și colegii lor din celelalte institute pedagogice.*

La sesiune se vor acorda următoarele premii:

— Spiru Haret, pentru cea mai bună lucrare de matematică

— Nicolae Iorga, pentru cea mai bună lucrare de istorie

— Simion Mehedinți, pentru cea mai bună lucrare de geografie

— Lucian Blaga, pentru cea mai bună lucrare de literatură română.

Iată un prilej de cunoaștere reciprocă a preocupărilor studențești în domeniul cercetării, de confruntare a valorilor, de afirmare a experienței dobîndite de fiecare institut.

SUCCES TUTUROR!

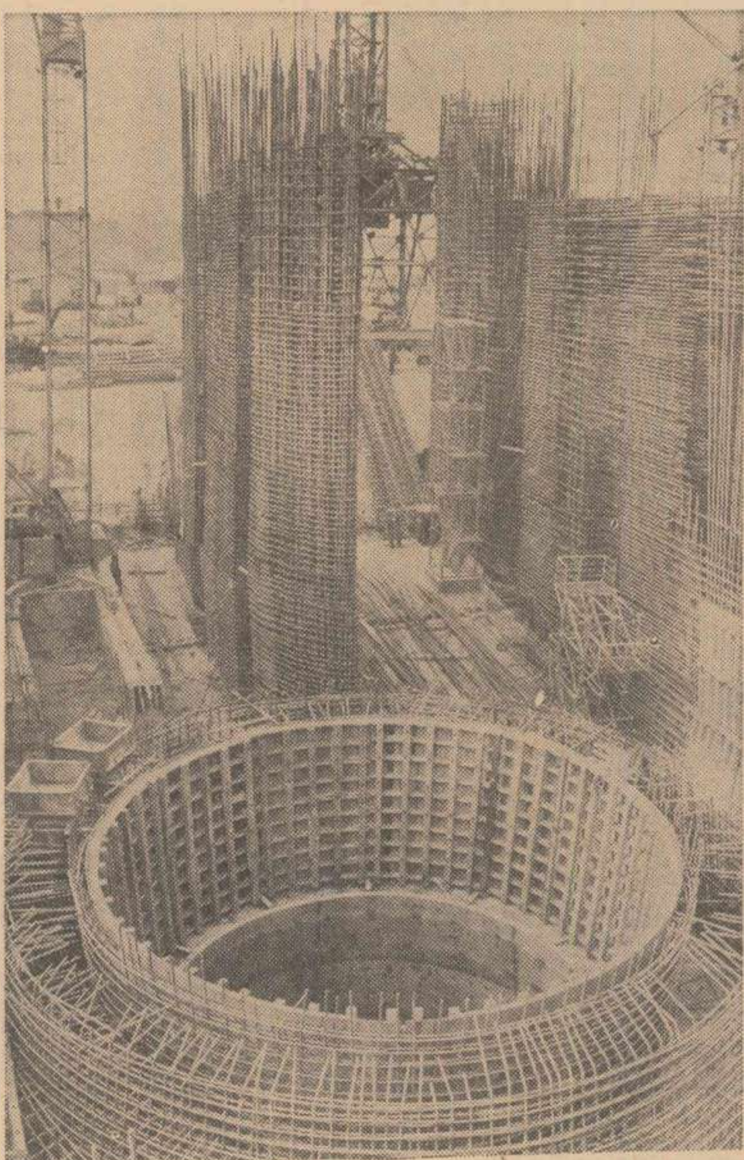

— Asta ar putea lua notițe pentru toți chiulangiii din grupa noastră!

ODĂ PĂMÎNTULUI MEU

CUMPĂNA LUMINII

—poem reportaj—

Sînt oameni şi fapte care rămîn în timp, în memorie, care poartă un semn adînc şi numele ce li s-a dat de veacuri este LEGENDĂ.

Un erou a schimbat ceva din legea cea mare a firii şi sîngele lui strigă într-un cîntec trecînd în istoria fără sfîrşit. Legendele sînt suflate în aur de timp vechi, în rădăcini neştiute. Şi totuşi am trăit un ceas cînd, de lîngă mine, dintre pămînturi şi ape, din sufletul oamenilor, pornea o poveste cu acest nume...

I. DUNĂREA

Dunărea, Dunărea
Petrecută în numele nostru
Trăgîndu-şi peştii albaştri
Spre negura Pontului...

Pe dunga cîmpiei în care m-am născut trece o putere imensă venind printre stînci şi peste gherdapuri, rostogolindu-şi sunetul adînc, neştiută şi măreaţă, Dunărea. La pragurile cu nume de spaimă Porţile de Fier a ros piatra şi s-a eliberat în cîmpie, rupînd un kilometru de stîncă şi despărţind două lanţuri de munţi. Vapoarele urcau greu peste praguri, trebuiau zile multe, vreme calmă şi piloţi încercaţi ca să ajungă cu bine de la Turnu la Moldova Veche. A fost un proiect uimitor, care spunea despre construirea unui baraj la Porţile de Fier, despre convertirea puterii sălbatice în lumină, despre ecluzarea Dunării. Cînd lucrul a început, nimeni nu s-a mai gîndit la imposibil, şi acum, acolo, la porţile Mehedinţilor, oamenii reuşesc să facă ceea ce n-au putut munţii cu aparenţa lor de veşnicie.

Pe şantierul barajului se vorbeşte doar de nişte cifre, de nişte termene, de ziua festivă în care va fi inundată ecluza, de momentul în care va începe navigaţia prin noul sistem şi vor intra în funcţiune puternicele generatoare de energie electrică.

Dincolo de aceste date ce par de un firesc deplin stă sensul unei lupte copleşitoare, al unui război cu natura, cu această putere neînfrîntă pînă acum a Dunării.

II. OAMENII

Apoi oamenii pămîntului
Zidiţi peste goluri de apă

Dar mai presus de orice, la începutul tuturora, stau constructorii, continuînd legenda meşterului valah, lăsînd în fiecare lucru semnul sufletului lor.

I-am găsit acolo pe aceia care înalţă cetăţi de lumină, zidindu-şi în fiecare o parte a vieţii, apoi pleacă în alt colţ de ţară, pentru altă construcţie, mereu, într-un îndemn ştiut numai inimii lor. Tehnicianul constructor Marcu Niţuleasa a lucrat la Bicaz, la Argeş, apoi a venit aici. Are doi copii care s-au născut la Bicaz şi acum învaţă la Turnu-Severin. Nu e singurul. Echipe întregi de constructori au trecut prin cele trei şantiere. Ei sînt meşterii care-i învaţă pe cei ce vin întîia oară pe şantier tainele betonului, dar mai ales le dăruiesc acea flacără care-i trece în familia nobilă a constructorilor.

În munca lor se vorbeşte despre „forarea în stîncă sub apă", despre defecţiuni semnalate şi reparate de scafandri, despre munca „alpiniştilor". Ion Ştefănescu, care a lucrat pe şantierul de deviere a căilor de comunicaţie — unde se lucrează la devierea căii ferate şi a şoselei naţionale din porţiunea ce va fi inundată — mi-a vorbit despre tinerii de pe şantierul său ; cei mai vîrstnici n-au trecut cu mult de 30 de ani. Ei au lucrat zile întregi la 70 metri înălţime, legaţi cu frînghia, la forarea stîncii. Pe şantier li se spunea „alpiniştii". Camioane grele încărcate cu beton virau pînă pe marginea prăpastiei.

Mi-a vorbit despre o putere fără nume care se află în ei, le depăşeşte parcă fiinţa, trecînd dincolo de limitele omenescului. E puterea care se luptă cu aceea a munţilor şi fluviului şi o învinge. Tot ce pulsează aici îi leagă de şantier: din încleştare şi izbîndă se întocmeşte viaţa lor, aspră, dar mereu deschisă spre bucurie şi cunoaştere. Citesc afişe care anunţă spectacole, întreceri sportive. Pe un afişier, lîngă drumul adîncit de roţile belazurilor, scrie : „Clubul central anunţă deschiderea unui curs de limbă franceză, în fiecare joi de la ora 19".

Şi sălile sînt pline mereu, oboseala e uitată parcă, bucuria întreţine lupta. Respiră dorinţa omului de a trăi pretutindeni complex şi complet.

Cînd vii prima dată pe şantier, înaintea maşinilor şi pilonilor de beton, înaintea batardourilor imense vezi oamenii.

La începutul tuturora stau constructorii, continuînd legenda meşterului valah, lăsînd în fiecare lucru semnul sufletului lor.

III. LEGENDA LUMINII

Imnuri de zi şi lumină
Pentru că-n cumpăna luminii
sîntem
Veşnică ţară la hotar de timpuri

Dimensiunea epică a unei fapte poate fi cuprinsă în cuvinte simple care închid explozia uimirii în faţa miracolului. Notez din discuţia cu inginerul Radu Botez : „În curînd va avea loc operaţia de închidere a fluviului".

Fluviul va fi închis pînă va mai rămîne o porţiune de o sută metri. Pentru aceasta se va construi un dig din blocuri de beton într-un ritm constant — la fiecare 10 secunde va fi aruncat în Dunăre un bloc de beton de 25 tone. În etapa actuală a construcţiei, pentru reducerea lăţimii fluviului a fost excavată insula Golu.

Cu fiecare zi se naşte un relief nou contrastînd cu sălbăticia locurilor, oamenii ridică o nouă frumuseţe a ţării, un relief al luminii.

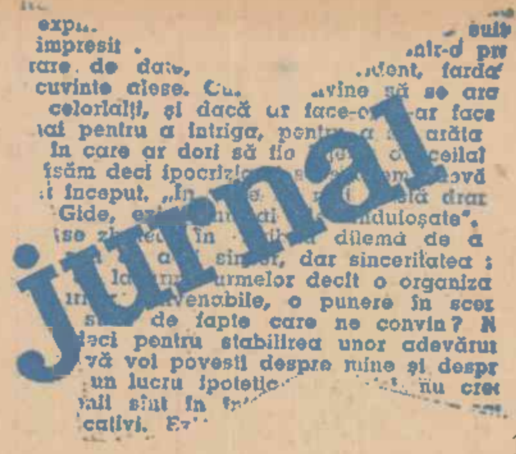
Va fi un baraj uriaş cu şase turbine, un sistem de ecluze cu cea mai mare poartă intermediară din lume, în care navigaţia va fi dirijată automat printr-o reţea de semnalizare acustică şi optică cu instalaţii de televiziune.

Deocamdată acolo, la porţile Mehedinţilor, este un şantier pe care se construieşte legenda luminii, o legendă ce poate fi povestită astfel: „Împăratul Ţară a chemat la el un uriaş născut din sîngele său şi a cerut să-i aducă puterea unui fluviu pe care să şi-o prindă în ochi. Iar uriaşul a acoperit cu palma Dunărea şi i-a adus-o..."

Simple şi solemne sînt cuvintele ce le legăm în cîntece nemuritoare care se nasc acum, alături de noi şi le ducem în timp ca pe cea mai însemnată avuţie a neamului nostru.

Pentru că-n cumpăna luminii sîntem...

Nicolae Dan FRUNTELATĂ

13

Nu, aceasta nu este o istorie a răutăţilor oamenilor mari despre alţi oameni mari, ci mai mult o colecţie de vorbe de spirit pe care unii dintre ei au avut imprudenţa sau reaua credinţă de a le mai şi scrie. Să ne întoarcem la Gide, la Jurnalul său, un adevărat cazan infernal, din aburii căruia ies diabolice caricaturi. Cum îl vede el pe Claudel ? Certitudinea religioasă dă acestui spirit robust o infatuare deplorabilă. Poate că nu se scrie prea bine fără o anumită frică de a te înşela. Şi mai încolo : Claudel avea aerul unui cui, tînăr fiind, acum are aerul unui ciocan de bătut piloane. Credeţi că este singurul care trece pe sub furcile caudine ? Nu. Iată-l pe Gourmont, cu un suflet dezesperant de opac. La premiera Salomeei lui Strauss, Gide notează că soţia compozitorului ar fi strigat cînd a văzut că lumea nu aplaudă : E timpul să venim la operă cu baionetele ! Şi de aici pînă la a trece la Hugo şi Wagner nu e decît un pas. Ca şi Hugo, lui Wagner îi vin metaforele în cap în torent şi ca să exprime o idee el n-o alege, şi n-o să ne ierte cu nici una. Din asta iese inartisticul. Arta este într-adevăr Duşmanul ! conchide sec, ca şi cînd ar fi aruncat o piatră de mormînt peste amîndoi. Dar speraţi că s-a terminat ? Nicidecum ! Peste mai multe pagini ce citim ? Am oroare de Wagner şi opera lui ! Acest geniu prodigios mai mult striveşte decît exaltă. El a permis multor snobi, proşti şi oameni de litere să creadă că iubeau muzica şi cîtorva artişti, că geniul se învaţă. Germania nu a produs niciodată ceva atît de mare şi atît de barbar.

În care grădiniţă va fi zvîrlit pietricica ? Pe la pagina 330. iată-l pe vechiul nostru client, Barrès. Cum îl vede autorul „Imoralistului" ? Nu este o mare inteligenţă, nu este un om mare, însă e abil, industrios faţă de sine pînă la aparenţa geniului, industrios mai ales faţă de circumstanţe, ştiind să folosească ceea ce are pînă la a ascunde ceea ce îi lipseşte. Asta ajunge ? Nu ! Iată la pagina 971, în reluare, portretul nefericitului academician: Nu există un mai nefast educator. Tot ceea ce rămîne marcat de prezenţa sa e deja mort, tot ce are mai bun se găseşte în Chateaubriand. Nimic nu arată mai bine limitele acestea, gustul morţii, al neantului, asiatismul său, dorinţa de popularitate, de aclamaţie pe care o ia drept dragoste de glorie, lipsa sa de curiozitate, ignoranţa, dispreţurile sale, alegerea zeilor săi şi ceea ce-mi displace cel mai mult : dulcegăria, marea frumuseţe a anumitor fraze în care respiră un suflet à la Mimi Pinson... E ucigător, dar nu e totul. Amicul lui Barrès, Jules Renard, dulcele autor al lui Morcoveaţă, abordează şi el de cîteva ori problema. La înmormîntarea lui Verlaine : „Barrès are exact vocea care trebuie cînd vorbeşti la o înmormîntare, cu sonorităţi de cavouri şi de corb... Înainte de a vorbi îşi trecuse pălăria lui Montesquieux. Am avut un moment dorinţa să aplaud cu bastonul pe mormînt, dar dacă mortul s-ar fi trezit ?" Cinism, răutate extremă sau spirite de dragul spiritelor, făcute în orice împrejurare, naiba mai ştie ! Peste cîteva zile, acelaşi îşi notează şi ce a spus Schwob cu acelaşi prilej : „Barrès întinereşte pe seama morţilor". La 8 aprilie 1896, iar Barrès : trebuie scuzat, crede Renard, nu e uşor să faci ca imbecilii cînd ai spiritul lui ! Peste 10 ani, cînd amicul său a intrat la Academie, ce scrie autorul lui Morcoveaţă la 25 ianuarie ? Barrès, iată-l la Academia franceză. Ei bine ! Ce ? Ai să invidiezi acum pe un om pe care nu-l admiri totdeauna şi pe care-l stimezi arareori ? Şi peste cîteva zile este reprodusă scena întîlnirii celor doi la Floury. Apăruse cartea Călătoria în Sparta a proaspătului nemuritor căruia Renard îi cere un autograf. Urmează un schimb de cuvinte deloc amical şi Barrès scrie : Lui Jules Renard, prietenul său. Ce urmează în jurnalul adresantului : Asta nu ! Îl admir, mă uimeşte şi poate că nu găseşte că am talent, dar prieteni nu sîntem. O grea invidie, o răutate rău ascunsă, cine mai ştie ? Pe Verlaine nu-l iartă nici după înhumare. Avusese cu el un schimb de cuvinte jignitoare, acum poetul era mort, asta nu-l scuteşte să-şi noteze undeva că, deşi La Fontaine scria prietenilor săi scrisori vulgare, asta nu putea să-i împiedice să-l admire, pe cînd cu Verlaine era altceva. La 16 noiembrie al aceluiaşi an, 1896 : Verlaine. Citit scrisorile lui publicate de Revue Blanche nr. 83. Stilul lui : o dezagregare, o cădere de frunze de pe un copac care putrezeşte.

Eugen BARBU

ALEGERI ÎN ASOCIAȚII

● Cu un remarcabil simț al profesiei, cu o mîndrie a meseriei alese, studenții prezenți la Conferința Uniunii asociațiilor studenților din Centrul universitar Iași au pledat pentru creșterea responsabilității față de pregătirea profesională, pentru împlinirea printr-o muncă neobosită și conștientă a sensurilor profunde ale datoriei față de societate și față de ei înșiși.

● „Toate problemele sînt ale noastre și ele se cer rezolvate de noi toți". Este necesară o dinamizare pe scară largă a muncii organelor de asociație, cointeresînd toți studenții Iașului universitar în rezolvarea problemelor majore ale studiului și vieții universitare, pentru crearea unei atmosfere de emulație intelectuală, pe dimensiunile înaltelor răspunderi și exigențe. O activitate intensă, o viață de organizație continuu perfecționată — obiective pentru care studenții ieșeni și-au exprimat hotărîrea de a munci.

● Chibzuind cu maturitate și răspundere asupra sarcinilor ce le revin, studenții timișoreni și-au manifestat hotărîrea fermă de a intensifica activitatea de formare multilaterală a personalității fiecăruia dintre ei, de a valorifica plenar toate posibilitățile de care dispun. În acest sens ei și-au propus să adîncească și să amplifice activitatea profesională, să diversifice și să actualizeze munca de cercetare în cadrul cercurilor științifice, să dezbată liber și organizat problemele majore ale evoluției României socialiste.

● Răspunzînd necesităților impuse de programul complex elaborat de partidul nostru pentru perfecționarea vieții economice și social-politice a țării, toți studenții din Timișoara se angajează să se prezinte fără excepție la locurile de muncă unde vor fi repartizați, aducînd cu ei, alături de priceperea dobîndită în anii de facultate, entuziasmul ardent specific tinerei generații.

IAȘI

Dinamizarea vieții de organizație pe primul loc în atenția ieșenilor

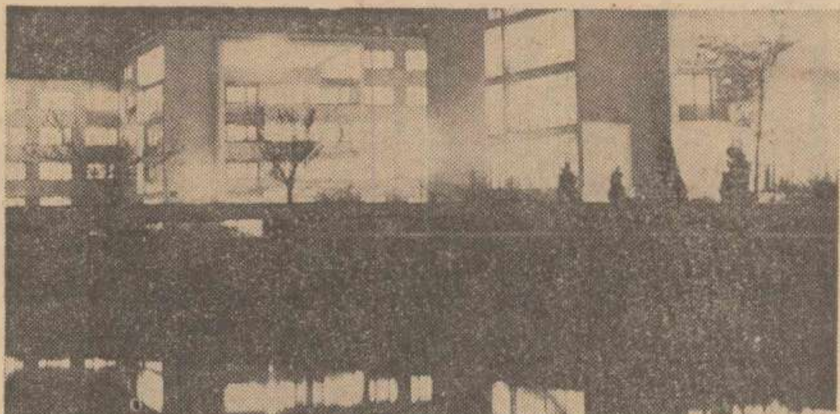
În mod firesc dezbaterile din cadrul Conferinței Uniunii Asociațiilor studenților din centrul universitar Iași s-au concentrat asupra problemei cheie a vieții studențești : studiul, pregătirea profesională. În contextul preocupărilor continue ale conducerii de partid și de stat pentru perfecționarea procesului de învățămînt, pentru îmbunătățirea condițiilor de viață ale studenților, reprezentanții tineretului din amfiteatrele academice ieșene s-au făcut, în fața conferinței, purtătorii de cuvînt ai hotărîrii unanime de a se pregăti, cu o lucidă responsabilitate, în profesia aleasă, în condiții de maximă exigență.

Raportul Consiliului pe centru universitar, care și-a depus mandatul, a subliniat în acest sens rolul de factor dinamizator pe care organele asociației studențești îl au în sprijinirea procesului de învățămînt, în stimularea pasiunii pentru profesie și a răspunderii sociale, în întărirea disciplinei, în formarea opiniei colective a studenților. În același timp s-a atras atenția și asupra faptului că nu întotdeauna măsurilor ample luate pentru îmbunătățirea planului și programelor de învățămînt li s-a răspuns, din partea studenților, cu o sporire similară a preocupării față de pregătire. Procesul de promovare pe centru universitar, 62,7 la sută, cu unele scăderi îngrijorătoare la Facultatea de construcții (43,8 la sută, anul III avînd chiar o cifră de 39 la sută promovați), Hidrotehnică, Studii economice reflectă în același timp o slăbire a exigenței individuale, cît și o perpetuare, așa cum a mărturisit raportul, a formalismului și lipsei de inițiativă din activitatea profesională a asociațiilor.

Pe de altă parte, persistă efectele negative ale unor aplicări inexacte a măsurilor luate, în sensul aglomerării cantității de cursuri pentru sesiunile de vară.

Discuțiile purtate în conferință au accentuat asupra necesității diversificării muncii pentru sprijinirea procesului formativ. La un moment dat atenția firească a asociației pentru stimularea pregătirii studenților din anul I a dus la o neglijare a activității cu anii II și III, ceea ce, la unele facultăți, a avut efecte nedorite în carnetele de note. În paralel, s-a observat și o tendință a reducerii activității la nivel de an și grupe. Trebuie să fim intoleranți față de orice manifestare a dezinteresului pentru studiu, au convenit în unanimitate reprezentanții Iașului studențesc. În acest sens se impune o dinamizare a muncii de asociație, pe scară largă, o cointeresare a studenților în rezolvarea problemelor lor majore, o perfecționare a stilului de muncă. **Toate problemele sînt ale noastre și ele se cer rezolvate de noi toți — arăta unul din vorbitori.**

Cu un remarcabil simț al profesiei, cu o mîndrie a meseriei alese, studenții au vorbit despre necesitatea de a se forma ca intelectuali complex pregătiți, dincolo de litera strictă a programelor, ceea ce implică o conștientă sporire a responsabilității individuale. Astfel s-au ridicat în conferință, după ce fuseseră discutate în adunările de la nivelul facultăților la Universitate, I.M.F. sau Politehnică, problemele limbilor străine, cercetării științifice, tipăririi și difuzării manualelor. Dacă limbile străine au devenit facultative în planul de învățămînt, semnala astfel politehnistul Popa Radu, ele nu trebuie să fie facultative conștiinței intelectualului

multilateral, solicitat de rapidul progres tehnico-științific. De asemenea, stimularea interesului pentru cercetarea științifică ar trebui corelată cu o atentă activitate de coordonare competentă, îndreptată spre o finalitate concretă, propunîndu-se în acest sens și întocmirea unui plan de perspectivă a rotației sesiunilor naționale ale cercurilor științifice. Sînt numai cîteva exemple care indică un real salt calitativ al felului în care studenții ieșeni abordează problemele esențiale formației lor, al felului în care singuri descifrează sensurile profunde ale datoriei față de societate și față de ei înșiși.

Preocupării generale pentru studiu îi corespunde, în paralel, o atenție sporită asupra problemelor social-gospodărești. 83 la sută din studențimea Iașului locuiește în cele 28 de cămine existente. Pe bună dreptate eforturile deosebite ale conducerilor institutelor și ale consiliului pe centru universitar pentru rezolvarea problemelor activității în cămine și cantine au fost remarcate. Numeroase critici au fost aduse însă unor organe de asociație ale căror preocupări obștești nu s-au manifestat decît în preajma controalelor efectuate, semnalîndu-se inactivitatea multor comitete fantomă, care au favorizat defecțiuni, sesizabile în scăderea calității meselor în unele cantine, încălcarea disciplinei de cămin, abaterile de la conduita socială. O activizare neîntîrziată a tuturor organelor studențești în munca obștească, corelată cu sprijinul cuvenit pe care trebuie să-l acorde rectoratele, ar putea duce, după cum au apreciat delegații, la rezolvarea unor probleme care se impun, cum ar fi redistribuirea mai justă a locurilor în cămin, căminizarea studenților căsătoriți etc.

În atenția conferinței asociațiilor studenților a ocupat în mod firesc un loc însemnat problematica profesională și social-gospodărească, dar dezbaterile s-au oprit și asupra aspectelor pregătirii politico-ideologice, raportul semnalînd ruta de formalism și improvizație a unor acțiuni organizate. În contextul prilejuit de această largă confruntare de opinii era de așteptat ca sugestiile și propunerile privind îmbunătățirea educației politico-ideologice să capete o pondere mai mare.

În cadrul lucrărilor conferinței a fost subliniată necesitatea imperioasă ca asociațiile studenților și organizațiile U.T.C., reprezentanții lor în consiliile profesorale și senate să aducă o contribuție tot mai substanțială la îmbunătățirea procesului de învățămînt, la pregătirea multilaterală a studenților.

Intensificarea activității organizațiilor studențești trebuie să se conjuge cu un surplus de efort din partea cadrelor didactice universitare, a conducerilor institutelor de învățămînt superior pentru realizarea dezideratului principal al măsurilor adoptate de partidul și de statul nostru pentru perfecționarea învățămîntului, și anume îmbunătățirea neîncetată a conținutului ideologic și științific al întregului proces-instructiv-educativ.

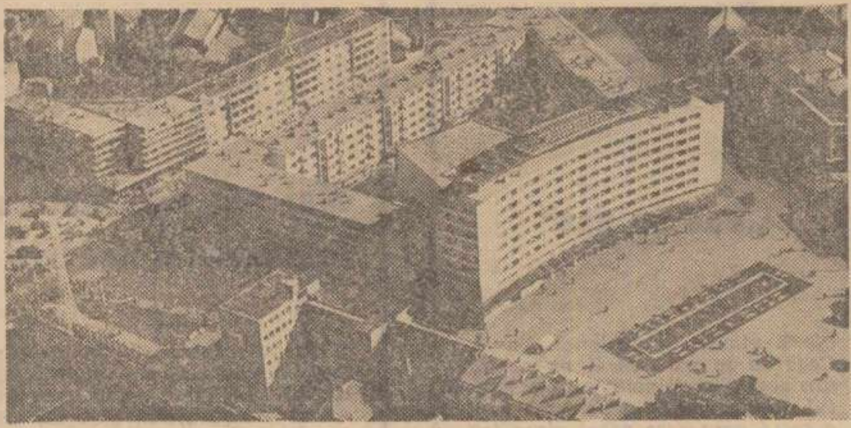
În telegrama adresată Comitetului Central al P.C.R., tovarășului Nicolae Ceaușescu, pe care delegații la conferință au adoptat-o, se spune : **„Înțelegem pe deplin rolul care ni se acordă în proiectele de viitor ale întregii vieți sociale, speranțele care se pun în capacitatea și priceperea noastră de a duce mai departe făclia înaintașilor. Știm că pentru a răspunde cu cinste așteptărilor poporului trebuie să ne însușim temeinic cunoștințele de specialitate la nivelul atins astăzi de știința și tehnica mondială, să aprofundăm studiul învățăturii marxiste, să ne pregătim ca cetățeni integri ai României socialiste".**

Remus CRISTIAN

CLUJ

Pregătire multilaterală și complexă a studenților

Clujul, centru intelectual cu vechi tradiții, oraș unde învață împreună studenți români, maghiari, germani și de alte naționalități, strîns uniți în frontul științei și culturii socialiste, a înregistrat duminică 30 martie un eveniment însemnat : cea de-a VII-a Conferință a asociațiilor studenților pe centru universitar. Delegații au ascultat cu viu interes darea de seamă succintă dar cuprinzătoare a vechiului consiliu A.S., au dezbătut profund, complex și lucid felul cum s-au realizat obiectivele principale ale activității asociațiilor și au transformat luările de cuvînt în propuneri și angajamente concrete care se vor înscrie pe ordinea de zi permanentă a noului consiliu ales. Dominante au fost referirile la activitatea pe tărîm profesional, ca o mărturie a responsabilității care animă cadrele asociației studențești pentru mobilizarea studenților din întreg centrul universitar la un studiu aprofundat, la împlinirea profilului multilateral al viitorilor intelectuali ai țării, la crearea unei opinii de masă în vederea îndeplinirii sarcinilor prezente și de perspectivă trasate de partid și de stat privind pregătirea unor specialiști cu o calificare înaltă, apți să ducă mai departe împlinirea comandamentelor societății socialiste și comuniste. Trecînd în revistă realizările ample ale construcției socialiste, în rîndul cărora o atenție pregnantă se acordă realizărilor privind dezvoltarea bazei materiale a învățămîntului superior, în conferință s-a subliniat că beneficiarii extinderii spațiului de învățămînt la Facultatea de științe economice și chimie, a construirii viitorului complex medical IV, a sălii de gimnastică de la Institutul agronomic, a noului complex de cămine cu o capacitate de 3 200 de locuri, a unei cantine și a unei noi policlinici studențești, au înțeles că trebuie să depună eforturi sporite, direct proporționale cu grija și investițiile făcute, pentru a-și însuși temeinice cunoștințe profesionale la nivelul unor specialiști de înaltă calificare și responsabilitate socială. În acest sens, demne de relevat sînt rezultatele superioare obținute în sesiunea precedentă, cînd 80,4% din numărul examenelor promovate oscilează între calificativele de 7 și 10. Reversul medaliei l-a constituit bilanțul examenelor nepromovate, în rîndul cărora performanțe negative au înscris studenții anilor I. Luările de cuvînt ale delegaților s-au circumscris mai ales în perimetrul antitetic al acestor statistici. Majoritatea vorbitorilor au dezbătut cu gravă maturitate caracterul special al ultimei etape profesionale analizate, cînd pe baza directivelor C.C. al P.C.R. și a noii Legi a învățămîntului a început un fenomen amplu, complex și de perspectivă în toate centrele universitare, în institute și în facultăți și anume acela al restructurării și așezării învățămîntului superior românesc pe baze moderne. Între alții, Mihai Bunduchi, secretarul Comitetului U.T.C. pe Universitatea „Babeș-Bolyai", a analizat care este raportul între slabele rezultate profesionale, numărul încă mare de studenți nepromovați, față de sarcinile asociațiilor care nu au reușit să mobilizeze pe toți studenții la o activitate profesională susținută, cu un înalt caracter patriotic și nu au reușit să demonstreze tuturor că reducerea numărului de ore și a numărului de examene nu înseamnă timp liber irosit în baruri și cafenele... Pe de altă parte, s-a arătat că asociația studenților va trebui să depună eforturi sporite pentru dinamizarea acțiunii de editare, de tipărire sau șapirografiere a cursurilor, exprimîndu-se speranța că secția didactică din noua editură ce va

lua ființă la Cluj va oferi un grad sporit de operativitate de calitate și de... cantitate acestei operații primordiale pentru învățămîntul superior modern. Mulți vorbitori, printre care Sever Pop, Cornel Roman, Ștefan Sipoș, Iuditha Kelemen, s-au ocupat de problemele ridicate de activitatea în cadrul cercurilor științifice, de necesitatea racordării temelor de cercetare științifică la nevoile practice ale producției, de mobilizarea unui număr din ce în ce mai mare de studenți la munca de cercetare științifică, de antrenarea lor prin diferite metode de propagandă și stimulare, de finalizarea celor mai importante realizări fie prin publicare în buletinele științifice din țară și din străinătate, fie prin propunerea lor spre aplicare la scara producției.

Secretarul U.T.C. pe centrul universitar Cluj, Ion Deleanu, a semnalat că unele adunări de dare de seamă și alegeri în A. S. ținute la nivel de facultăți și institute s-au mulțumit doar să constate și să treacă în revistă deficiențele muncii lor pe tărîm profesional și politic, dînd dovadă de formalism și rigiditate în acțiune, de lipsă de convingere și de inițiativă.

Paralel cu problemele legate de îndatorirea principală a studenților — aceea de a învăța — s-au dezbătut problemele muncii politice și ideologice a asociațiilor studenților, care împreună cu organizațiile U.T.C., sub îndrumarea organizațiilor de partid din institute și facultăți, vor trebui să desfășoare o amplă și coordonată activitate cu un caracter mai mobilizator, mai intransigent în anii care vin. Propagarea ideilor fundamentale ale politicii interne și externe a partidului nostru, informarea largă și complexă privind hotărîrile și măsurile de partid și de stat care edifică de la etapă la etapă, la un nivel din ce în ce mai înalt, societatea socialistă — trebuie să decurgă din însăși esența activității organizațiilor politice revoluționare de U.T.C. și A.S., să fie sensul lor primordial.

După cum a reieșit din conferință, munca politică va trebui mai bine coordonată cu informarea în principalele probleme ale muncii ideologice, pentru propagarea concepției materialist-dialectice, prin acțiuni variate, prin inițiative mai eficiente, pentru pregătirea unor viitori specialiști înarmați cu o gîndire înaintată, revoluționară asupra fenomenelor vieții materiale și spirituale ale lumii contemporane, pentru făurirea idealului de viață comunist la nivelul fiecărui absolvent de institut de învățămînt superior, capabil să ia atitudine în marele dialog de concepții și idei filozofice care frămîntă omenirea, să intre în confruntări directe cu ele.

Trecînd în revistă toate problemele discutate în conferință, apreciind nivelul dezbaterilor orientate pe principalele probleme ale activității asociației, maturitatea și responsabilitatea intervențiilor, subliniind necesitatea ca Asociația studenților din centrul universitar Cluj să-și sporească contribuția la formarea multilaterală a viitorilor intelectuali, să-și îmbunătățească mereu stilul de muncă în raport cu solicitările vieții cotidiene studențești, **printr-o instruire mai sistematică și mai temeinică a cadrelor de asociație, cuvîntul rostit de tovarășul Ion Iliescu, prim secretar al C.C. al U.T.C., ministru pentru problemele tineretului, dă activității politico-educative în centrul universitar Cluj o orientare clară, o perspectivă concretă menită să-i asigure premisele unor noi succese.**

Adrian DOHOTARU

TIMISOARA

Desăvîrșirea — strădania noastră continuă

Strădania continuă pentru desăvîrșire, pentru valorificarea plenară a valențelor spirituale ale studenției a fost ideea centrală a Conferinței Uniunii asociațiilor studenților din centrul universitar Timișoara.

Încă înainte de conferință discuțiile personale pe care le-am purtat cu mai mulți studenți și cadre didactice din institutele timișorene, cu numeroși activiști ai organizațiilor studențești, mi-au relevat hotărîrea fermă a universitarilor de pe malul Begăi de a cinsti anul 1969, an cu multiple sensuri istorice și politice, prin ridicarea nivelului calitativ al muncii lor, prin sporirea eforturilor lucide, conștiente, în vederea soluționării optime a problemelor majore ridicate de pregătirea lor profesională și politică.

Darea de seamă a Consiliului U.A.S. a fost, din acest punct de vedere, un model de analiză amplă, multilaterală, atentă a întregii activități desfășurate de studențimea timișoreană, a realizărilor obținute de studenți și de organizațiile studențești, dar și a deficiențelor care s-au manifestat în pregătirea profesională, în munca politică, în organizarea acțiunilor culturale, sportive sau gospodărești.

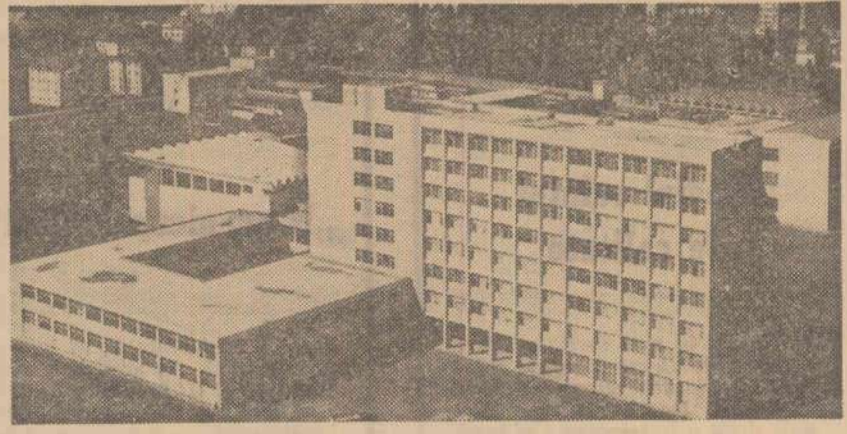
Atît darea de seamă cît și dezbaterile care au urmat au acordat o atenție deosebită problemei cruciale a studențimii, **pregătirea profesională.**

Măsurile luate pe linie de partid și de stat pentru perfecționarea învățămîntului nostru superior, pentru ridicarea nivelului său calitativ nu au fost dublate întotdeauna de o sporire a exigenței studenților față de propria lor pregătire. Astfel, dacă prezentarea la examene a înregistrat — în recenta sesiune — un procentaj mulțumitor (93 la sută), procentul de promovabilitate a marcat scăderi nejustificate, mai ales dacă ținem seama de îmbunătățirile care au fost aduse planurilor și programelor de învățămînt. Au fost aspru criticați studenții Institutului politehnic, ai Institutului agronomic și ai Universității, care au furnizat masa restanțierilor ultimei sesiuni. Discuțiile au scos în evidență un fenomen îngrijorător, anume greșita înțelegere de către unii studenți a măsurilor care au fost luate pentru perfecționarea învățămîntului, în sensul că trebuie să acorde o atenție redusă studiului individual, că au mai mult timp liber pe care pot să-l folosească oricum.

Tendința de neglijare a studiului individual se reflectă și în numărul de consultări ale fondului documentar aflat în biblioteci în raport cu perioada corespunzătoare a anului trecut.

La înregistrarea numărului de 331 studenți cu 3 și mai multe restanțe după sesiunea din iarnă și-a adus contribuția și slăbirea muncii politice a organizațiilor studențești pentru crearea unei atmosfere de studiu, pentru mobilizarea studenților la îndeplinirea îndatoririlor lor esențiale, cele profesionale. A scăzut preocuparea organizațiilor U.T.C. și asociațiilor studențești pentru problemele pregăririi profesionale ; în unele cazuri, tocmai în acelea în care s-au obținut rezultatele cele mai slabe, nu a fost consecvent analizat modul în care studenții își îndeplinesc obligațiile universitare.

Cu deplină maturitate și spirit de răspundere participanții la conferință s-au angajat să treacă de îndată la înfăptuirea unor măsuri complexe și eficace pentru redresarea situației profesionale, pentru îmbunătățirea pregătirii individuale a studenților, pentru sporirea autoexigenței în studiu și în răspunsurile la examene. Conferința a criticat faptul că, în genere, discutarea cazurilor de nepregătire profesională, de neglijare a obligațiilor uni-

versitare s-a făcut în absența celor vizați, formal, birocratic, fără a se obține ameliorarea situației acestora.

Planul de măsuri aprobat de conferință a insistat de aceea în mod deosebit asupra necesității de a se intensifica activitatea profesională a organizațiilor studențești, de a se interveni mai decis în corectarea traiectoriei pregătirii profesionale a unor ani, grupe și studenți.

Pe drept cuvînt conferința a hotărît ca organizațiile studențești să manifeste pe viitor o atitudine intolerantă față de mediocritate, să dezbată cu maximum de operativitate și intransigență fenomenele de chiul, delăsare profesională, dezinteres față de propria pregătire a unor studenți.

Mai mulți vorbitori au ținut să evidențieze bunele rezultate obținute de cercetarea științifică studențească, experiența utilă dobîndită în modul de organizare și popularizare a acestei activități. Este demnă de relevat metoda publicării celor mai valoroase lucrări studențești în caietele selective editate de Institutul politehnic, Institutul agronomic și I.M.F., precum și inițiativa organizării unei expoziții în care au fost reunite prototipurile unor aparate realizate în cadrul cercurilor științifice.

Darea de seamă s-a oprit mai puțin asupra aspectelor pregătirii politico-ideologice a studenților, atrăgîndu-se atenția asupra orientării cu precădere a informărilor politice către evenimentele internaționale, către latura lor descriptivă, spectaculară, a tendinței de a se limita uneori la problemele de artă și cultură, la curiozitățile științifice și tehnice.

Tocmai de aceea vorbitorii au recomandat îmbogățirea conținutului teoretic al informărilor politice pentru a se aduce mai mult în discuție problemele politicii interne a partidului și statului nostru.

Cu mîndrie au vorbit studenții timișoreni despre frumoasele rezultate obținute de ei în activitatea sportivă de masă, în domeniul turismului, în activitatea social-gospodărească și în mișcarea cultural-artistică.

În cuvîntul adresat conferinței, tovarășul Mihai Telescu, prim-secretar al Comitetului județean Timiș al P.C.R., președintele Consiliului popular județean, a subliniat necesitatea îmbogățirii și extinderii experienței fructuoase, a sporirii răspunderii organizațiilor de tineret față de educația politică a studenților. Modul în care studenții timișoreni și-au dezbătut, în cadrul conferinței propriile lor probleme, concentrarea atenției către aspectele esențiale ale activității universitare, dorința manifestă de a lua parte la îmbunătățirea procesului instructiv-educativ au fost prezente și în răspunsul pe care conferința l-a adresat Chemării adunării generale a Asociației studenților din Facultatea de filozofie din București :

„Exprimîndu-ne din nou, cu toată căldura, recunoștința pentru grija cu care ne simțim înconjurați de partidul și statul nostru ținem să arătăm că ne considerăm vital angajați în complexul proces de dezvoltare și îmbunătățire a învățămîntului superior".

Și, așa cum spunea în cuvîntul său rectorul Institutului de medicină și farmacie, prof. dr. docent Pius Brînzeu, studenții Timișoarei sînt pe deplin conștienți că în pregătirea lor sînt răspunzători nu numai față de ei și de familiile lor, ci, în primul rînd, față de societate. De aceea e pe deplin legitimă și ușor de înțeles dorința lor perpetuă de a se desăvîrși, de a deveni specialiști excelent și multilateral pregătiți, de a participa cu toate forțele de care dispun la perfecționarea societății socialiste.

P. OVIDIU

VENIȚI CU NOI NE CHEAMĂ ȚARA

**Ultimele zile de studenție.
Regretul de a trece între
amintiri cei mai înfrigurați
ani ai tinereții noastre,
așteptarea febrilă a primilor
ani de împlinire socială.
Noi, studenții, trecem acum primul examen
de maturitate, marele examen care dă
sens oricărei vocații: probele meseriei,
dar mai ales cele ale
conștiinței prin care, prin legămînt
intim și public, devenim specialiști de nădejde
AI ȚARII.
Ne cheamă țara, maturi, pentru ce avem
mai bun în noi,
pentru ce prețuim mai mult în tinerețea noastră,
pentru a ne împlini propriile idealuri,
identificîndu-ne cu marile idealuri
ale patriei.**

În 1968, la institutul Bauman, din Moscova, în prezența unor somități în lumea politehnică sovietică, se înmînează premiile concursului internațional studențesc de probleme (în diferite specialități matematice). Criteriul de premiere: calitatea metodei de rezolvare.

Șeful comisiei de examinare, vestitul profesor Polomarian, de la acest institut, anunță premiul II pentru românul Gheorghe Panfil, anul IV (pe atunci) la T.C.M. Brașov.

O surpriză? Nu prea. Gheorghe Panfil este un cunoscut colecționar de premii într-o disciplină în care laurii au, mai mult decît discreția frunzelor antice, strălucirea unor metale noi (în anii II și III de facultate a mai cîștigat două concursuri la... Rezistența materialelor).

Scriu despre Gheorghe Panfil și-mi dau seama c-ar trebui să fac elogiul voinței de calitate.

Elogiul voinței de calitate

Am auzit, în mai multe rînduri, în discuțiile dintre colegi și chiar între profesori, remarcîndu-i-se acest dar. Este socotesc, mai mult decît o întîmplare a naturii. E de acum filozofia unui om, cultivată, purificată.

— Pentru ce ai optat, Gheorghe Panfil: pentru catedră, institut de cercetare sau producție?

— Mi se pare că pentru toate trei! Vreau să lucrez într-o mare uzină, să scriu lucrări științifice pentru o uzină, prin practica zilei și a orei în inima centrului industrial. Să fiu profesor într-o școală de calificare pentru tinerii uzinei.

— Nu e prea mult dintr-odată?

— Trebuie să vrei „prea mult" ca să nu fii niciodată satisfăcut de ce obții. Aș spune că am gîndit mereu așa: să am numai „nereușite". Să zicem că m-a bucurat mai mult locul II la Moscova decît primul — dacă ar fi fost — tocmai pentru a aștepta constant un loc! În meseria mea, un loc în față după care să mă orientez și spre care să sper întotdeauna.

— Lucrarea de diplomă te reprezintă?

— Da. Atît pe mine cît și pe profesorii mei, în primul rînd pe profesorul Ion Deutsch. Îmi place să mă numesc, peste ani, „fost student al profesorului Deutsch". În biografiile intelectualilor ar fi firesc să existe, alături de titluri, și această mențiune: al cui student a fost?

— Îți dorești ceva anume de la toamna lui 1969?

— Să nu mi se întîmple lucruri care să mă scoată din ritm, să mă oblige la alte treburi decît ceea ce știu și ce vreau să fac cu adevărat. În rest, mi-ar place ca toamnele să nu difere prea mult între ele. Așa sper că vrea orice inginer veritabil care crede în constanță și evoluție pe o direcție dreaptă și sigură.

Iosif SANDU

La Institutul pedagogic din Oradea, în biroul prorectorului intră un tînăr înalt, blond, cu ochii albaștri.

— E unul din cei mai buni studenți ai actualului an III, precizează secretarul de partid. Seriozitatea cu care se pregătește pentru viitoarea lui profesie, activitatea depusă la redacția revistei noastre, capacitatea dovedită în îndeplinirea diferitelor sarcini și munci de răspundere îl fac un exemplu demn de urmat.

— Vorbește-mi despre dumneata, îl rog.

Se hotărăște greu. Rostește cuvintele rar și cu un ușor accent ardelenesc.

— Tata-i muncitor la Călan, mama-i casnică, am un frate elev în clasa...

Îl întrerup.

— Te rugasem să-mi vorbești despre dumneata...

— Da... Am fost muncitor la Combinatul siderurgic Hune-

„N-am nimic de uitat!"

doara, liceul l-am făcut la seral. Am vrut să fiu profesor. Acum sînt în anul III la Filologie...

— Aud de rezultate bune la învățătură...

— După condiții! Bune ele, bune trebuie să fie și rezultatele.

— A făcut parte și din formația de teatru a institutului, intervine secretarul de partid. Acum...

— Las p-alții mai tineri...

— Știu că anul trecut ai fost locțiitor de secretar al comitetului U.T.C. pe institut...

— Dacă m-or ales...

— Acum ești membru în biroul organizației de partid din institut, redactor la „Gaudeamus", responsabilul profesional al grupei, faci versuri și scrii proză, te plimbi cu o anumită fată, cînd te mai pregătești pentru seminarii, examene?

— Nu-i bai! Timp e destul. Trebuie să știi a-l folosi.

— După ce termini, ce faci? Unde vrei să te duci?

— Prin apropierea alor mei.

Atît...

Puțin și totuși mult. Mult pentru el, dar mult și pentru mine. Să mai adaug ceva? Poate părerea unei colege, a Ecaterinei Onița.

— Răspunsurile lui Eugen la examene — a obținut în anii I și II medii peste 9, iar la recenta sesiune doi de 10 —, discuțiile la care ia parte în seminarii îl fac să fie unul din cei mai apreciați studenți. La calitățile ce le-aș dori și altor colegi — sinceritate, modestie spirit colegial — el adaugă o mare capacitate și putere de muncă, o uimitoare putere de asimilare și (ce este mai important pentru noi, viitoare cadre didactice) o dorință — dar și pricepere — nestrămutată de a împărtăși și altora din cunoștințele sale.

Mai trebuie ceva? Da. Numele-i complet, scris cu majuscule: STANCIU EUGEN.

Ion NOVAC

(Urmare din pagina 1)

plus de maturitate, de personalitate și, desigur, cu un simț deosebit pentru părțile practice, cîștigat în cei cinci ani de producție.

A terminat facultatea (mai avem „statul" și într-un fel am terminat-o!) fără să cadă la nici un examen în toți cei 5 ani de studenție. Desigur că nu este singurul, dar, oricum, este și acesta un merit și n-ar fi rău ca la absolvirea unei facultăți să se marcheze prin ceva, printr-o oricît de mică atenție astfel de performanțe. Acest amănunt trădează o anumită tenacitate, constanță în muncă, seriozitatea cu care a pornit să facă acest pas, trădează o anumită forță a omului sigur de sine, care înaintează neabătut pe drumul ales.

Toate cele amintite mai sus, după cum spuneam, nu-l fac cu nimic ieșit din comun, nu ne

„Pas cu pas"

oferă nimic senzațional, unic. Ceea ce se pare că îl va scoate din acest „anonimat" este proiectul de diplomă. S-a orientat spre o temă care cere construirea (cu execuție practică) a unui motor „pas cu pas" împreună cu schema de comandă automată. Desenele de execuție au fost predate la atelierele Institutului politehnic și peste circa două săptămîni „motorul lui" va face „primii pași". Pentru a vedea despre ce este vorba trebuie să intrăm în cîteva amănunte de ordin tehnic și funcțional. Motoarele (de fapt sînt micromotoare) „pas cu pas" îndeplinesc funcția de receptoare în sistemele automate de cuplaj sincron prin impulsuri. Ele sînt destinate să transforme impulsurile electrice în deplasări unghiulare sau liniare directe, respectiv „pași". Astfel de mașini electrice sînt mult întrebuințate în prezent în sistemele de comandă programată a mașinilor-unelte, a mașinilor de lucru, a instalațiilor industriale etc.

A fost posibilă executarea unei astfel de teme cu concursul tovarășului inginer șef de lucrări Arpad Kelemeni și inginerului Mircea Crivii de la catedra de Automatizări, care se ocupă de această problemă. Unele cadre didactice de la Facultatea de mecanică așteaptă și se interesează mereu de executarea acestui motor pentru a putea trece la studierea comandării după program a mașinilor-unelte, care va deschide o largă perspectivă optimizării și automatizării procesului de producție industrială.

Un astfel de fapt umbrește unele amănunte de ordin personal și se naște parcă un altfel de „anonimat". Revenim totuși asupra persoanei care stă în spatele acestui proiect pentru a preciza următorul „pas" în dezvoltarea ei. Colegul nostru spune că și ca inginer te poți plafona, sătura și blaza în anumite locuri de muncă. Țelul lui, prudența lui aș spune, este să evite mereu acest pericol. Și cred că va reuși.

Parcă ieri pășeam cu siguranța nesigură a studentului prin cetatea de foc vestal a Iașului universitar. Aș putea numi oare nostalgie acest sentiment pe care fiecare îl trăim înaintea despărțirii de un trecut frumos, în care ne vom putea întoarce doar ca vizitatori — deci intruși?

La ora cuvintelor mari, la ora despărțirilor de fiecare piatră din căminul natal al frămîntărilor noastre adolescentine, al căutărilor ce și-au aflat în final o dezlegare, ni se perindă prin fața ochilor uimiți locuri, necunoscute timp de cinci ani, ale căror esențe și sensuri abia acum încep să se clarifice

Putea-voi oare trece în uitare „Tătărașii", „Nicolina", „Păcurarii" — odată nume ce întregeau o atmosferă de patriarhal, iar azi explică prin linii clare ce se-nțelege prin modern?

Mai poate fi cîntecul lebedei un cîntec trist?

Nu pot să cred că ne despărțim cu adevărat de toate aceste locuri. În mine va trăi veșnic amintirea șuvoiului gălăgios de la ora unu și jumătate, a rîsetelor și a gravelor figuri ce îl compun. „Vita nostra brevis est", doar viața de student este atît de scurtă.

„VIVAT ACADEMIA, VIVAT PROFESORES". Lebăda, în cîntecul ei sincer și adevărat, vă mulțumește vouă, dascăli ai generațiilor universului, pentru tot ce ați făcut, pentru eforturile voastre de a învinge nematuritatea.

Sufletul nostru, cu sinceritatea cîntului final, își caută slovele prin care să afirme căldura părăsită pe culoarele universității, pe băncile amfiteatrelor, în sălile bibliotecilor, locuri dragi spiritului nașterii ființei ce poate închega cuvintele pe-o coală albă. Ne-ați insuflat ceva din puterea, din căldura, din trăinicia voastră.

Cîntecul lebedei își află rezonanțele în voi, dragi colegi, viitori dragi tovarăși de muncă. În acest ultim strigăt uităm dorințele și orgoliile noastre obscure și ne întindem mîna ca, înlănțuiți de omenescul adînc, să dăm mîna comună viitorului. Clipa deplină a unei maturități plenare mă determină să cred că de acum devenim egali în fața confruntării finale: a luptei continue pentru BINE, FRUMOS, FERICIRE. Nu uitați: numai uniți vom putea mișca demn mai departe, spre lumina totală, roata istoriei!

Orice parte din tine, patria mea, te conține și te reflectă, deci, bine te-am găsit IAȘI — oraș ale cărui esențe interioare de-abia acum încep să le descifrez. Bun rămas studenție, viață al cărei ecou se va numi de acum înainte și prin noi — V I A Ț A.

Al. PASCU

M. N. RUSU:

„UTOPICA"

Cartea de critică se naște dintr-o anumită damnațiune. Ca să se constituie în perpetuitate, critica trebuie să mizeze pe imposibilitatea lecturilor definitive. Utopica lui M. N. Rusu dovedește încă o dată netemeinicia ideii de lectură unică, exhaustivă, în stare să sece de semnificații, în întregime, un text literar dens. A crede altfel e o iluzie, înseamnă a nu avea în vedere latența polisemantică a operelor, complexitatea lor. În fapt, în infidelitatea funciară a lecturii față de operă — disjuncția lectură-intenție a operei — ce obligă spiritul la reparcurgeri ale textului, e de căutat unica ei fidelitate, fecundă și sistematică.

Utopica *e o asemenea lectură fecundă și sistematică. Cartea pune în libertate intenții nerevelate, degajă sugestii tentante, caută statornic* „nucleele capabile de individualitate" *ale literaturii comentate — autori în cea mai mare parte contemporani — prin care acesteia i se deschid perspective insolite de existență. Se depistează noi corespondențe și puncte de reper. Se prospectează operele în vederea detectării* „miezului radioactiv". *Se demontează și se recompune critic totalitatea lor organică. E o lucrare de arhitect original, riguros și suplu în idee. Lectura e convertită astfel într-un excurs explorator, de disecție analitică, și întîia idee ce reține atenția e aceea a demistificației. Comentariul* După melcilor *lui Ion Barbu urmează desfășurarea progresivă, a realității lirice interioare, privind elementele baladei într-o conexiune totalitară, cu un ochi extrem de sensibil la nuanțe. Încheierea surprinzătoare, care se scoate, e aceea a antiorfismului poemului sau a ineficacității lirismului obiectiv, a descîntecului. Dintr-odată un atentat la autoritate, la cea canonică, dogmatică. E un mod de nonconformism pozitiv, deosebit de prielnic regimului critic. O negație ce eliberează cugetarea liberă de rutină. Pătruns în focarul genetic al poeziei lui Vinea, criticul face observația că poetul, care se temea de fatalitate, încercînd să i se sustragă, transforma, în fapt, gestul într-un alt fatum :* „retragerea în zona tăcerilor totale", *în care unica mișcare este veghea,* „mistuitoare, analitică", „atitudinea propice ascultării respirațiilor intra-mundane și a Ființei heideggeriene în așteptarea cuvîntului originar, salvator, egal cu o lume pură". *De reținut finețea observației, precizia și eleganța stilistică nu fără ceva adieri din Blaga și Călinescu. La tot pasul, sugestia pătrunzătoare naște viziuni inedite, fie că e vorba de* „metafizica voiajului" *arghezian ori de* structuralismul fonic *al lui I. Negoițescu, fie de Bolliac,* „gazetarul ubicuu" *sau de* „avangardismul călinescian". *M. N. Rusu suspectează opera de sensuri inconștiente, avansează subtil ipoteze originale, deschide perspective, întemeiat pe o stringentă demonstrație structuralistă. Lui Dan Laurențiu i se fixează coordonatele liricii urmînd direcția indicată de versul monadic* „Firul cu plumb coboară în Infern", *sub iluminările căruia se întreprinde expediția critică de eliberare a sensurilor. Criticul caută de fiecare dată structura primordială a creației cercetate, preluînd, se pare, criterii din* „Trilogia culturii". *Astfel, adevărata filiație a prozei lui Bănulescu, ca modalitate epică, trebuie depistată în vocația poetică. Precursori nu sînt Sadoveanu și expresionismul, ci tehnica folclorului fantastic. La Petre Stoica se vorbește despre* „cosmicul eroziv", *la V. Mazilescu despre* „cosmicul difuz". *Predominantă e în poezia lui M. Tarangul* „atracția subconștientului". Pădurea *lui C. Gheorghiu e o reminiscență a originii lui necunoscute, prilej de considerații despre* „provocarea imaginației". *Iubirea se arată a fi în lirica lui O. Genaru un* „nupțiu continuu", *asemănător eforturilor cunoașterii, iar* „Zoosophia" e cartea unui solomonar, ivit din straturile cele mai adînci ale gîndirii noastre folclorice". Scriitori străini *de G. Călinescu e un tezaur de sugestii de relație, care închipuie metoda criticului, — fenomenologică, relațională.* În absența stăpînilor *de N. Breban refuză specia literară, lirica Ilenei Mălăncioiu stă sub zodia* „complexului ondinic". *M. N. Rusu afirmă astfel numai în funcție de sugestiile procurate de operă, cu un ochi cenzurat de luciditate. De aici putința de a discuta despre neopașoptismul poeziei coșbuciene. De aici aserțiunea că poezia lui Tonegaru e o* „continuă maree a imaginației", „un exod al eului și concretului către Lună". *Că acesta descoperă, ca și De Chirico,* „sunetul spațial al obiectelor fixe, monocromia sublunară a fixității" *ș.a.m.d.*

Textul Utopicei *e, din acest unghi, spre a ne folosi de o formulă a autorului, expresia unei* „abateri temerare, inedite, de la procedeele criticii comune". *Cum valoarea criticii, s-a spus, stă în penetrațiune, în descoperirea de relații interioare nebănuite, M. N. Rusu, spirit critic cu o capacitate riguroasă de selecție, e structural ostil șabloanelor și construcțiilor hibride de tot felul. Antidogmatismul metodei sale critice va proclama în chip necesar* „refuzul măștilor statornicite, al autorităților definitive" *în materie de literatură. Își face chiar o voluptate din destrămarea raporturilor de obișnuință* („Tudor Arghezi și Nichita Stănescu", „Ontologia Intrusului", „Apolon Oblicul"), *pornind de la palparea intimă, fecundă a operei și situat în unghiuri filozofice cît mai adecvate creației în cauză. Semn sigur de autonomie critică. Solidaritatea, de metodă, merge cu spiritele apte de reconsiderări critice reale, în măsură să transforme îndoiala în fața unei creații într-o verificare temeinică a valabilității ei estetice. De unde și reclamarea apartenenței la școala* „criticilor fideli ființei lor interioare, infideli tipilor de discurs, colportorilor de prejudecăți". *În virtutea acestei structuri critice,* Utopica *e un* „studiu sintetic de referință", *carte întocmită cu* „discernămînt autoritar", *netributară schemei. E un volum de opinie, de metodă, care nu ia nimic înainte de a fi dovedit prin mijloace proprii, prin viziune. Și oricît n-ar voi cineva,* Utopica *se așează alături de nu prea multele volume din urmă ale criticii, care au fixat un nivel valoric de la care se mai poate intra în competiție. Autorul ei face dovada unui gust sigur, a unei logici prospective severe, a unei capacități mature de reexaminare a valorilor. Nu recunoaște prestigiul dogmatic, îi e străină superstiția estetică. M. N. Rusu avansează puncte de vedere îndrăznețe, e în măsură, s-a văzut, să-și asume, după expresia cuiva,* „virtualitățile încă nepotentate" *ale operelor, să refacă scara valorilor, fundamentînd valid o judecată estetică personală. Fecundă și întemeiată.*

Vladimir UDRESCU

7 arte 7 zile

Tineri interpreți pe scena Ateneului

Ciclul „Tineri soliști pe scenele Filarmonicii" organizat la Ateneul Român a permis confruntarea publică a cîtorva asemenea talente : harpista Adriana Anca, violonista Victoria Bașta-Ichimescu, pianista Ilinca Dumitrescu și oboistul Radu Chișu. Succesiunea de concerte prezentată miercuri 26 martie de orchestra „Academica" dirijată de Alexandru Șumschi a oferit interpreților declinarea uneia dintre cele mai largi game de posibilități. Ca solist al Concertului în Do minor pentru oboi, coarde și bas continuu, de Alessandro Marcello, Radu Chișu, laureat al Concursului internațional „Primăvara la Praga", a izbutit să captiveze publicul prin vioiciunea tonului din andante spiccato ca și prin melancolia fermecătoare de o simplitate aproape naivă a monodiei din partea a doua, Adagio.

Concertul în Fa major pentru harpă și orchestră de Haendel a impresionat, în transpunerea muzicală a dialogurilor dintre orchestranți și solista Adriana Anca, printr-o finețe deosebită în surprinderea ornamentelor stilistice proprii folclorului Italiei sudice, ca și prin impetuozitatea cerută de Presto-ul din final. De asemenea, tînăra harpistă, care în prezent se pregătește să ne reprezinte țara la Concursul internațional de harpă ce va avea loc la Hardtford în S.U.A., a mai impresionat prin îmbinarea preciziei tehnice cu fragilitatea propriilor filtrări emoționale.

Culmea desăvîrșirii în creația compozițională a lui Bach, Concertul pentru vioară și orchestră în La minor s-a bucurat de o interpretare expresivă, plină de nerv și vitalitate. Violista Victoria Bașta-Ichimescu, stăpînă cu virtuozitate în mînuirea arcușului, a imprimat firului melodic farmec și prospețime.

Merită să semnalăm cu toată căldura apariția tinerei pianiste Ilinca Dumitrescu în arena solistică, posesoare a unui impresionant bagaj de cunoștințe tehnice, dublat în permanență de o sensibilitate ce atinge un remarcabil crescendo în gama sentimentelor. Concertul nr. 3 în Do minor pentru pian și orchestră de Beethoven a solicitat tinerei interprete o varietate de procedee artistice relevate în cadrul fiecărei părți.

Orchestra „Academica" a asigurat un acompaniament corect dînd, atribut destul de rar chiar și pentru formațiile de renume, posibilitate soliștilor să se evidențieze prin ei înșiși. La pupitrul dirijoral, Alexandru Șumschi a dovedit, o dată în plus, că didacticismul, calitățile de bun profesor se pot împăca, desăvîrși chiar, în comunicarea apropiată, liberă, cu studenții.

Gh. Puiu ANGELESCU

Cei patru

S-a deschis recent o expoziție de pictură abstractă la care participă patru pictori. Intrînd în expoziție, spectatorul trebuie ca dialogînd cu opera să se vadă pe sine. În reacțiile sale (emoții, percepții, judecăți, analogii etc.) același spectator resimte pe cel care este exprimat în operă. Perceperea eului (a pictorului) prin intermediul operei se realizează, de către un spectator neavizat, în sfera ambiguității, iar în cazul specialistului în sfera subiectivității pline de convenții și principii acumulate. În acest caz există un singur risc, schematizarea vederii și înțelegerii operei. Artistul, pictorul, se supune specificității intelectului și psihicului său, singurul tărîm populat de convenții (legi și erori) pe care creatorul le acceptă. Intrînd în expoziție cu aceste gînduri, oarecum prejudecăți însoțite de un entuziasm liber și nedeterminabil, te izbește pictura **Mariei Meșteru Zamfirescu**. Suprarealism ? Nu. Ci o etichetă apropiindu-se din negura valului francez și alipindu-se între tablourile ei, pe perete. Aci, culoarea își schimbă funcția, fiind determinată de forma „vizionară" inventată, care se apropie de structura rocilor sau a altor forme biologice. Culoarea, dar mai bine zis ceea ce realizează conturul, desenul formelor, este o sugestie a dezagregării acestora, anunțînd o viitoare dispariție a lor (a „formelor"), căci în ele se întrevăd desenate și pictate forțele ce le distrug. (**„Lumină cenușie"**).

★

Cam pe aceleași coordonate intime (cultul genezei **„Geneză"**) sau preocupări de a se descoperi pe sine, **„monotipul"**, este și Barbu Nițescu. Desigur, cu alte mijloace de exprimare, apropiate de pictura gestuală americană. Un expresionist abstract și desigur intuiționist. (**„Proiecția singurătății mele"**).

„Limită provizorie" și **„Popas"** sînt lucrări care îl reprezintă. Celelalte conțin un montaj de elemente realizînd aproape un decor (**„Mesaj de la un prieten"**), un colaj descriptiv și ambiguu.

★

Acum, despre Iosef Krijanowschi. Amintindu-mi de Matisse și Palladу, el este pictorul. Nimic nu pare să fie făcut fără ordine, pur instinctiv. **„Vegetație"**, **„Compoziție"**, **„Duminică liniștită"**. Justețea logică în așezarea culorilor este dintru început una provenită din funcționalitatea optică a două culori (de exemplu galben lîngă violet) și combinată cu o necesitate de ordin psihic (**„Omagiu"** și **„Reîntoarcere"**).

★

Cine este Gil Nicolescu ?

Grupuri de linii orizontale și verticale pe un fond verde. Iată un tablou de Gil. Foarte puțin dincolo de ceea ce se numește decorativism. Nici măcar raporturi puternice „viguroase" spațial-psihice. Conturul în lucrări ca : **„Saltimbancii"**, **„Detaliu arhitectonic"**, **„Castelul"** trimite la tehnica „reliefurilor" sau „baso-reliefurilor" din sculptură. E un ritm și un raport rigid între culori, calculabil și fără șanse de a emoționa. Pictura lui nu este un „objet", ci obiecte desenate rigid și static pe pînză. O pictură mai viguroasă îl va conduce în viitor spre realizări mai de bună calitate, căci știința compoziției este înăbușită de uscăciunea formei și a pastei.

Alexandru MARCHIȘ

Întoarcerea la tristețe

Trei sînt sursele de inspirație care domină placheta de debut a **Martei Alboiu Cuibuș**.

Și dacă două din acestea, respectiv dragostea și datinile pămîntului românesc, sînt prezente mai mult sau mai puțin explicit în una sau alta dintre poezii, cea de-a treia sursă, osmoza om-natură, stăpînește din interior fiecare vers al volumului, echilibrînd izbucnirile temperamentale și dîndu-le neașteptate și profunde sensuri filozofice. „Albă osteneală" reprezintă, din acest punct de vedere, o însumare a valențelor lirice care au precumpănit, într-un moment sau altul, în creația autoarei.

Respiră în toată poezia **Martei Alboiu Cuibuș** o tristețe gravă, o tristețe meditativă, lucidă, intelectuală, o tristețe explicabilă. Poeta urmărește cu încăpățînare un ideal erotic și un ideal etic, e conștientă de intangibilitatea lor, dar se cațără pe acest Everest fără sfîrșit, se cațără cu persistența ierbii care sparge cu fruntea mereu un alt orizont de zăpadă.

Cel mai adesea, această dragoste neîmpărtășită e împărțită cu natura, cu merii din grădină, cu adîncul fîntînii, cu florile primăverii, cu zăpada și cu stelele, cu lucrurile din casă, în așteptarea dramatică a unui iubit care nu mai vine : **„Bate vîntu-n poarta de nuia / Și-o mută dintr-un loc în alt — / Amăgindu-mă că omul meu înalt / Va trînti-o de pămînt și va intra" (Poarta de nuia)** ; sau **„De peste tot îl aștept să se întoarcă / și peste clipele de așteptare / viscolește și plouă / și rîde vara în cireșul copt" (Gînd la răscruce)**. Alteori această așteptare solitară devine doină, făcîndu-și loc cu timiditate în psihologia mioritică : **„Geaba calea îi ațíne — / Nu mai vine, nu mai vine... / Dar în mintea-i tulburată / A rămas înflorată / Vorba lui ca un suspin : / Tu așteaptă-mă că vin / Trupul lui acum e-o floare / Sau o apă trecătoare"**.

Atunci cînd evadează din claustrarea care lăcrimează în majoritatea poeziilor de dragoste, cînd părăsește și tratarea — stil cu totul personal — a unor datini din satele Gorjului, **Marta Alboiu Cuibuș** reușește să se definească într-adevăr ca o poetă cu o mare pătrundere a sensurilor umane, cu o amplă capacitate de introspecție și de cunoaștere a eului. În **Rotire**, poate cea mai bună poezie din volum, metafora se purifică de elementele comune ale liricii sentimentale, simbolul rămîne limpede, strălucitor, înțelept și misterios ca o zeitate de jad : **„Venim din moarte și plecăm în ea / Mereu aceiași, descojiți de noi — ' E o rotire dureroasă, grea, / De anotimpuri putrezite-n foi / ...Murim de mii de ani în patru zări / Mereu aceiași, descojiți de noi"**.

Volumul reprezintă, mai mult decît o reușită ; pentru lirica noastră el este în primul rînd o certă promisiune.

Ovidiu PĂUN

SINTAGME

Ion Lăncrănjan, ECLIPSA DE SOARE, E.P.L. :

Cunoscutul autor al romanului „Cordovanii" apare în ipostaza unui interesant nuvelist. Ampla nuvelă care împrumută titlul cărții a întrunit unanime aprecieri la apariția ei în presa literară.

Ion Vinea, POEME, Editura tineretului :

O nouă plachetă în populara colecție „Cele mai frumoase poezii". Prefață și antologie de Vasile Nicolescu.

Sânziana Pop, SERENADA LA TROMPETĂ, E.P.L. :

Romanul „beat" al unei fete blonde.

Radu Boureanu, SOLARA NOAPTE, E.P.L. :

Un Radu Boureanu de la debut și pînă azi. Autodefinirea unei personalități.

Nicolae Neagu, ECHILIBRU PÎNĂ ÎN PLOAIA DIN OCTOMBRIE, Editura tineretului :

O experiență lirică originală : transplantarea vocabulei medicale în corpul unor versuri personale. Fenomenul de „respingere" nu se manifestă.

Leon Battista Alberti, DESPRE PICTURĂ, Editura Meridiane :

Operă succintă care a generat vasta doctrină renascentistă asupra picturii. Traducere de George Lăzărescu.

EUGEN IONESCU, TEATRU, 2 volume, E.L.U. :

„Setea și foamea" noastră după o ediție Ionescu sînt, în sfîrșit, astîmpărate. Prefața lui B. Elvin ne-a stimulat apetitul pentru dramaturgul în stare pură.

PULS POLITIC STUDENȚESC

„Adeziune totală la politica partidului. TOTALĂ !"

(un student de la Filozofie)

„La chemarea partidului, las la o parte oricare interese personale și devin soldat"

(student, anul III, Construcții)

„Dacă sînt de acord cu poziția pe care o adoptă partidul nostru în problemele internaționale ? E ca și cum m-ați întreba dacă sînt de acord să respir. Da, din toată inima, da !"

(student de la I. A. T. C.)

(Urmare din pagina 1)

Omul = zoon-politicon

„Omul = zoon-politicon. Sînt om. Prin urmare...", „Probabil al șaselea simț, cel politic. O realitate a veacului nostru", „Nu cred că am, de la natură, înclinații către politică, dar resimt ca un defect acest lucru și încerc să fiu, cel puțin, bine informat".

Cîteva răspunsuri mai reținute pot fi refăcute în afirmații clare, dată fiind competența cu care s-au rezolvat alte cîteva puncte ale chestionarului propus de noi. „Propus", pentru că l-am vrut, în primul rînd, temă de colocviu politic.

Da, studentul român e un om al opțiunilor politice profunde, sentimente politice sedimentate în structuri reale, discernămînt și, mai ales, inteligența echilibrată a cetățeanului universal cu mare stimă pentru convingerile proprii, foarte atent la ideile necesare acestui secol febril.

Prima pagină, ultima pagină...

„Politica internă și externă a partidului. Viața internațională", „Pagina de știri externe, în special", „Da. Paginile culturale și cele în care se vorbește de cele mai acute probleme internaționale", „În primul rînd ultima pagină, apoi prima", „Cu consecvență *Faptul divers* și pagina externă", „Aproape zilnic — adică 80 la sută — pagina externă", „Scînteia, Contemporanul, Informația, Viața studențească", „Sc., Contemp., Inf., Lumea, V. st." (!) „Zilnic Scînteia și Viața studențească" (N.R. !!!!), *„PRIMA PAGINĂ, ULTIMA PAGINĂ"*.

Din răspunsuri, cititorul a reconstituit, credem, întrebarea din chestionar.

20 la sută din răspunsuri (în cea mai mare parte date de studenții de la I.A.T.C.) sună astfel : Nu.

Douăzeci la sută din cei consultați în probleme care, orice s-ar zice, sînt esența artei lor — dacă judecăm creația așa cum ei înșiși o vor, prin conștiința lumii și pentru desăvîrșirea ei — nu citesc nici un ziar. Un procent așteptat, s-ar crede. Citind celelalte răspunsuri, mărturisim un fel de vină pentru acest „procent așteptat". Ca pentru o imperfecțiune ascunsă a ființei noastre fierbinți și perfecte.

O curiozitate : nimeni nu trece ziarul SPORTUL între lecturile zilei. Se menționează numai : rubricile sportive. Este, presupunem, urmarea unei eșalonări spontane, în ordinea gravitații, a preocupărilor cotidiene.

Pînă una-alta, n-am ajuns încă pe Lună!

Lucru adevărat, dar atît de probabil pentru următoarele săptămîni încît confuzia euforică a unor răspunsuri la o întrebare compusă, deliberat, cu greșeli, este, de cîteva ori, emoționantă.

CU CE SENTIMENT AȚI PRIMIT RELATAREA ALUNIZĂRII LUI „APOLLO 9" ÎN PRESA DE IERI ? (Frază din chestionar).

Cîteva răspunsuri : „Cu multă admirație și uimire", „Satisfacție", „Curiozitate", „Nu m-a surprins. Mi se pare firesc", „Mare admirație" etc.

„Apollo 9" își încheiase misiunea cu cîteva zile înainte. Cum se știe, pînă la alunizare mai sînt două-trei luni de complicată așteptare.

Jumătate din cei care au completat „cu admirație și uimire" foile de răspuns dovedesc fie o cunoaștere aproximativă a întîmplărilor cosmice, fie o fire prea emotivă, dublată de o bunăvoință măgulitoare pentru noi.

Este un zbor spre Lună un fapt politic ? Și da, și nu. În definitiv, aventuri omenești mai mici pot fi interpretate comun sau ridicîndu-le simbolic pe treptele filozofiei contemporane. Chestie de interpretare ? Și da, și nu. Fiindcă, în ultimă instanță, are importanță numai cum interpretezi, și te definești astfel, în raport cu cei din jur, în funcție de o întîmplare, iar întîmplarea devine istorie. Adică evoluție politică.

Întrebarea de mai sus și alte cîteva au fost compuse cu scopul de a controla răspunsurile la alte întrebări. De exemplu, pe cele privind citirea presei, gradul de informare, deci :

1. ÎN MOMENTUL DE FAȚĂ, LA PARIS AU LOC TRATATIVE ÎN LEGĂTURA CU :
   a) Situația din Orientul Apropiat ?
   b) Războiul din Vietnam ?
   c) Conflictul nigeriano-biafrez ?
2. CARE SÎNT OBIECTIVELE INDUSTRIALE ÎN FUNCȚIUNE ÎNTRE CELE DE MAI JOS :
   a) Hidrocentrala de la Porțile de Fier ?
   b) Combinatul siderurgic Galați ?
   c) Hidrocentrala de pe Lotru ?
3. CÎT COSTĂ ANUAL ȘCOLARIZAREA UNUI STUDENT ÎN ȚARA NOASTRĂ ?

La primele două puncte din chestionar, toate răspunsurile au fost exacte. Absolut toate. Cîțiva studenți ne-au întrebat dacă aceste întrebări pot dovedi ceva. Înclinăm să credem că dovedesc cel puțin o bună informare. Așa cum faptul că unii dintre cei chestionați nu știu nici cu mare aproximație ce înseamnă în bugetul țării un an de studenție dovedește, de asemenea, ceva.

---

confidențe

EXISTĂ O IEȘIRE ? — ne cere un sfat o fată de 23 de ani

De data aceasta nu e vorba de nostalgie, de melancolie, și totuși, confidențele...

Vreau un sfat, dar oare mi-l poate cineva da ?

Mă încăpățînez să cred că experiența e numai una a ta proprie și tot ce vine de la alții se potrivește doar pentru ei, dar nu mai pot, sînt gînduri care mă urmăresc clipă de clipă cu putere de obsesie, sînt situații cînd nu mai pot fi eu, cînd sînt nevoită să mă mint și să mint.

Totul a început anul trecut.

Terminasem anul III și am primit bilet pentru mare, pentru tabăra de la Costinești. Eram singura din anul nostru în seria respectivă și-mi era puțin teamă că mă voi simți stingheră, că nu voi avea cunoscuți, prieteni, societate, dar în prima zi mi-am și găsit un coleg pe plajă : pe L.

Se poate oare să înțelegeți cum poți să descoperi un om în 10 zile ?

Trei ani de zile fusesem colegi, cu săru'mîna și servus, trei ani de zile fusesem alături la cursuri sau la seminar, dar niciodată n-am discutat, n-am fost numai noi doi împreună.

Era cald și marea era așa de frumoasă. De atîtea ori m-am gîndit că poate a fost numai un vis. L. e primul băiat pe care l-am iubit și aș fi dorit să țin timpul în loc să fie tot ca atunci : soarele, valurile, nisipul fierbinte și noi doi mînă în mînă.

Plecarea de la mare ne-a despărțit pînă toamna la începerea „școlii". Restul vacanței l-am petrecut fiecare acasă, el la Sibiu, eu la Cluj.

Mergeam la spectacole, la ștrand, citeam și așteptam scrisorile de la el. Ne scriam în fiecare zi mult, enorm de mult și de fiecare dată altceva, dar tot la fel cu dor, cu dragoste.

Totul ar fi putut să fie foarte simplu și foarte frumos.

Dar, există deci un dar, un mare „dar" : a apărut M. Tot într-o zi frumoasă, cu soare, și tot pe plajă, la ștrand.

Cu M. am fost colegă la liceu, dar nu ne văzusem de trei ani, de cînd absolvisem, și ne-am bucurat amîndoi de revedere. El a pierdut o admitere, acum e cu un an în urmă și urmează o facultate de artă la București.

Mi-am amintit că mă plăcea (cel puțin așa mi se părea atunci), dar nu-i dădusem niciodată o atenție deosebită. M. a fost o mare revelație pentru mine : se maturizase mult, arăta bărbat în toată firea și avea ceva foarte atrăgător în tot felul lui de a fi. Vorbea foarte frumos, recita minunat și era deosebit de atent cu mine. În cîteva zile ne-am făcut un cerc de prieteni, mulți foști colegi de liceu, ne distram de minune, mergeam la ștrand împreună, organizam ceaiuri, dansam, povesteam amintiri din școală și M. ne recita. Recita foarte frumos, poate prea frumos și treptat zgomotul valurilor și strîngerile de mînă ale lui L. au început să devină mai depărtate — și-mi era frică chiar că o să le uit. Și trecusera doar două săptămîni de cînd fusesem convinsă că-l iubesc pe L. mai mult decît orice pe lumea asta.

După ce m-am sărutat prima dată cu M. mi-a fost frică, mi-a fost frică că va afla L. și nu mă va mai iubi. Apoi nu mi-a mai păsat : știam că acum îl iubesc pe M. și el făcea tot ce era posibil să-mi dovedească că și el mă iubește și că m-a iubit dintotdeauna și că fără mine el nu va mai fi El și nu concepe viața fără mine.

Îl iubeam pe M. și am pus mîna pe stilou să-i scriu lui L., dar n-am putut, n-am avut curajul.

Vacanța aceea a trecut, M. a plecat la București și într-o zi mohorîtă și ploioasă l-am așteptat pe L. la gară. L-am așteptat hotărîtă să-i spun, hotărîtă să fiu cinstită cu el și cu mine. Cînd l-am văzut însă pe scara vagonului am simțit un nod în gît. Nu mi-am dat seama cînd a avut timp să coboare, să mă strîngă în brațe și să mă sărute, de zece, de o sută de ori, de se uitau toți oamenii din jur la noi. Am izbucnit în plîns cînd am văzut ce fericit e că mă vede. N-am putut să-i spun, am amînat pentru a doua zi, dar nu i-am mai spus nici atunci, fiindcă nu mai avea nici un rost. Îmi dădeam seama că-l iubeam la fel ca și pe M. și nu vroiam să renunț la el.

A trecut mai bine de un an de atunci. A fost un an cu probleme și cu întrebări fără rezolvări și răspunsuri, un an în care M. venea cel puțin o dată pe lună la Cluj, în care am avut o mie și una de dovezi că mă iubește, an în care mi-am spus de o mie și una de ori că-l iubesc numai pe el. Dar în același an eu am fost aproape zi de zi împreună cu L., ne-am făcut planuri de viitor, firește pentru doi tineri care se iubesc. Fiindcă L. mă iubește și îl iubesc și eu.

Situația mea e îngrozitoare. Îi iubesc pe amîndoi și nu mă pot hotărî să renunț la nici unul. N-am curajul să-i mărturisesc adevărul nici lui L., nici lui M.

Simt că fără oricare din ei n-aș putea, m-aș pierde.

Încep la întîmplare : L. e ceea ce se numește un băiat minunat, e sincer (vai, de ce nu sînt și eu la fel), are un raționament simplu, însă deosebit de profund, e prea modest pentru inteligența și cunoștințele lui, ce depășesc cu mult media. E și teribil de drăguț. Ochii lui sînt cei mai frumoși ochi care pot exista.

M. îți sare imediat în ochi, e foarte frumos, dar mai presus de asta are o bunătate cu totul deosebită. Se entuziasmează repede, e veșnic gata să susțină o cauză frumoasă. Rar poți întîlni

ori înseamnă prac-
ispundere a obliga-

ment
?

grupaj de răspun-
ışteptate, la sintag-
ar să-şi fi pierdut
Ce este un senti-
tuit o definiţie re-
şteptările, dar, prin
ropiem de substan-

SENTIMENTELE
MENTE PE CARE
E?
dignare sau entu-
am trăit numai
reţi, stări politice",
egoric", „La 22 au-
partid", „Asasina-
A. m-a determinat
ziua cu toată lu-
c întîmplările, am
mpreună cu colegii
ui, las la o parte
evin soldat", „Vic-
l respectiv m-a de-
cîteva ori, în ulti-
iscut evenimentele
oameni, ca să am
", „Particip la toate
ne totală la politica
sentimente comune
ori în ultima vreme
rez fragmente din
scu la marile mitin-

ror formulare ne-a
Foarte mulţi stu-
ton (să-i zicem)
atingînd, de multe
încinsă. E afirma-
lină la hotărîrile şi
ii.
nod firesc la urmă-
internaţionale, la
către studenţi a po-
ostru faţă de aceste
ncipal care se de-
e mai ales mîndria,
ei.
n pentru că acest
că bogată în limba-
înţelepciune, spirit
acţiune neobosită,
înţelegeri între po-
această situaţie, a
ncitoreşti, poziţia
ui Comunist Român.
istrate de România
externă îmi amin-
concepere a convie-
iţie care ne face să
i lumii şi în propriii
n urmă cu vreo două
el unele din primele
Cine-şi face / zid de
uce viaţă / fără grea-
i se ierte eventualele

evenimentele din ul-
morabil: Apelul sta-
ul de la Varşovia că-
eluarea atît de nece-
late în urmă cu pes-
ura cale pe care bă-
să meargă pentru a
iversală de leagăn al
Pacea, stima, colabo-

rarea între popoare —da, se pare că ţara noastră are o vocaţie deosebită în acestă direcţie!" „Dacă sînt de acord cu poziţia pe care o adoptă partidul nostru în problemele internaţionale? E ca şi cum m-aţi întreba dacă sînt de acord să respir. Da, din toată inima, da!"

Comentariile şi în acest caz sînt de prisos. Răspunsurile nu sînt numai nişte deliberări ale judecăţii politice, ci, totodată, convingeri intime, unanime şi categorice. Ar trebui numai să adăugăm în încheiere aforismul popular pe care unul dintre studenţii chestionaţi îl foloseşte pentru a exprima identitatea, punctele sale de vedere cu poziţia partidului nostru: *Gînd la gînd cu bucurie.*

Ultimul punct al anchetei:

AŢI SIMŢIT NEVOIA UNUI DIALOG CU UN OM MAI BINE INFORMAT DECÎT DUMNEAVOASTRĂ ÎN PROBLEME POLITICE? ÎN CARE ANUME?

Aproximativ jumătate din cei cărora ne-am adresat spun *nu*. Cealaltă jumătate răspund afirmativ şi nuanţează justificarea necesităţii.

În ordinea frecvenţei, evenimentele internaţionale citate sînt:

Evenimentele din Cehoslovacia — Relaţiile dintre partidele comuniste şi muncitoreşti la ora actuală — Evenimentele din Orientul Apropiat — Conflictul nigeriano-biafrez — Războiul din Vietnam — Problemele Pieţei Comune.

Argumentele pentru un dialog de acest fel nu sînt foarte variate. Toate au ca numitor comun necesitatea intim resimţită a unei informări politice tot mai profunde.

„Unele informaţii nu mă satisfac în întregime. Aş vrea să ştiu cauzele unor evenimente mai în adîncime", „Aş participa cu interes la un colocviu studenţesc pe tema: Ce interese pun în mişcare mari desfăşurări armate", „De multe ori sînt interesante detaliile unui eveniment, acele cauze mărunte — ascunse, vreau să spun — care duc la conflicte", „Trebuie găsite nişte forme mai interesante decît informările politice care, de obicei, vin prea tîrziu şi nu aduc mare lucru.", „Adevărul este că întotdeauna vreau să cunosc mai multe amănunte decît am posibilitatea din lecturile zilnice şi «vînez» pe la Dalles toate întîlnirile cu ziarişti şi oameni politici. Aşa ceva să facem mai des la facultate".

Adunate într-o singură pagină, răspunsurile la toate aceste întrebări ar putea alcătui un manifest politic expresiv semnat de studenţimea română.

să aibă cunoştinţe
domeniile.
terminăm toţi trei
care din ei doi, şi
a cerut să-i fiu
să fiu lucidă, nu
nua să mint. Nu
nici unul din ei
amîndoi. Aş dori
ră, să merg conti-
ă că se transformă
vis urît.
n cameră, stau în-
privesc în tavan şi
de el. Nu văd ni-
ntă. Citesc scriso-
rg la întîlnirile cu
. Trebuie să lu-
rea de diplomă.
e mine, dar nu mă
. Tot ce am citit
n văzut în specta-
m auzit povestin-
eamănă cu situaţia
, erau alţii în joc,
nu eşti tu e greu
dai sfaturi. Şi e
oste! Nu pot trăi
să mă pot căsători
şi apoi cu M.?
nsolări, nu-mi fac
dojeniţi — vreau
pentru o fată de

LIVIA

oi primi răspuns?
uă rînduri într-un
pentru Livia?

La Cluj — seminarul studentesc national

„OMUL ÎN LUMEA CONTEMPORANĂ"

În cursul lunii aprilie, Facultatea de istorie-filozofie de la Universitatea „Babeş-Bolyai" din Cluj va fi gazda unui seminar naţional de filozofie cu tema „Omul în lumea contemporană", *la ale cărui dezbateri vor participa studenţi ai facultăţii şi secţiilor de filozofie ale universităţilor din Bucureşti, Iaşi şi Cluj.*

Iniţiativa a plecat de la studenţii care au participat la un seminar similar cu tema „Socialismul şi democraţia", *organizat de Facultatea de filozofie din Bucureşti.*

Pînă acum se ştie că vor participa de la Bucureşti 15 studenţi, de la Iaşi 10, iar de la Cluj 25.

„Acest gen de acţiuni (avînd în vedere şi tema aleasă) suscită pe merit interesul pentru problemele mari ale societăţii şi lumii contemporane, permite formarea unei opinii studenţeşti principiale, competente şi responsabile, poate face dovada opţiunii politico-ideologice a studenţimii, a ataşamentului la politica de construire a socialismului şi de creare a condiţiilor optime dezvoltării personalităţii" — ne-a spus A. Marga, anul III — Filozofie, şeful comitetului de organizare.

Cu ajutorul comitetului de partid s-a realizat o colaborare fructuoasă între colectivul de organizare a seminarului şi cadrele didactice de specialitate, în vederea stabilirii orientării şi ţinutei ştiinţifice a materialelor.

De asemenea, au fost aprobate fondurile necesare pentru finanţarea seminarului (cca. 9 000 lei).

Programul seminarului este următorul:

17—18 aprilie: primirea gazdelor, 18—19: prezentarea referatelor şi discuţii. În 20 aprilie se va organiza cu participanţii o excursie la Ciucea şi Vadul Crişului, iar seara, după vizionarea unui spectacol festiv, „polemicile aprinse" vor înceta, pentru o clipă, la o masă comună.

Cîteva din titlurile referatelor ce vor fi prezentate de studenţii clujeni:

1. Actualitatea manuscriselor economico-filozofice ale lui Marx.

2. Individ şi colectivitate în societatea socialistă.

3. Idealurile omului contemporan.

4. Condiţia umană în „societatea de consum".

5. Societatea contemporană şi problemele ei în concepţia lui Teilhard de Chardin.

6. Libertate şi existenţă concretă, de la Bergson la Camus.

Cumulînd la aceste titluri şi pe cele aflate în pregătire la Bucureşti şi Iaşi, se scontează realizarea a două deziderate în acest seminar: o confruntare a principalelor puncte de vedere asupra omului contemporan actuale în cultura şi filozofia europeană şi posibilităţile de raportare la realitatea socială şi politică contemporană.

Radu PICIU

Însemnări dintr-un turneu

Cin' se ia cu mine bine sau ospitalitatea oltenească

Nici n-a pornit bine maşina din faţa Casei de cultură a studenţilor din Cluj că o voce piţigăiată de fată a spart cele cîteva clipe de linişte de la început de drum:

— Ce rău îmi pare că plec din Cluj...

Dar să fac prezentările: sîntem ansamblul de cîntece şi dansuri „Mărţişorul" al Casei de cultură a studenţilor din Cluj. Am fost invitaţi de colegii noştri din Craiova pentru două spectacole: sîmbătă şi duminică. Trebuie să spun, încă de la început, că această deplasare a depăşit limitele unui simplu turneu de spectacole.

Craiova. Am fost primiţi minunat. Alt cuvînt mai potrivit nu găsesc. Sincer să fiu, în cei 6 ani de cînd sînt în ansamblul folcloric al Casei de cultură am fost prin aproape toate centrele universitare, dar primire mai frumoasă nimeni nu ne-a făcut. Nu aş vrea să pun la îndoială ospitalitatea oltenească, de care m-am convins, spunînd că nu ne aşteptam la o asemenea primire, dar atenţia cu care ne-au înconjurat a depăşit aşteptările.

„Cin' se ia cu mine bine
Îi dau haina de pe mine"

UN RAPSOD

Eu vin dintr-un afund de Maramureş / cu susurul izvoarelor în glezne, / auzul îmi este torpilat de goana / mistreţilor, iscaţi în aprig iureş, / eu vin dintr-un afund de Maramureş...

Rapsod al cîntecului şi jocului popular de pe toate meleagurile ţării, Dumitru Fărcaşu vine dintr-un timp şi dintr-un loc anume. El vine din triunghiul de nord al Maramureşului, purtînd în umeri seva codrilor şi a Lissei, murmurul Marei, Izei şi Vişeului, suind voiniceşte ca fîrtaţii lui Pintea Grigore Viteazul, de se năruiau zidurile cetăţii de la Baia.

Poartă din Maramureş, ţie mă-nchin
lemnului tău, vibrînd în carate;
dă-mi rogu-te, din seva ta aspră puţin
din fibra flămîndă de sănătate.

Noduros aşa cum este şi plin de vigoare, el pare cuprins de fibre ca în funii răsucite, cum un motiv de poartă maramureşană. Potrivit de statură, dar cu o privire înaltă cît turla unei biserici de lemn, pogorîtor din baladă, el aduce lîngă noi izvoarele şi păsările şi castanii Gutîiului secular, îngenunchiaţi într-o frăţietate de cîntec pe geana taragotului său, doinind tărăgănat ca frunza în bătrînii săi codri. E aici o dragoste faţă de melosul popular, care urcă de foarte departe, avîndu-şi rădăcinile înfipte ancestral în negura veacurilor.

Cînd se-ntorceau din codrii înverziţi
intrau pe porţi de lemn în case
şi aşteptau, pe scaun răsuciţi
mîncarea aburindă-n lemn de vase.

Am încercat şi noi după puterile noastre să le răsplătim atenţia prin spectacolele noastre. Nu ştiu dacă am reuşit întru totul. Nu ştiu. Aş vrea să fie aşa. Oricum, la festivalul „Primăvara studenţească Cluj 196?" vrem să-i primim şi noi cel puţin la fel de bine.

Duminică 16 martie — spectacolul „Ca-n sat la noi" se termină cu flori. Sala cîntă împreună cu orchestra „Gaudeamus", apoi... „M-a făcut mama oltean", „Hora unirii", „Mulţi ani trăiască". N-am crezut niciodată că te poţi despărţi atît de greu de un public.

Sala s-a golit. În cabine e forfotă. Unii se dezechipează, alţii comentează programul ştergîndu-şi transpiraţia. Se împart felicitări. Ca întotdeauna, campionul absolut, steaua spectacolului este acelaşi Dumitru Fărcaşu. Dar aici dau condeiul colegului meu de la Drept pentru a vă contura un posibil portret al lui Dumitru Fărcaşu.

Ion MARCEA

Pînă şi somnul îl numesc „buşteni"
bătrînii mei, culcaţi în pragul tinzii,
încremeniţi cu fiecare an
ca Atlas, la izvorul grinzii.

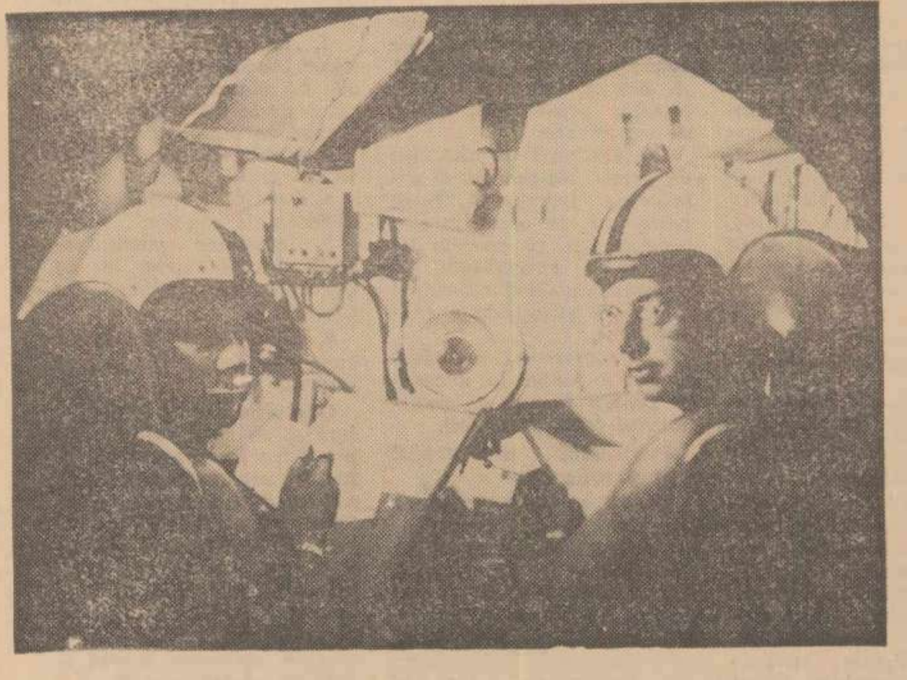
Absolvent al Conservatorului clujean, laureatul atîtor festivaluri organizate în ţară şi în străinătate, el duce peste fruntarii zvon despre cum cîntă mierla şi ciocîrlia şi privighetoarea pe aceste plaiuri unde s-a născut mioriţa „DOR". Ardent şi entuziast, aplecat cu devotament şi înţelegere întru depistarea şi formarea unor tineri înzestraţi, cu ghiersul de foc, Dumitru Fărcaşu s-a înălţat ca o ciocîrlie dintr-un sat de lîngă Baia Mare, pentru a cuceri, prin reverberaţiile cîntecului, capitalele lumii. Iar cîntecul, zborul lui înaripat este la fel cu al ciocîrliei. Drept.

Alexandru GORŞCOVOZ

EVRIKA!

ÎNĂLŢIMILE ŞI PROFUNZIMILE ZBORULUI UMAN

Omul cucereşte „continentul albastru"

Perspectivele utilizării spaţiului submarin sînt uriaşe. De pe acum se prevăd oraşe subacvatice, microclimate artificiale, ferme marine. Ştiinţa şi tehnica secolului nostru vor favoriza cucerirea „continentului albastru" în următoarele decenii, cînd paralel cu instalarea primelor laboratoare de cercetări pe Lună, Venus sau Marte se vor tăia panglicile umede ale primelor aşezări submarine. Civilizarea oceanului atestă încă o dată imensele resurse umane puse în slujba valorificării unor inestimabile bogăţii planetare.

Vă prezentăm cîteva aspecte ale cuceririi „continentului albastru".

DE LA PESCUITORII DE PERLE LA ACVANAUŢI

Aventura cuceririi mărilor şi oceanelor începe tot mai mult să se desfăşoare pe verticala profunzimilor şi presiunilor uriaşe. Început cu secole în urmă de pescuitorii de perle, duelul omului cu adîncurile a căpătat în zilele noastre ceva din virtualităţile zborurilor cosmice. De altfel, unul din conducătorii experienţelor subacvatice americane este cosmonautul Scott Carpenter. Echipajele reduse, ambarcate pe batiscafe, farfurii submarine sau capsule imersibile, întîlnesc în cursul expediţiilor condiţii asemănătoare cu cele din navele cosmice „Voshod" sau „Apollo".

Prima necunoscută rezolvată de savanţi pentru a asigura experienţelor subacvatice o maximă eficienţă a fost problema adaptării şi protejării omului în timpul imersiunilor la mare adîncime şi presiune. Cînd un acvanaut începe misiunea, el trebuie să suporte o presiune ce se măreşte proporţional cu adîncimea. Amestecul de gaz respirator tinde să se dizolve în sînge şi să se răspîndească în ţesuturile organismului. La ieşirea din imersie, gazul dizolvat formează bule care provoacă embolii şi leziuni grave în centrii nervoşi. Pentru evitarea accidentelor (uneori mortale) nu există decît o singură soluţie, deocamdată, ascensiunea lentă cu respectarea unor praguri de decompresiune în cursul cărora gazul răspîndit în sînge poate fi eliminat normal prin plămîni.

PRAGURILE VIEŢII

Pragurile de decompresiune sînt obligatorii, codificate sub forma unor tabele şi variază după amestecul de gaz respirator, adîncimea atinsă şi durata imersiunii. Astfel, o oră la 60 de metri cere 3 ore şi jumătate de ascensiune în 6 praguri, 10 minute la 180 de metri — 8 ore. Durata timpului util se reduce atît de mult din cauza imperativelor securităţii încît imersiunea profundă rămîne o performanţă sportivă fără finalitate dacă nu s-ar fi descoperit procedeele de eliminare, fără riscuri, a timpilor morţi. Aceste procedee se bazează pe fenomenul saturării. Cînd un acvanaut rămîne mult timp la o adîncime stabilă, organismul său absoarbe gazul pînă la o oarecare cantitate, după care este saturat. Timpul necesar ascensiunii în deplină securitate va rămîne în acest caz acelaşi, fie că acvanautul petrece 10 ore sau 10 zile în imersiune.

PROGRAMELE ACVANAUTICE

De aici, ideea folosită pentru prima oară de comandantul Cousteau, de a construi o casă submarină unde acvanauţii se pot odihni, pot lucra „la sec", în condiţiile unei presiuni fixe. Scufundătorii lui Cousteau au trăit astfel o săptămînă la 10 metri profunzime în 1962, o lună la 25 metri în 1963, 3 săptămîni la 100 metri în 1965. Cu un decalaj de un an, americanii au reluat aceste experienţe în cadrul programului „SEALAB". Din nefericire, la prima scufundare a laboratorului de cercetări submarine „SEALAB 3", accidentul mortal suferit de Barry Cannon, decedat din cauza unei crize cardiace, în timp ce se afla la 185 de metri adîncime, a amînat viitoarele cercetări ale programului oceanografic cu cîteva luni. „SEALAB 3" — asemănător cu un submarin, cu o lungime de 17 metri şi 4 metri diametru, avînd o greutate de 308 tone — a fost legat de „Elk River", vasul său însoţitor, printr-un ascensor-capsulă în care acvanauţii trec prin pragurile de decompresiune. Echipajul trebuia să fie format din 5 echipe de cîte 9 acvanauţi, ce urmau să-şi petreacă cîte 9 zile în „casa scufundată". Moartea tragică a lui Barry Cannon a amînat începerea programului „SEALAB 3" cu cel puţin 6 luni, pînă cînd se vor lua toate măsurile pentru deplina securitate a acvanauţilor. Noua casă submarină a comandantului Cousteau va coborî la 300 de metri adîncime. Savanţii sovietici vor lansa operaţiunea „Marea Neagră", în cadrul căreia o capsulă pentru 4 oameni va fi lansată pentru o perioadă mai lungă la adîncimi de 10, 50 şi 100 de metri.

SPRE NOI RECORDURI

Acvanauţii visează la noi recorduri. Munca la 200, 300 metri adîncime şi chiar mai mult este obiectivul viitoarelor cercetări. Pentru aceasta se vor utiliza noi nave submersibile, acum în cursul verificărilor. „Farfuriile scufundătoare" au deschis drumul. Prima a coborît de peste 500 de ori între 300 şi 350 de metri în toate mările lumii. „Puricii de mare" imersibili, cu un singur loc, experimentaţi în acest an, au coborît la 500 de metri.

Doi acvanauţi francezi (René Veyrunes şi André Julien) au coborît pînă la 335 de metri adîncime într-o instalaţie-pilot de scufundare fictivă. Operaţiunea a durat 5 zile şi a fost punctată de numeroase teste de control (calcul mental, recunoaşterea semnalelor optice şi auditive) şi de o trecere în capsula-piscină, unde cei doi acvanauţi au efectuat o serie de activităţi asemănătoare cu cele de pe un şantier submarin. Recordul de adîncime pentru imersibile îl deţine nava „Deep-Quest", a cărei primă imersiune a atins 2.350 m., adîncime ce poate fi întrecută doar de batiscafe. Cîntărind 50 de tone şi avînd 12 metri lungime, „Deep-Quest" poate lua 4 pasageri în cele două compartimente. Primul „uscat" e ocupat de pilot, iar în cel de-al doilea acvanauţii pot fi menţinuţi la o presiune constantă corespunzătoare adîncimii atinse. Din al doilea compartiment acvanauţii pot ieşi în spaţiul oceanic pentru cercetări şi se pot reîntoarce în compartimentul „uscat" după formalităţile de decompresiune.

ACVANAUŢII VOR RESPIRA... LICHIDE

Pentru viitor, savanţii ce doresc accelerarea recordurilor preconizează, în afara amestecurilor respiratorii obişnuite, un lichid supraoxigenat. Această tehnică — supraoxigenarea lichidelor — a permis doctorului Kylstra o interesantă experienţă : mai mulţi şoareci ţinuţi în apă sărată supraoxigenată au putut respira peste 30 de minute. Multe animale au supravieţuit acestei experienţe puţin obişnuite. Majoritatea specialiştilor găsesc că aceasta este singura soluţie ce va permite oamenilor scufundarea liberă pînă la 1000 de metri. Lichidele ar evita inconvenientele gazelor şi lungile perioade de decompresiune. Dar nimeni n-a îndrăznit pînă acum să supună un om la o astfel de experienţă.

Călin STĂNCULESCU

Conf. dr. ing. Florin ZAGANESCU

Drum liber, viitorilor călători supersonici!

Cu aproape 60 de ani în urmă, în toamna anului 1910, cîmpul cu rol de aerodrom de la Issyles Moulineaux de lîngă Paris se „pregătea" să găzduiască un eveniment epocal ; un inginer român — Henri Coandă — îşi pregătea aparatul, prezentat în mărime naturală la recentul Salon internaţional de aeronautică, pentru zbor. De fapt, cel care avea să devină „părintele aviaţiei aeroreactive" nu intenţiona să zboare, măcar şi pentru bunul motiv că nu era pilot... Dorind numai să încerce funcţionarea comenzilor, aparatul a luat suficientă viteză şi, avînd o excepţională organizare aerodinamică, s-a ridicat în aer şi a zburat... Pînă aici poate nimic excepţional, dar dacă amintim că acest aparat — senzaţie a salonului amintit — era de fapt primul avion reactiv — **fără elice** — din lume, care a zburat efectiv, este de la sine înţeles că el a marcat începutul aviaţiei cu reacţie.

Pentru aviaţia de transport comercială, zborul de la 31 decembrie al anului precedent ar putea avea o semnificaţie aproape la fel de mare : atunci a fost efectuat primul zbor al unui avion de pasageri supersonic — **Tu-144**, creaţie a binecunoscutului A. Tupolev. La un interval de numai două luni, o performanţă similară a fost înfăptuită şi de avionul franco-britanic Concorde... Pînă acum, primii pasageri pe care i-au condus echipajele celor două aparate, avînd în frunte respectiv pe E. Elian şi A. Turcat, au fost peste... 10 tone de aparate ştiinţifice !

Este de la sine înţeles că în timpul zborurilor de încercare şi verificare a funcţionării numeroaselor agregate ale păsărilor supersonice din oţel, care vor culmina cu primirea certificatelor de navigabilitate în orice condiţii meteorologice, tehnicienii trebuie să posede informaţii despre măsurile de securitate a zborului.

Principalele inconveniente ale zborului cu viteze supersonice, în cazul aparatelor comerciale, se referă la temperaturile ridicate proprii acestui domeniu de viteze, la evitarea pericolului ozonului şi al radiaţiilor. Datorită încălzirii aerodinamice excesive din timpul zborului cu viteze supersonice mari, cauzată de formarea undelor de şoc, frînarea bruscă a curentului de aer de părţile frontale ale avionului şi frecarea aerului de învelişul aparaturii, pereţii cabinelor echipajului şi pasagerilor se încing la 80—150 de grade !

Ca urmare, în cabinele presurizate aerul condiţionat se introduce după ce a fost în prealabil răcit şi nu încălzit, cum este cazul la toate „pasagerele subsonice" de mare altitudine. De asemenea, sînt luate măsurile necesare pentru reglarea automată, în limite normale, a conţinutului de vapori de apă şi a presiunii corespunzătoare a aerului condiţionat amintit. Întrucît zborul de croazieră are loc la altitudini între 18 şi 24 km., la asigurarea etanşeităţii cabinelor au trebuit învinse dificultăţi tehnice mari, unele dintre ele provocate şi de variaţiile apreciabile de temperaturi menţionate, care provocau dilatări şi contracţii ale materialului, greu de compensat. Astfel, la cabina de 240 metri cubi din „Concorde", sistemul asigură o presiune a aerului condiţionat similară celei de la cîteva sute de metri altitudine, iar chiar dacă o întîmplare ar provoca o depresurizare, decomprimarea este calculată să se efectueze atît de lent încît să nu provoace accidente. De asemenea, insonorizarea cabinelor face ca zgomotul perceput de pasageri să aibă doar jumătate din intensitatea celui provocat de puternicele motoare turboreactoare plasate pe aceste aparate; la aceasta a contribuit şi dispunerea lor judicioasă (sub aripi sau sub partea terminală a fuselajului).

La altitudinile curente pentru zborul de croazieră al supersonicelor de pasageri atmosfera conţine pînă la de 150 de ori mai mult oxigen triatomic (ozon) decît este doza nepericuloasă admisă pentru organismul uman. Pornind de la realitatea fizică a trecerii ozonului, sub influenţa căldurii, în oxigen, au fost luate măsurile necesare pentru evitarea intoxicării pasagerilor cu ozon. În acest scop au fost montate pe aceste aparate filtre speciale termice şi de disociere. Totodată compresoarele care trimit aerul încălzit în cabinele avioanelor funcţionează la temperaturi de 300°, mult peste valoarea la care ozonul trece în oxigen, iar filtrele catalitice din instalaţia de ventilaţie reţin cele mai neînsemnate urme de ozon. Chiar şi materialele care nu rezistă la acţiunea ozonului au fost abandonate ; spre exemplu, în loc de cauciuc au fost introduse mase plastice.

Cel mai mare pericol dacă se zboară la altitudini de peste 20 km îl constituie razele cosmice şi fluxurile de protoni care formează una dintre cele mai penetrante componente ale „vîntului solar" şi care sînt absolut de evitat atunci cînd se semnalează erupţii solare. Calculele au arătat că un pasager care va zbura 12 ore pe an cu „Concorde" va primi o doză de radiaţii (30 milirem) de 16 ori mai mică decît cea admisă, această doză putîndu-se însă mări de zece ori în anii de maximă activitate solară. Ca urmare, principala atenţie a fost pe de-o parte dirijată spre utilizarea în construcţia pereţilor cabinelor a unor materiale speciale pentru protecţie, dar în principal pentru dispunerea la bord a unor aparate de detecţie foarte sensibile, precum şi la organizarea unui sistem terestru permanent de urmărire a soarelui, ambele în măsură să furnizeze oportun informaţia conform căreia trebuie efectuată coborîrea la înălţimi nepericuloase !

Desigur, pilotajul şi navigaţia pe aceste aparate au beneficiat de cele mai noi sisteme automatizate : complex radioelectronic pentru navigaţia aeriană automată, ecrane pe care, în faţa pilotului, alunecă harta teritoriului deasupra căruia se zboară, inclusiv coordonatele aparatului, radioaltimetre, radar, meteorologic, staţii de legătură cu sateliţii etc. Spre exemplu, la bordul lui „Concorde" este montat un radar meteorologic în banda de unde centimetrice (3,6 — 4,2 cm) cu o rază de acţiune de 376 km, suficientă pentru a detecta în timp util formaţiile noroase periculoase pentru zbor sau care ar întîrzia durata misiunii ; în ceea ce priveşte turbulenţele de cer senin — aşa-numitele CAT-uri, se pare că ele nu sînt dese la altitudinile de zbor curente pentru actualele aparate supersonice de pasageri. Precizia zborului peste Atlantic va fi mărită, după aprecierea constructorilor avionului „Concorde", atunci cînd acesta va beneficia pentru navigaţie de informaţiile primite de la sateliţii artificiali.

În afara măsurilor de securitate, constructorii au făcut, am putea spune, totul pentru confortul pasagerilor care vor apela cel mai devreme anul viitor la serviciile „pasagerelor supersonice". Deşi nu toţi cei 580 de milioane de pasageri, pe care îi prevăd statisticile că vor fi transportaţi pe calea aerului în anul 1975, vor apela la Tu-144, Concorde sau Boeing-2707, asigurarea condiţiilor optime de zbor este o problemă mereu în atenţia specialiştilor. Astfel, fotoliile caută să fie cît mai comode, urmărind chiar adaptarea lor posibilă la anatomia pasagerului ; se poate regla poziţia spătarului şi a suportului pentru cap, şi aceste operaţii prin simple apăsări de butoane. Mai mult, sînt proiectate de asemenea fotolii dotate cu sisteme de iluminare variabilă ca intensitate şi chiar cu miniecrane de televiziune individuale ! În alte cazuri, se beneficiază de ideea constituirii, pe grupe de pasageri, a unor ecrane mai mari de televiziune ; aceştia vor beneficia de asemenea de informaţii directe, pe ecrane TV, asupra regiunilor survolate, vor putea citi ultimele ştiri recepţionate prin radiotelex sau vor putea efectua convorbiri prin radio-telefon cu orice punct al globului...

Poate n-ar fi lipsit de interes să amintim că una dintre atracţiile pe care le va oferi zborul viitorilor pasageri supersonici este şi posibilitatea de a asista în aceeaşi zi la... două răsărituri de soare ! În adevăr, beneficiind de o viteză supersonică ridicată şi zburînd imediat după răsăritul soarelui, spre apus, faptul menţionat este pe deplin posibil...

Personalitate „impusă" și „propusă" la CAMUS și MARCUSE (III)

— Analogii și disocieri —

CITEVA DELIMITARI

La capătul acestei analize, evident, succinte, se impun citeva precizări suplimentare. De ce am ales tocmai pe acești doi gînditori spre a caracteriza aspecte — întruchipate în ideea de personalitate morală — ale universului etic al lumii occidentale?

Citeva elemente importante par a submina valoarea oricărei analize de acest fel și a-i sublinia caracterul arbitrar: unul este literat, celălalt teoretician social, unul apropiat de existențialism, celălalt de freudism, unul analizează „lumea veche" a capitalismului continental, celălalt „lumea nouă" a societății capitaliste dezvoltate americane.

Analiza ni s-a părut relevantă însă, deoarece, între altele, Camus și Marcuse au fost — în momente, din cauze și modalități diferite — „idolii" tineretului occidental și au jucat (mai mult decît alți gînditori nemarxiști, și chiar în pofida voinței și concepțiilor lor) rolul de „profeți" adulați sau blestemați, dar oricum amplu comentați în epoca lor. Încă în 1963, un sondaj făcut în rîndurile tineretului francez releva printre oamenii de cultură cei mai importanți pe Camus alături de Sartre. In 1968, numeroase date dovedeau că barometrul preferințelor unor pături importante ale tineretului francez îl indica pe Marcuse. Oare asemenea curente de opinie reale nu sînt semnificative? Oare ele pot fi reduse la simple mode, la subproduse ale publicității — deși aceste elemente contribuie într-o măsură la apariția unor asemenea fenomene?

Valoarea — pe care am încercat s-o punem în relief — a concepțiilor camusiene și marcusiene despre raportul dintre societate și personalitate în epoca contemporană constă mai ales în sesizarea și exprimarea profundă, într-o modalitate nouă, a acestui simțămînt de „malaise" resimțit puternic *de largi pături ale lumii* occidentale. *S-ar putea cita aci sute de documente și lucrări teoretice, anchete sociologice, studii de psihologie, opere artistice al căror univers exprimă aceleași stări de spirit.*

Dar valoarea analizei lor depășește această funcție de relatare. Ea nu e doar un act de constatare, ci un diagnostic, o încercare — e drept limitată, insuficientă și contradictorie — de înțelegere a cauzelor fenomenelor analizate și de propunere a unor soluții. *Comun este astfel la Camus și Marcuse efortul de a diseca lumea capitalistă contemporană, de a o înțelege în complexitatea ei absurdă și irațională, de a sublinia implicațiile umane ale legilor de gravitate ale acestor galaxii sociale, de a găsi căile unei desprinderi din orbitele fatale care silesc omul să realizeze un destin absurd sau unidimensional. Iar acest efort de contrapunere a valorilor față de lumea dominației, asupririi și strivirii personalității îi alătură într-o aceeași tendință umanistă pe acești doi cercetători ai „dimensiunii umane a societății industriale" (J. J. Servan Schreiber).*

Comun este însă nu doar acest aspect pozitiv, ci și neajunsul grav al unor considerații adeseori metafizice, „general-umane", cu privire la condiția omului, rupînd personalitatea din contextul real al determinărilor social-economice, izolînd raportul dintre individ și societate de relațiile de clasă.

Dar și deosebirile dintre Camus și Marcuse nu sînt mai mici. Deosebiri de unghi de vedere și modalități de analiză, de premise filozofice și concluzii social-politice. Nu vom relua aprecierile mai amănunțite făcute pe parcurs. Vom sintetiza doar ideea că, pe cînd la Camus accentul e pus pe studiul ambiguității și contradicțiilor *etice ale personalității, propunîndu-se necesitatea propriei umanizări, a luării în stăpînire a personalității prin revolta metafizică — la Marcuse se manifestă tendința de a muta accentul pe analiza* antagonismelor societății de consum, a fenomenelor de manipulare și integrare a personalității reprimate *de societate, propunîndu-se necesitatea unei umanizări a existenței sociale, luarea în stăpînire a personalității prin con*testația socială. *În timp ce la Camus precaritatea condiției umane este centrul de atac, la Marcuse, ținta o constituie precaritatea condiției sociale. (Trebuie însă avut permanent în vedere faptul că și exegeza lui Marcuse — deși evident „mai socială" decît aceea a lui Camus — rămîne la un nivel necorespunzător: sesizînd fenomene acute și reale, ea nu pătrunde în esența mecanismelor sociale fundamentale; „existența socială" și „contestația socială" rămîn astfel și în sistemul lui noțiuni cu caracter abstract, speculativ).*

La capătul acestei încercări de sintetizare și analiză critică a ideilor complicate, nu rareori contradictorii sau contrarii adevărului, ale lui Marcuse cu privire la „omul unidimensional" mai stăruim asupra principalei obiecții ce se impune. Urmărirea raportului dintre individ și societate *prin prisma complicatei dialectici a libertății și reprimării, a autonomiei și eteronomiei personalității este menită în opera lui Marcuse să pună în lumină trăsăturile negative ale civilizației de consum, ale societății industriale dezvoltate* Marcuse identifică însă nejustificat controlul social cu represiunea. *Astfel, orice corelare a libertății cu necesitatea, a opțiunilor cu normele, a idealurilor cu realitățile este considerată de el ca avînd un caracter de dominare și reprimare a personalității și, mai direct, a erosului. Or, în acest mod, sensul critic, concret-istoric al noțiunii de represiune dispare practic; în loc să caracterizeze un anumit raport istoric ce poate și trebuie să fie depășit, represiunea devine un dat ineluctabil al existenței umane.*

In trecerea de la analiza predominant individuală a lui Camus la cea predominant socială a lui Marcuse credem că se reflectă și o deplasare produsă în opinia publică — mai ales a tineretului — de la revolta etică spre cea socială: *ceea ce generația de tineri „a lui Camus" resimțise ca o lume absurdă prin inadaptarea omului la condiția metafizică și istorică ce-i este destinată — generația „lui Marcuse" resimte ca lume represivă prin dominarea și manipularea omului de către ansamblul unor relații sociale și raporturi culturale inadecvate. Ceea ce la prima generație se traducea prin angoasă, greață, înclinație spre detașare și salvare individuală, spre forme de evaziune sau simplă provocare — la cea de a doua generație se traduce prin* simțămîntul oprimării, revoltă, înclinație *spre unire în acțiunea* contestatară. *Nu ignorăm desigur complexitatea reală a situației tineretului occidental contemporan, nivelurile extrem de diferite de conștiință, sensurile politice, sociale, filozofice deosebite, uneori opuse, dar ni se pare că putem face aceste observații referindu-ne la* tendințele *caracteristice ce se manifestă.*

Mai este necesară, desigur, încă o delimitare. Atît Camus *cît și Marcuse acordă valoare și considerație marxismului și mișcării reale spre înfăptuirea lui. Cu toate acestea — în mod contradictoriu — ei se plasează adeseori pe poziții antimarxiste sau nemarxiste, anticomuniste sau necomuniste. Limitele concepțiilor lor reflectă — atît prin analiza cauzelor, a sensului, a caracterului, a căilor de viitor — ignorarea unor realități și forțe sociale reale. Căci în lumea contemporană, inclusiv în țările occidentale, prezența mișcărilor comuniste, inclusiv în rîndurile tineretului, este o realitate decisivă, dezmințind în multe privințe analizele autorilor la care ne-am referit. Peisajul social și etic al tineretului contemporan este mult sărăcit, dacă nu se observă ponderea deosebită pe care o are alături de tinerii integrați, cu un comportament pragmatic, alături de tinerii dezorientați, cu un comportament contradictoriu, uneori evazionist, alteori provocator, alături de grupurile contestatare, dar anarhice, informale — mișcarea celor care militează conștient, organizat, călăuziți de idealurile comunismului, unindu-și eforturile sub conducerea proletariatului revoluționar și a partidelor sale. Pozițiile greșite atît ale lui Camus, cît și ale lui Marcuse față de marxism, partidele comuniste și proletariat constituie principala carență strîns legată de celelalte limite: influențele unor idei metafizice, idealiste, abdicarea în fața teoriei „convergenței" sistemelor, caracterul nesubstanțial, utopic al viziunilor propuse ale lumii și omului de mîine.*

Propunînd „omul revoltat" în locul „omului absurd", *Camus tindea să dea statutului personalității umane demnitatea neîmpăcării cu iraționalul, cu servitutea, minciuna și teroarea, a afirmării libertății.* **Propunînd „omul contestatar" în locul „omului unidimensional", Marcuse tinde să elibereze însuși statutul personalității din pulverizarea și eteronomia la care îl supun integrarea și manipularea omului în condițiile societății represive și opulente, asigurîndu-i multidimensionalitatea revoltei și a realizării umane**

Se reflectă în aceste concepții despre personalitatea morală tendințe umaniste ale gîndirii contemporane ce pun în lumină — oricît de ambiguu sau limitat — marile mișcări de tectonică socială și profundele schimbări de opinie ce caracterizează lumea de azi. Dar ele se dovedesc totodată depășite și insuficiente față de esențialele cerințe și imperative ale schimbării reale *a acestei lumi care impun nu doar o apreciere morală (ca la Camus) sau o teorie socială abstractă (ca la Marcuse), ci o filozofie științifică practic realizabilă prin lupta forțelor sociale autentice.*

Analiza critică marxistă a ideologiei umaniste burgheze, inclusiv valorizarea ideilor pozitive și depășirea limitelor acesteia, se dovedește mai mult ca oricînd o cerință a afirmării gîndirii comuniste care reprezintă cel mai înalt umanism al epocii noastre, teoria capabilă să călăuzească acțiunea socială reală spre lumea de mîine.

Concepția etică izvorînd din această realitate și capabilă să contribuie la prefacerea ei implică o viziune complexă, dinamică și prospectivă a personalității omului; transformator al societății și al propriei sale esențe, acesta este omul demiurg, constructor, creator, polivalent, „omul total". *Nu o abstracțiune încremenită, ci o realitate vie, în permanentă schimbare: nu o individualitate însingurată, contrapusă societății, ci o persoană articulată dialectic lumii înconjurătoare,* determinată *dar și* determinantă. *Nu o personalitate „impusă" — supusă existenței — și nici o personalitate „propusă" — redusă la revoltă sau contestație — ci* adevărata personalitate reală, dinamică, constructivă, *integrată schimbării progresiste a societății și capabilă să influențeze activ și să dinamizeze această mișcare în care ea însăși își găsește deplina realizare și afirmare de sine.*

În teoria marxistă și în practica revoluției și construcției socialiste se află fundamentele și orientările necesare conceperii și edificării acestei personalități morale a omului lumii noi, militant al prezentului și făuritor al viitorului: OMUL COMUNIST.

Fred MAHLER

Indicații bibliografice:

I. *Albert Camus:* Le Mythe de Sissyphe. *Gallimard — Idées*
II. *Albert Camus:* L'homme révolté. *Gallimard — Idées*
III. *Herbert Marcuse:* Eros e civilta. *Einaudi*
IV. *Herbert Marcuse:* L'uomo a una dimensione. *Nuovo Politehnico*

dialectica ideilor

Dialog cu conf. univ. dr. OVIDIU BADINA despre:

Educaţia în atenţia O.N.U.

— Aţi participat, între 17 februarie şi 5 martie, la cea de a 20-a sesiune a Comisiei de dezvoltare socială a Consiliului economic şi social al O.N.U., care a avut pe ordinea de zi mai multe dezbateri legate de problematica actuală a tineretului, cu un accent special asupra unor chestiuni de educaţie. In acest sens, cred că cititorii noştri ar fi interesaţi să afle în ce măsură această sesiune a însemnat un pas important în domeniul întăririi cooperării internaţionale pe probleme de educaţie.

— În lucrările comisiei s-a subliniat — şi lucrul acesta l-am făcut şi noi, bazîndu-ne pe experienţa ţării noastre — necesitatea unei orientări a şcolii în ceea ce priveşte structura, conţinutul şi metodica, în funcţie de exigenţele actuale şi viitoare ale economiei şi culturii. Problema s-a dovedit a avea profunde implicaţii atît în ceea ce priveşte dezvoltarea socială, cît şi formarea tinerei generaţii în conformitate cu exigenţele ce se găsesc astăzi într-un permanent dinamism. Raportul privind rolul educaţiei în dezvoltarea economică şi socială prezentat în cadrul comisiei de UNESCO arăta că fiecărui stat îi revine datoria de a formula propria sa politică în materie de educaţie, de a-i defini direcţiile şi amploarea, dar că, în acelaşi timp, se poate vorbi azi şi de o dimensiune internaţională a problemelor de educaţie. În acest sens s-ar impune deci un studiu mai larg, prin cooperarea între reprezentanţii institutelor de învăţămînt şi investigaţia ştiinţifică realizată în diferite ţări asupra problemei adaptării permanente a şcolii la exigenţele societăţii, privită ca o realitate actuală, dar cu mari implicaţii în perspectivă. Astfel, apare necesar să se întreprindă, pe scară mondială, un efort de difuzare şi schimb de informaţii asupra studiilor şi cercetărilor realizate de specialişti, un loc de seamă ocupîndu-l studiile pedagogice.

În raport s-a subliniat şi faptul că, în epoca noastră, cuvîntul educaţie capătă o accepţie mai largă, depăşind limitele sistemului de învăţămînt şi instrucţie şcolară. În zilele noastre educaţia încearcă să cuprindă întreaga populaţie. E problema *noţiunii de educaţie permanentă*, idee progresistă în pedagogia modernă, în promovarea căreia UNESCO are merite notabile. Această activitate multiformă are ca scop difuziunea intensă a culturii la nivelul civilizaţiei actuale în toate straturile populaţiei.

— Ştim că în 1960, a 11-a sesiune a Conferinţei generale UNESCO a atras atenţia asupra importanţei planificării educaţiei, care a făcut apoi şi obiectul unei recomandări a sesiunii Conferinţei internaţionale a instrucţiei publice din 1962. Ce elemente noi s-au adus acum în această problemă ?

— Raportul despre care am amintit s-a ocupat în mod special de planificarea educaţiei, arătînd că în ultimii ani a existat în multe ţări o preocupare de planificare concepută prin raport cu planificarea dezvoltării generale a ţării, accentuîndu-se pe priorităţile expansiunii economice. S-a vorbit, de asemenea, despre o planificare pe două planuri, o planificare pe termen scurt, încadrată într-o planificare pe termen lung.

În intervenţia pe care am prezentat-o la sesiune am încercat să subliniez ideea, confirmată de experienţa învăţămîntului românesc, după care statul este organismul care poate contribui realmente la organizarea şi planificarea educaţiei, la dezvoltarea reţelei de pregătire a cadrelor. Statul trebuie să privească dezvoltarea şcolarităţii ca parte integrantă a dezvoltării sociale de ansamblu. Corelarea planului de şcolaritate cu exigenţele curente şi de perspectivă ale dezvoltării economice, a culturii şi vieţii sociale în general constituie nu numai premisele strînsei legături dintre învăţămînt şi viaţă, dar şi ale integrării profesionale şi sociale a celor care ies din şcoli, pentru a intra în circuitul vieţii active. In acest sens credem noi că integrarea generală a tinerilor în şcoli reprezintă o parte a planificării dezvoltării sociale.

— În acest context, cred că ar trebui amintite şi discuţiile legate de alte probleme ale educaţiei, în special cele ale învăţămîntului superior.

— S-a discutat la sesiune despre expansiunea cantitativă ... de generalizare a accesului la instrucţie, cît şi al tendinţei de prelungire a şcolarităţii, printre altele, prin extensiunea duratei de obligativitate şcolară. S-a discutat despre randamentul educaţiei şi obiectivele sale. Expansiunea cantitativă s-a făcut observată şi în universităţi. În diferite ţări europene, numărul studenţilor a crescut în 1965 de patru ori faţă de 1955. În unele ţări africane, numai în cinci ani creşterea a fost de 204 la sută. Dar necesitatea formării de cadre pentru nevoile dezvoltării se traduce nu numai în estimaţii cifrice, ci şi în mutaţii de structură. Structurile învăţămîntului superior au fost influenţate, de exemplu, de necesitatea de a lega mai strîns învăţămîntul de cercetare. Sau, un alt caz, caracterul interdisciplinar al unor studii a antrenat după sine în unele ţări modificarea structurilor universitare, fie în interiorul instituţiilor existente, fie prin crearea de noi instituţii. E vorba, deci, de sublinierea participării universităţii la dezvoltare, participare care îi conferă noi responsabilităţi. Universitatea, s-a arătat în discuţii, nu mai poate fi concepută izolat, redusă la funcţiile sale de instrucţie, ci jucînd un rol mereu mai activ în toate aspectele vieţii economice, sociale, culturale ale ţării. În această lumină, sesiunea a discutat problemele adaptării la cerinţele vieţii a învăţămîntului tehnic, a celui de ştiinţe sociale, ştiinţific, agricol etc.

A avut loc un larg schimb de păreri şi experienţe, concentrat asupra contribuţiei procesului educativ în ansamblul dezvoltării economico-sociale a statelor. În acest context s-a subliniat şi rolul colaborării internaţionale. Rezoluţia în legătură cu rolul educaţiei în dezvoltarea economică şi socială (România a fost coautoare) cere, astfel, intensificarea eforturilor Naţiunilor Unite de favorizare a schimburilor de informaţii obţinute din cercetări asupra educaţiei, studierea problemelor puse de adaptarea conţinutului şi structurii educaţiei şi programelor de studii, ale politicilor şi planurilor naţionale ale dezvoltării economice şi sociale, ţinînd seama de exigenţele progresului ştiinţific şi tehnic.

— În cursul dialogului nostru ne-aţi vorbit deseori despre opiniile exprimate de delegaţia României în dezbateri. Ştim, de asemenea, că o rezoluţie iniţiată de ţara noastră a primit girul sesiunii. Însăşi alegerea dumneavoastră ca vicepreşedinte al sesiunii grăieşte asupra felului în care poziţia României în cadrul acestui organism este apreciată. Ce aţi mai putea adăuga, ca notaţie personală, asupra felului în care opiniile, experienţa noastră în domeniul educaţiei au fost primite de celelalte delegaţii ?

— Modul favorabil în care poziţia românească a fost apreciată la sesiune îl consider o recunoaştere a activităţii constructive pe care delegaţiile noastre din organismele O.N.U. o desfăşoară, a contribuţiei noastre la căutarea unor forme viabile care să favorizeze cooperarea internaţională.

Diferitele delegaţii şi instituţii reprezentate la lucrări au arătat un interes deosebit pentru experienţa noastră, pentru soluţiile propuse de România. În acest context vreau să amintesc faptul că multe delegaţii, în special cele din ţări aflate în curs de dezvoltare, au solicitat informaţii, schimburi de literatură de specialitate, insistînd asupra unei colaborări concrete pe diferite aspecte privind munca, cunoaşterea tineretului, preocupările statului pentru planificarea şi modernizarea învăţămîntului, asigurarea locului de muncă ş.a.

— Vă mulţumesc foarte mult pentru amabilitatea cu care aţi răspuns solicitării revistei noastre.

E. PATRICHE

LA ISTANBUL, PE ULTIMA COLINA A EUROPEI

Pe şoseaua albastră, care prindea reflexe de la marea alături de care luneca, mi-a ieşit în cale un june cu păr mai mult decît bogat, purtînd, la hanoracul kaki, o brasardă cu dungile încrucişate în alb şi roşu şi albastru ale steagului britanic. Era o zi de toamnă cu lumina de-un galben odihnitor, drumul ni-l însoţeau ultimii măslini contorsionaţi pitoresc ai peisajului grecesc, iar rîul Eros alerga într-o adîncă albie de prund spre golful Enez, făcîndu-şi datoria de frontieră.

Junele hippy, după cîte spunea, era student, venea din rezonantul Worcester şi mergea la Istanbul cu autostopul. Suindu-se lîngă noi în maşină ne-a mulţumit c-un timid zîmbet trist şi ne-a dat dovadă de prea multă locvacitate. Ne-a relatat politicos, cu glas stins, itinerarul parcurs pînă-n acel adînc colţ nordic al Mării Egee, dar nu-i era mintea la asta. Trăia o nelinişte ascunsă, ca uşorul tremur nemărturisit al unei vagi dorinţe, şi, cînd l-am iertat de conversaţie, şi-a desfăcut rucsacul, a scos un pieptene cu care şi-a strîns părul dîndu-i o alură cît mai ordonată, s-a privit în oglindă, apoi, îndreptîndu-şi gulerul cămăşii, a scos o cravată pe care a început s-o lege cu gesturi precipitate.

Nu pricepeam nimic, iar neliniştea lui m-a făcut să-mi pară rău că oprisem pentru a-l lua. Dar nu am avut vreme de prea multe angoase. Totul s-a rezolvat simplu după ce am parcurs un pod de metal elegant străjuit la un capăt de palicarul cu fustanelă, ilic, opinci şi bonetă cu ciucuri, cu nojiţe măiestrite pînă sub genunchi şi cartuşiera semănînd a chimir, iar la celălalt de soldatul turc îmbrăcat lejer, într-o modernă uniformă subliniată şi mai mult de casca albă, emisferică, asemenea celor purtate de cosmonauţi.

Am intrat în holul vămii şi ne-am îndreptat spre ghişeul ofiţerului de grăniceri. Dar acela, încă înainte de a ne privi paşapoartele, a căpătat o expresie dură şi s-a adresat proaspătului meu însoţitor :

— Autostop, hippy... non !... Turcia non hippy, non ! şi a refuzat orice altă explicaţie.

Cu toate acestea, în vreme ce pletele junelui din Worcester fluturau undeva, pe la mijlocul podului dedesubtul căruia curgea un rîu de grohotiş strălucitor udat de subţirele fir al apei, văzîndu-mă că-i priveam paşii care, în bocancii caracteristici, se înapoiau nesiguri şi fără entuziasm spre silueta santinelei în fustanelă şi opinci, apropiindu-se de mine, grănicerul nu mai avea figura dură, ci numai serioasă :

— Poate v-a surprins purtarea mea, mi-a spus el, dar să ştiţi că avem ordin, de a nu primi asemenea tineri, eu il aplic cu foarte multă străşnicie. O să aveţi ocazia să vedeţi tineretul nostru. E un tineret modest. Cei mai mulţi muncesc din greu. Unii, ca şi mine, sînt preocupaţi de soarta ţării, de destinul ei, de realizarea lui cu seriozitate... O să vedeţi şi o să vă convingeţi.

La Istanbul, în piaţa ce înconjoară moscheea lui Baiazid, lîngă colţul unui zid gros înnegrit de vreme, printre banalele semne de circulaţie, am întîlnit unul deosebit de impresionant. Cu atît mai impresionant cu cît, ca formă şi ca desen, se confunda în mod obişnuit cu celelalte. Era săgeata indicatoare pe care scria „Avrupa", adică „Europa". Atît. Simplu, un cuvînt, o săgeată, o direcţie : Europa. În dreapta, strada îngustă cobora pe lîngă parcul lalelelor şi trandafirilor spre Cornul de Aur, în stînga Marea Marmara strălucea într-o roşietică înserare de decor tipic oriental, în faţă, printre cupolele Sfintei Sofia şi ale Moscheii Albastre, se vedeau Bosforul şi ţărmul asiatic de la Kadiköi, iar opus acestuia tabla indicatoare arăta : „Avrupa".

Admiram legile contrapunctice după care se desfăşura această arhitectură măreaţă şi ciudată care-ţi sugerează întreaga diversitate a înţelepciunii, rafinamentului şi marii puteri de abstractizare a gîndirii orientale cînd, lîngă temelia zidurilor masive, am descoperit, întinse nepăsător, siluetele cîtorva hippyes. Pe porţile mari, în şiruri vesele ieşeau studenţii. Ieşeau preocupaţi în discuţiile lor, conturînd acea plăcută atmosferă de febrilă dezbatere tinerească ce este caracteristică cetăţilor universitare. Blonzii pletoşi de vîrsta lor care sprijineau într-o nepăsare cu aparenţe orientale zidurile somptuoase nu-i impresionau. Nu li se aruncau nici măcar priviri curioase.

Trebuie să spun că hippyes mai văzusem destul la Istanbul. Dar nici unul autohton. Vin aici pentru că-şi cumpără ieftin cojoacele albe, miţoase ce se maculează imediat dîndu-le aerul de turmă prăfuită ce se mişcă amorf, în căutarea stupefiantelor, cerşesc şi sînt penibili cu pletele lor blonde, mai ales că, în jurul lor, băieţaşi bruneţi la jumătatea vîrstei îţi oferă tot felul de servicii, adică vor să muncească pentru a obţine ceva.

Şi prezenţa insolită a acestor turme blazate ale Occidentului nu face decît să sublinieze şi mai mult seriozitatea cu care corespondenţii turci ai generaţiei lor abordează viaţa, îi fac faţă încercînd să depăşească greutăţile ei.

M-am oprit în mijlocul unui grup de tineri care ieşeau de pe porţile universităţii. Am arătat cu bărbia spre cojoacele şi pletele blonde de pe caldarîm :

— Sînt de vîrsta dumneavoastră, am spus ; sînt, poate, colegi de-ai dumneavoastră...

— Colegi ?!?

Riposta răsună cu demnitate în glasul studentului care-mi răspundea.

— Poate vă sînt colegi, am zis — în orice caz, sînteţi cam de aceeaşi vîrstă.

— Se poate, veni răspunsul cu înţelegere, şi glasul iarăşi se înălţă ; dar nu uitaţi, domnule, că noi am venit aici să învăţăm, că noi sîntem o generaţie care are de făcut multe, că poporul nostru are multă nevoie de ceea ce învăţăm aici !

— Popoarele lor, credeţi că n-ar avea nevoie ?

A ridicat din umeri.

— N-aş putea să vă răspund. Nu m-am gîndit la asta. Pot să vă spun un singur lucru : asemenea fiinţe pe noi ne dezgustă. Noi vrem să învăţăm, Turcia are nevoie de învăţătura noastră...

De obicei, evit cuvîntul „stenic", deoarece îl consider prea uzitat. Dar pentru a-mi exprima succint sentimentele trăite acolo, lîngă zidurile de şeherezadă ale Universităţii din Istanbul, nu găsesc un altul mai potrivit. Trăiam un sentiment stenic în faţa gîndirii înţelepte, lucide, a unui tineret care, cu toate că ne aflam în vîrful colinei unde băteau cele patru vînturi ale lumii, îşi cunoştea rostul şi sfida blazarea leneşă care-i mîna spre Orient pe cei ce veneau din direcţia inversă a tabelei indicatoare : „Avrupa".

În acea înserare ce plutea liliachiu printre catargele de vis ale minaretelor, conturînd în halouri discrete pîntecele impresionante ale cupolelor, majestuoasa arhitectură care deschidea intrarea spre Universitatea Istanbulului a căpătat pentru mine o deosebită semnificaţie : îmi vorbea despre înţelepciunea unui popor care se vrea afirmat.

Şi mă aflam în faţa unei universităţi al cărei an inaugural este acelaşi cu anul de răscruce al epocilor istorice : 1453.

Corneliu LEU

BELGIA:

CULTUL ATMOSFEREI ACADEMICE

Un interviu cu asistentul univ. Dan Drăgulescu, de la catedra de drept internațional a Facultății de drept din București, este un lucru cît se poate de plăcut. Fiecărei întrebări îi urmează cu promptitudine și rapiditate un răspuns, verbul viol și spiritual al interlocutorului meu reducîndu-mă la simplul rol de stenograf. Atac problemele ce mă interesează:

— În contextul dezvoltării rapide a științei și tehnicii, a cunoștințelor noastre în general, al tot mai îngustei specializări, ce loc vi s-a părut a ocupa specializarea post-universitară în ansamblul învățămîntului superior din Belgia?

— Un loc dintre cele mai importante. Ea este menită unei adînciri a specializării, informării cu ultimele noutăți din domeniul respectiv de activitate, adresîndu-se celor cu studii superioare de diferite profesiuni, de la ingineri de tot felul la economiști și oameni de drept. Prin faptul că se adresează unor licențiați, învățămîntul post-universitar prezintă unele particularități în desfășurarea sa față de învățămîntul superior propriu-zis, atît sub aspectul problemelor puse în discuție, cît și al modului de abordare în metodologia de studiu. Spre exemplu, referitor la metodele de studiu la colegiul unde studiam, textul prelegerilor era cunoscut grație multiplicării în tipografia colegiului cu cîteva zile mai înainte de a fi susținut. Există în practica desfășurării prelegerilor dreptul studentului de a întrerupe în mod civilizat pe cel ce conferențiază pentru a cere o serie de lămuriri într-o problemă sau alta. De altfel, în cursul expunerii, conferențiarul accentuează asupra unor pasaje ce prezintă dificultăți. Dialogul ce se stabilește între vorbitor și auditoriu, desfășurat într-o manieră absolut academică, oferă, nu rareori, din confruntarea de opinii, soluții interesante, novatoare. Discuțiile declanșate la cursuri continuă la seminarii și în convorbiri particulare. În afara profesorilor-șefi de curs, care sînt permanenți, marea majoritate a conferențiarilor sînt recrutați din rîndurile specialiștilor de prestigiu, care, după susținerea ciclului respectiv de prelegeri părăsesc colegiul, urmînd să revină doar la susținerea examenelor.

Există o preocupare destul de susținută pentru găsirea de noi modalități de informare, de la mecanizarea unor fișiere în biblioteci pînă la introducerea celor mai noi metode de studiu, metode audio-vizuale.

— Tineretul, comportarea și psihologia sa au fost în ultima vreme obiectul a numeroase studii sociologice. S-a vorbit și se vorbește încă foarte mult despre angajarea socială a tineretului, despre opțiunea acestuia în legătură cu un anumit mod de viață. Cum se comportă sub acest aspect belgianul mediu?

— Voi îndrăzni să vă prezint cîteva observații personale, pe care v-aș ruga să nu le luați cu titlul de regulă generală. Tînărul în discuție l-am întîlnit pe stradă, în sălile de spectacole, în amfiteatre, în reuniuni familiale. Nu rareori mi-a fost dat să asist, în cochete bistrouri, la aprigi dispute pe teme profesionale, dar și pe probleme politice. Nu de puține ori, tot în asemenea localuri înțesate de tineri am ascultat versuri recitate de autorii lor, „iluștri necunoscuți" la acea dată, dar care prin bucuria cu care ne ofereau versurile lor reușeau să emoționeze.

În general, tînărul belgian este un tip liniștit și echilibrat. Și dacă despre psihologia individului nu pot să spun foarte multe lucruri, pot să afirm că am remarcat o anumită psihologie de grup. Grupați în funcție de preferințe, sau prin împrejurarea locului de muncă comun, a preocupărilor adiacente, se manifestau în cadrul cercului lor ca foarte buni prieteni, cunoscîndu-se bine și prelungind relațiile strict profesionale spre cunoașterea completă. Dacă în cadrul grupului se manifestau foarte liber și dezinvolt încercările unui individ străin de grup de a se apropia de ei, acestea sînt primite cu oarecare reținere ce dispare de abia după o bună cunoaștere.

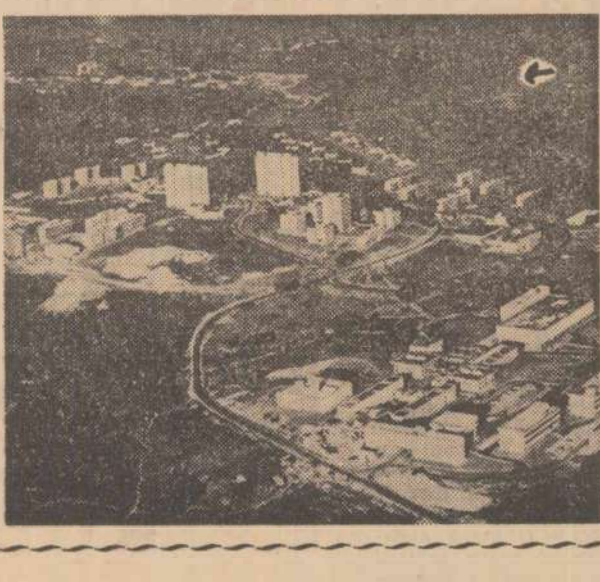
Există și aici ca peste tot o preocupare a tînărului de a ocupa o poziție cît mai bună în societate și vă mărturisesc că am fost impresionat de seriozitatea cu care acesta se pregătește sub aspect profesional, pentru că și în domeniul recrutării cadrelor disputa dintre valori hotărăște de cele mai multe ori asupra obținerii sau nu a unui post. Tînărul este în general sensibil la viața politică, participînd de multe ori în cadrul multitudinii de formațiuni politice, la felurite acțiuni. Sub acest aspect studenții se fac deseori remarcați.

— Cîteva cuvinte, poate, despre atmosfera universitară?

— În Belgia, se perpetuează fără îndoială o bogată tradiție universitară, existînd un adevărat cult pentru colegiul, universitatea sau institutul absolvit. Cultivarea tradiției specifice fiecărui colegiu îmbracă forme din cele mai diverse, de la simplul ecuson cu emblema colegiului, cravata și cascheta specifice, pînă la aniversări ale personalităților ce au studiat acolo, comemorări, monografii dedicate istoriei colegiului, întîlniri ale absolvenților ce se bucură de o largă participare. Camaraderia închegată de-a lungul anilor de studii se prelungește și după terminarea acestora, fiecare întîlnire între foștii colegi fiind un prilej de aducere aminte a anilor petrecuți împreună, de evocare a istoriei mai vechi sau mai noi a colegiului.

Studenții colegiului la care am studiat erau grupați în Asociația colegiului. Aceasta își avea revista proprie, „Agenor", ce cuprindea, pe lîngă articole de specialitate, diferite informații în legătură cu activitatea din colegiu. Absolvenții colegiului purtau numele de „ancien" — fost colegian. Avînd în vedere faptul că acest colegiu avea studenți din diferite țări, la sfîrșitul studiilor aceștia deveneau membri ai centrelor naționale ai „foștilor colegieni", plăteau o cotizație al cărui cuantum îl stabileau ei înșiși. Centrul național avea menirea de a păstra legătura dintre foștii colegi din toate țările de a favoriza întîlnirile, de a informa în legătură cu diverse evenimente din viața acestora. Revista editată de fiecare centru național, intitulată „New Flash", și care circulă între foștii colegieni, dă informații în legătură cu domiciliul, profesiunea, activitatea științifică a membrilor asociației. Nu lipsesc din ea nici cronica mondenă și invitațiile la diferite aniversări lansate către foștii colegi. Colegiul editează un anuar în care sînt înscriși toți absolvenții cu specificații în legătură cu adresa, limbile vorbite, profesiunea acestora. A fi înscris în anuar înseamnă a-ți asuma obligația de ospitalitate față de oricare dintre „foștii colegieni", chiar necunoscuți, dar care prezintă, ca o carte de vizită, numele lor înscris în anuarul colegiului. Este și acesta un mod de cunoaștere, un schimb de impresii din cele mai interesante.

Interviu consemnat de Nicolae IVAN

Colegiul universitar din Tanzania, amplasat lîngă orașul Dar-Es-Salaam. Acest colegiu face parte din Universitatea Africii orientale, creată în 1963, și care dispune de trei colegii în Uganda, Kenya și Tanzania.

În numărul viitor al revistei noastre vom publica un reportaj despre universitățile africane.

MAPAMOND STUDENȚESC

A DOUA PROMOȚIE DE DOCTORI

La școala de medicină și farmacie aparținînd Comisiei de sănătate a C.C. al Frontului Național de Eliberare din Vietnamul de sud s-au înmînat diplomele de absolvire celei de a doua promoții de doctori pregătiți în această școală de perfecționare. Dr. Tran Van Chin, vorbind la festivitate în numele Comisiei de sănătate, a subliniat contribuția adusă de proaspeții medici în timpul stagiului lor, petrecut pe front, în infirmeriile de campanie, unde au îngrijit 2 000 de răniți și bolnavi.

ÎNVĂȚĂMÎNTUL ȘI DEZVOLTAREA

În luna martie a avut loc la Viena un seminar internațional cu tema „Instruirea programată în țările în curs de dezvoltare", organizat de UNESCO în colaborare cu Institutul de Cercetări Pedagogice din Viena. La dezbateri au participat numeroase delegații reprezentînd țări în curs de dezvoltare. Scopul întîlnirii a fost discutarea unor probleme legate de folosirea tehnicilor moderne de învățămînt în aceste țări.

DESTITUIRI ÎN AFRICA DE SUD

Archie Mafeje, profesor de antropologie socială, a fost numit lector la Universitatea din Capetown. Sub presiunea guvernului, autoritățile universitare l-au destituit repede pe acest profesor de culoare. Maurice Pope, profesor de limbi și literaturi clasice la aceeași universitate, a protestat împotriva acestui act rasist, demisionînd. El a declarat că singura cale pe care ar trebui s-o urmeze Universitatea din Capetown, pentru a protesta împotriva imixtiunilor practicate de guvernul rasist, este aceea de a-și închide porțile, altfel în curînd ea va fi lipsită de posibilitatea de a angaja pe cei mai buni oameni de știință.

GREVELE STUDENȚILOR SPANIOLI

Săptămîna trecută, 10 000 de studenți ai Universității din Bilbao au declarat grevă, protestînd împotriva represiunilor polițienești. O statistică publicată la Madrid arată că de cînd noul ministru al educației, Jose Luis Villar Palasi, a promis libertatea de asociere a studenților, au luat ființă, în mod legal, numai 30 de asociații studențești, dintre care 20 cu caracter sportiv și alte 10 reprezentînd pe studenții străini care învață în universitățile spaniole. Potrivit agenției Asociated Press, guvernul de la Madrid a găsit un mijloc nou de a pedepsi pe studenții „recalcitranți". Luna aceasta, aproximativ 1 000 de studenți au primit ordine de încorporare în armată și au și fost trimiși în garnizoane îndepărtate, din Africa și insulele Canare.

4200 DOLARI PE AN!

O acțiune studențească destul de neobișnuită s-a încheiat sîmbăta trecută la Colegiul Sarah Lawrence din Yonkers (statul New York). Aproximativ 50 de studenți au organizat timp de 10 zile o grevă șezînd, prin care cereau admiterea la acest institut de învățămînt superior a unui număr mai mare de studenți săraci. Demonstranții au părăsit birourile administrației după ce președinta colegiului, Esther Rauschenbush, a anunțat că revendicarea lor a fost acceptată, urmînd ca în viitorul an universitar să fie admiși studenți provenind din familiile „cu venituri reduse". Participanții la această acțiune au cerut ca numărul studenților săraci de la acest colegiu să reprezinte o treime din totalul tinerilor care învață aici.

În schimb, conducerea colegiului nu a revenit asupra hotărîrii privind sporirea taxelor universitare de la 3 850 la 4 200 dolari pe an. Această creștere a taxelor a constituit, de asemenea, cauza a numeroase demonstrații de protest.

CRITICI LA ADRESA UNEI REFORME UNIVERSITARE

Hotărîrea guvernului argentinian de a elabora un proiect de lege privind o amplă reformă a sistemului învățămîntului universitar a suscitat un val de critici din partea cercurilor politice și academice. Potrivit ziarului „La Prensa" este viu criticată acea prevedere a legii care desființează principiul laic al învățămîntului universitar existent încă de la sfîrșitul secolului trecut. De asemenea, un ecou negativ a avut suprimarea Consiliului național al educației în care erau reprezentate cadrele didactice universitare, funcțiile acestuia urmînd să fie asumate de Ministerul Educației. După cum a subliniat într-o declarație „Liga argentiniană pentru cultura laică", unicul scop al acestui proiect de lege este „de a pune învățămîntul universitar sub controlul societăților particulare care se pot servi de acest fapt ca un instrument pentru promovarea ideologiei catolice".

Zarurile și vremea

Institutul meteorologic din Offenbach (Republica Federală a Germaniei) este înzestrat cu o tehnică ultramodernă : instalații de recepție și transmisie automate, aparate speciale de televiziune, galerii de telexuri, mașini electronice de calcul, aparataje automate de desen, la care se adaugă rețeaua de schimburi de știri, care împînzește întreg globul. În mijlocul acestui babilon tehnico-matematic nu-ți trebuie, totuși, prea multă vreme pentru a constata că, în pofida „comasării" de aparate, prognoza timpului nu este cu nimic mai sigură decît, să zicem, acum 20 de ani.

Toate pronosticurile pe termen lung, ne relatează cercetătorii de la Offenbach, le poți obține și singur, acasă, cu ajutorul unui zar de fabricație proprie. Pe trei laturi se lipesc simboluri ale soarelui, iar pe celelalte trei laturi simboluri ale ploii. Rămîne doar să dai cu zarul. Probabilitatea ca rezultatul obținut astfel să se adeverească crește de la 50 la sută la 67 la sută dacă se ține seama că zilele cu soare și cele ploioase nu alternează, ci sînt și „legate" între ele : zile sau cu soare, sau fără. Metoda zarurilor, spun cercetătorii, poate fi perfecționată cu ajutorul experiențelor precedente, baza rămînînd, însă, speculația și calculul probabilităților.

E bun și așa. Să admitem că mîine sau poimîine vrei să mergi într-o excursie și nemaidorind să duci cu tine în plus ceva împotriva ploii, dai cu zarul. Ca urmare, rămîne de văzut, din punct de vedere... meteorologic, dacă găsești sau nu un copac sub care să te adăpostești.

Energia atomică ? Mai nimic...

În ciuda modestelor mijloace financiare ale Institutului central de cercetare al minelor germane de antracit din Essen, el se înscrie în primele rînduri ale progresului tehnologic. Astfel, în afara elaborării unor spectaculoase procedee de raționalizări, aici s-a elaborat și se perfecționează tehnica MHD. Acestea sînt inițialele generatorului magneto-hidro-dinamic, cu ajutorul căruia se poate obține, printr-o metodă cu totul inedită, curent electric direct din gazele de combustie fierbinți, fără a mai fi necesară transformarea lor în energie mecanică, intermediară. Această realizare aproape nesperată a fost înfăptuită pentru a se ține pasul cu ieftinirea treptată a curentului atomic. Specialiștii prevăd că nu este departe timpul cînd metoda MHD va ajunge cu mult mai ieftină și mai lesnicioasă decît cea nucleară. Firește, deocamdată numai în privința obținerii curentului electric. Mai tîrziu, cine știe... !

Iarăși cancerul

O echipă de savanți de la Chester Beatty Research Institute din Londra, sub conducerea profesorului E. J. Ambrose, a obținut prin intermediul unui microscop electronic Stereoscan niște fotografii uimitoare ale celulelor cancerigene. Acestea au permis savanților să observe că celulele cancerigene invadează țesuturile sănătoase, rupîndu-le prin niște ondulații asemănătoare mișcărilor unei șenile sau mișcărilor de înaintare ale unui vierme. Aceste ondulații sînt produse de către mișcările membranei celulare.

Umor cu lingurița

— „Eu, spunea un negustor, nu pot suporta ca cineva să-și bage nasul în afacerile mele".

— „Ba eu sînt foarte fericit atunci cînd cineva își bagă nasul în afacerile mele, eu sînt fabricant de batiste..."

★

Un cal intră într-un bar și patronul îi puse în față o cană cu cafea. Un client sufocat de mirare se apropie de bar. Calul refuză ceașca și mai ceru o bucată de zahăr. Barmanul se arătă foarte mirat.

— „Nu este așa că și dumneavoastră sînteți mirat ?" — întrebă clientul.

— „Da, de obicei nu bea o cafea așa de dulce..."

★

Într-o dimineață o secretară ajunse tîrziu la birou. Ea îi explică patronului :

— „Scuzați-mă, domnule, dar mă urmărea un băiat".

„În cazul acesta trebuia să ajungi mai devreme".

— „N-am reușit, fiindcă mergea prea încet..."

★

Într-o cofetărie, două tinere făceau un comentariu la adresa unui băiat de la masa alăturată : „Spune și tu, dragă, care-i o dovadă mai mare de lipsă de educație : să acostezi o fată sau să o ignori ?..."

★

Domnul Dupont citește pagina mondenă a cotidianului său :

— „Uite, zice el nevestei, doamna Martin și-a pierdut bunica."

— „Nimic de mirare, veni răspunsul, este așa de dezordonată..."

★

În cursul unei serate o doamnă cînta „Ma Normandie". Unul din ascultători strîngea puternic din dinți, pradă unei vii emoții.

— „Sînteți normand ?", îl întrebă doamna.

— „Nu, sînt muzician..."

★

— „Cine a inventat încetinitorul în cinematografie ?"

— „Un cineast care a văzut într-un restaurant un scoțian scoțînd banii pentru a-și achita nota".

„Mistralul" mai iute ca... Mistralul

Încă din 1950 Societatea națională franceză de căi ferate a botezat cu numele vîntului dominant în Provence trenul său cel mai prestigios. Este vorba de „Mistral", tren care face legătura între Paris și Nisa. Acesta este cel mai rapid dintre trenurile europene, iar din 1965 a fost integrat în rețeaua internațională Trans-Euro-Express.

Garnitura de 700 de tone este remorcată de o locomotivă de 7.500 C.P., care parcurge distanța Paris-Nisa cu viteza medie de 120 km/h. în timp de 9 ore 08.

Noile vagoane sînt de-o concepție nouă, fiind confecționate din oțel inoxidabil de-o mare rezistență, apt să amortizeze zgomotul. Ele vor avea culuoare centrale și laterale, iar sticla va fi elementul predominant. Vechiul burduf de legătură va fi înlocuit cu o ușă, tot de sticlă, ce va fi acționată de o celulă fotoelectrică.

Garnitura va fi prevăzută cu două vagoane-restaurant, cu un bar și cu patru vagoane salon. La acestea se adaugă un salon de coafură, un chioșc de ziare, o prăvălie și un secretariat.

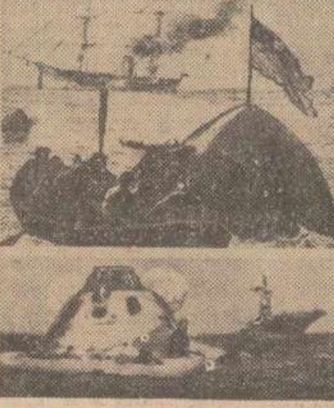
În iulie 1969 — prima călătorie pe Lună ; Jules Verne a prevăzut totul

Se împlinesc mai mult de o sută de ani de cînd scriitorul genial, care a fost Jules Verne, concepea și descria în amănunțime voiajul *unui echipaj de 3 oameni spre Lună, în jurul astrului nopții, și reîntoarcerea în Oceanul Pacific.* Și mai surprinzător este faptul că Jules Verne situa rampa de lansare a capsulei spațiale locuite în Florida, în apropiere de Cape Canaveral (astăzi Kennedy), punct situat chiar pe o hartă anexată volumului „De la Pămînt la Lună". În același timp, ilustrațiile volumelor semnate de Jules Verne sugerează pînă în cele mai mici amănunte avatarurile călătoriilor spațiale din zilele noastre. Iată, de exemplu, cum, o sută de ani înaintea cabinelor Soiuz (16 m^3), confortul

capsulei lui Michel Ardan beneficia de un lux în conformitate cu secolul 19 (foto 1). Sau imponderabilitatea privită cu umor de Borman sau Lowell în „Apollo 8" este bănuită de Jules Verne, dar numai pentru cîteva momente. Similitudinea efectelor este însă grăitoare (foto 2). Capsula lui Nicholls, Ardan și Barbicane are nu puține asemănări de formă și traiectorie cu „Apollo 11", care va transporta primul echipaj uman ce va pune piciorul pe Lună (foto 3). Însă cea mai izbitoare asemănare este aceea a recuperării „călătorilor" lui Jules Verne cu cea a astronauților din capsula „Apollo 8", chiar dacă bărcile „a l'époque" au fost înlocuite cu bărci pneumatice, proporțiile și poziția „recuperaților" dovedesc o extraordinară putere de previziune (foto 4).

Sora electronică

Bolnavii de la centrul universitar Sherbrooke din Quebec vor beneficia de o telesupraveghere electronică prin intermediul unui nou aparat botezat „Monitor V". 46 de paturi individuale din 12 servicii diferite și 4 săli de operație vor fi echipate cu acest aparat, a cărui realizare este datorată colaborării dintre medicii și inginerii societății franceze Marcel Dassault. Acest aparat de supraveghere prezintă caracteristici originale. Astfel, doctorii nu vor mai fi deranjați de către alarme false, deoarece aparatul poate fi utilizat la măsurarea presiunii sanguine prin intermediul unei microsonde. Toate dereglările, care pînă în prezent nu erau detectabile decît în săli utilate special, datorită aparatului, ce poate fi cuplat la un ordinator central, pot fi depistate acum chiar la patul bolnavului.

Cel mai mare transportor pe bandă rulantă

O societate franceză dă în funcțiune în această perioadă cel mai lung transportor pe bandă rulantă din lume. Acesta va face legătura pe o distanță de 13 km, fără intervenția umană, între o mină a societății „Le Nickel" și portul Noumea din Noua Caledonie. Transportorul va permite conducerea și încărcarea a 3 200 de tone pe oră.

Pînă acum cel mai lung transportor de acest fel fusese instalat de către aceeași societate la Pampeluna, în Spania.

Salvați desenele străvechi

În regiunile de est ale Spaniei se află numeroase desene pe roci, datînd din anul 8000 î.e.n. Ele reprezintă scene casnice, de vînătoare și de bătălie. Țăranii spanioli taie din stînci fragmentele desenate și le folosesc ca talismane împotriva bolilor, organizatorii turisticii le stropesc cu apă pentru a le scoate în evidență trăsăturile. Acestea sînt cauzele care au dus la deteriorarea desenelor. Specialiștii UNESCO atrag atenția că trebuie luate măsuri urgente de protecție : împrejmuirea cu bare de metal, reproducerea desenelor pentru ca aceste străvechi vestigii de artă să se păstreze ca documente ale istoriei omenirii, întrucît se vede că ele au fost realizate de oamenii care aveau sarcina specială de a consemna zilnic evenimentele din tribul lor.

Rembrandt tipograf

Timp de 4 ani înainte de moarte, în 1669, Rembrandt nu mai pictase nimic : se ocupa de tipografie, cu mult entuziasm și cu tot geniul său. Știa să folosească excepțional negrul : petele, liniile și punctele negre din tipăritura sa „Prezentarea în templu" concurează, după părerea multor specialiști, liniile sinuoase și evidențierea figurilor lui Picasso. Rembrandt a tipărit lucruri variate : peisaje, scene de casă, scene religioase, în cursul explorărilor sale spirituale, pentru a găsi cele mai potrivite mijloace de exprimare. Acum, la 300 de ani de la moartea sa, la Londra s-a deschis, la 20 martie, o expoziție a lucrărilor de artă tipărite de Rembrandt.

Condiția umană pe ecran

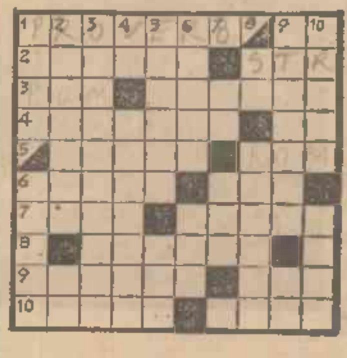
În cursul acestui an vor începe filmările pentru „La condition humaine". Scenariul a și fost scris și aparține lui Ilan Suyin, care l-a prezentat pe André Malraux. Autorul a fost entuziasmat și a promis realizatorilor filmului tot sprijinul său, în special lui Fred Zinneran, regizorul, și producătorului, Carlo Ponti. Se va filma la Singapore, al cărui chei seamănă în unele porțiuni cu Șanhaiul de acum 40 de ani, în orașul chinez Penang și la studiourile Wood din Anglia. Liv Ulhman, o actriță norvegiană, și Eiji Okada, protagonistul filmului „Hiroșima, mon amour", s-au oferit pentru rolurile lui May și al soțului acesteia. Genericul promite un film de înaltă ținută artistică.

Vorbe...

ORIZONTAL : 1) Unde nu-i cap... — ...vai... ; 2) ...de picioare (sing.) — Străduță ! ; 3) Livada transilvăneanului — Fel de fel ; 4) Țin la ei — Aripa dreaptă ! ; 5) Pietre colorate — Țuică de import ; 6) Vînători de munte — Ajutor de bătrînețe ; 7) E într-o doagă — Pufăie și scoate fum ; 8) Mînă-n mînă... cu sănătate ; 9) Întind coarda — Prinde fiare ; 10) Un mare nimic — Lumină în întuneric.

VERTICAL : 1) Depunere de mîl — Pînzele albe (sing.) ; 2) Cataractă plăcută... ochilor ! — Nota redacției ; 3) Bună de pus la ramă ; 4) Vîrf de iridium ! — Sabie cu două tăișuri ; 5) Cîntă la mai multe fluiere — Scurtă istorie ! ; 6) Frate cu... Stan — Animale de buzunar ; 7) Chicot — E-n regulă ! ; 8) Pense ! — Ne face cinste ; 9) Au închis ochii — Port dunărean ; 10) Îți dă peste nas — Realitatea în imagini.

Toma MICHINICI

SOLUȚIILE JOCURILOR DIN NUMĂRUL TRECUT :

APROPO DE 1 APRIL.

Orizontal : 1. Rau — Umbrit ; 2. Ordine — Ani ; 3. Beat — Liman ; 4. In — Aro — Ele ; 5. Eden — Ma — Tr ; 6. Amica — Vie ; 7. Asa — Onor — T ; 8. C — Nărăvașe ; 9. Reală — Ana ; 10. Uită — Plete.

V-AȚI PRINS SAU V-AȚI DUS ? !

Orizontal : 1. A — Păcălit — P ; 2. Umăr — Păliță ; 3. Dansuri — Nas ; 4. Isteți — St. — T ; 5. Ela — Olăcari ; 6. Ru — Spiță — Ol ; 7. — Ii — Ie — Pata ; 8. Truc — Saci ; 9. Vicleni — Ata.

Din broşura în curs de apariţie

„ADMITEREA ÎN ÎNVĂŢĂMÎNTUL SUPERIOR"

publicăm în acest număr cel de al treilea capitol, urmînd ca săptămîna viitoare să reproducem alte informaţii necesare cuprinse în această broşură

Condiţiile de admitere în instituţiile de învăţămînt superior în anul 1969-1970

Admiterea în instituţiile de învăţămînt superior — cursuri de zi, serale şi fără frecvenţă — se face prin concurs.

Concursul este unitar pentru toţi candidaţii ; admiterea se face în ordinea descrescîndă a mediilor obţinute şi în limita numărului de locuri planificat pentru fiecare facultate sau secţie.

La facultăţile cu mai multe secţii, *înscrierile la concurs şi organizarea acestuia se fac pe secţii de specialitate.* La înscriere, candidatul trebuie să precizeze secţia pentru care concurează, cunoscînd că după concurs nu se admite trecerea de la o secţie la alta, iar *media finală obţinută la concurs este valabilă pentru stabilirea ordinei de clasificare numai la secţia de specialitate la care candidatul a concurat.* Facultăţile la care admiterea se organizează pe secţii se afişează la fiecare institut.

ADMITEREA LA CURSURILE DE ZI

1. Dreptul de înscriere la concurs

Se pot prezenta la concursul de admitere în instituţiile de învăţămînt superior cetăţenii Republicii Socialiste România care sînt :

— absolvenţi cu diplomă de bacalaureat (sau maturitate) ai liceelor (şcolilor medii de cultură generală) ;

— absolvenţi cu examen de diplomă ai şcolilor medii tehnice (care au funcţionat după 1948) şi ai şcolilor tehnice cu durata de 4 ani (care au funcţionat în perioada 1955—1962) ;

— absolvenţi cu examen de bacalaureat ai fostelor licee teoretice, industriale sau comerciale, precum şi absolvenţi cu diplomă (certificat) ai altor şcoli, care au fost echivalate de Ministerul Învăţămîntului cu liceul, cu dreptul de a continua studiile în învăţămîntul superior.

Observaţie : *La Institutul de artă teatrală şi cinematografică „I. L. Caragiale" din Bucureşti, la secţiile : regie de teatru şi regie de film, se pot înscrie absolvenţi ai institutelor de învăţămînt superior care în activitatea lor extraprofesională au dovedit preocupări în domeniul regiei (film sau teatru) şi absolvenţi a cel puţin 2 ani de studii de la institutele de teatru, iar în unele cazuri şi de la alte facultăţi umaniste, cu condiţia susţinerii unor diferenţe de examene şi probe practice.*

2. Data concursului

Concursul de admitere se va desfăşura pentru toate facultăţile, inclusiv secţiile de subingineri, între 5 şi 15 iulie 1969.

Observaţie : *Pentru institutele de teatru din Bucureşti şi Tg. Mureş, conservatoare (secţiile de instrumente şi canto) şi Institutul de arhitectură „Ion Mincu" din Bucureşti, concursul de admitere se organizează în două etape.*

Prima etapă *are rolul de a face o selecţie prealabilă a candidaţilor care dovedesc aptitudini pentru a putea concura în etapa a doua. Această primă etapă va avea loc între 29 iunie şi 3 iulie ;* probele sale sînt eliminatorii.

Candidaţii respinşi la prima etapă a concursului de admitere se pot înscrie pînă la 4 iulie inclusiv pentru concursul de admitere la alte facultăţi.

Etapa a doua va avea loc la datele prevăzute pentru concursul de admitere în celelalte instituţii de învăţămînt superior.

Observaţie : *Pentru secţiile regie de teatru şi regie de film de la Institutul de artă teatrală şi cinematografică „I. L. Caragiale" din Bucureşti concursul de admitere se va desfăşura între 25 august şi 25 septembrie, în două etape.*

Pentru facultăţile şi secţiile la care nu se completează cifra de şcolarizare prin concursul din iulie, se va organiza al doilea concurs între 5 şi 15 septembrie 1969.

3. Înscrierea candidaţilor

Înscrierea candidaţilor la concursul de admitere se face la secretariatul facultăţilor ; aceasta începe cu 30 zile înainte de data concursului şi se termină în preziua concursului, ora 10 a.m.

Observaţie : *Înscrierea candidaţilor la concursul de admitere în institutele de teatru şi arhitectură, precum şi în conservatoare (secţiile de instrumente şi canto) se face între 10 şi 25 iunie 1969.*

Înscrierea candidaţilor la concursul de admitere de la secţiile : regie de teatru şi regie de film de la Institutul de artă teatrală şi cinematografică „I. L. Caragiale" din Bucureşti se face între 1 şi 25 iulie.

Candidaţii pot beneficia de consultaţii între 1 mai şi 30 iunie.

Pentru a da posibilitate candidaţilor să cunoască toate dispoziţiile cu privire la înscrierea şi la desfăşurarea concursului, comisia de admitere din fiecare instituţie de învăţămînt superior va lua măsuri pentru afişarea comunicatelor apărute în presă şi a instrucţiunilor necesare orientării candidaţilor. La secretariatul fiecărei facultăţi se vor afişa numărul de locuri şi situaţia zilnică a înscrierilor.

4. Actele necesare la înscriere

Pentru înscrierea la concurs, candidaţii vor completa o cerere tip, în care vor indica facultatea şi secţia la care doresc să dea concursul de admitere.

La cererea de înscriere se vor anexa :

a) Certificatul de naştere în copie legalizată.

b) Diploma de bacalaureat sau diploma de maturitate pentru absolvenţii liceelor şi ai şcolilor medii de cultură generală, diploma de tehnician pentru absolvenţii şcolilor mediii tehnice şi ai şcolilor tehnice cu durata de 4 ani, diploma de examen de stat pentru absolvenţii liceelor pedagogice, diploma de bacalaureat pentru absolvenţii fostelor licee teoretice, industriale, comerciale, diploma (certificatul) de absolvire a altor şcoli care au fost echivalate de Ministerul Învăţămîntului cu liceul, cu dreptul de a continua studiile în învăţămîntul superior (în original).

OBSERVAŢIE :

— Diploma de absolvire a unei instituţii de învăţămînt superior sau în cazul studenţilor de la institutele de teatru şi alte facultăţi umaniste situaţia matricolă a anilor de studii absolviţi, pentru înscrierea la secţiile regie de teatru şi regie de film de la Institutul de artă teatrală şi cinematografică „I. L. Caragiale" din Bucureşti.

— O dată cu actele de înscriere candidaţii de la secţia regie de teatru vor prezenta caietul de regie al unei piese, iar candidaţii de la secţia regie de film un dosar cu lucrările executate în domeniul teoriei şi practicii cinematografice.

c) Certificatul de sănătate.

— Candidaţii vor prezenta „fişa de control medical a absolventului" * întocmită şi eliberată după data de 15 februarie 1969 de policlinica teritorială de care aparţine candidatul **.

Fişa de control medical a absolventului, depusă la decanatele instituţiilor de învăţămînt superior, va fi verificată de medicii instituţiilor de învăţămînt superior. Candidaţii care prezintă probleme de sănătate în raport cu specificul instituţiei de învăţămînt superior solicitat vor fi invitaţi prin afişaj la comisiile medicale de specialişti, care vor funcţiona în centrele universitare în perioada 1 iunie—3 iulie 1969, respectiv 25 august—3 septembrie 1969.

Observaţie *privind candidaţii concursurilor de admitere pentru institutele de teatru, conservatoare şi facultăţile de muzică :*

— aceşti candidaţi se vor prezenta personal cu „fişa de control medical a absolventului" la comisia medicală constituită la nivelul institutelor (facultăţilor) înaintea primei etape a concursului în perioada 10 iunie—25 iulie 1969. Comisia medicală va efectua examinări speciale (auditive, foniartrice, explorări funcţionale de capacitate respiratorie etc.) şi va aviza actul medical de înscriere.

Observaţie *privind candidaţii concursului de admitere pentru* institutele de arte plastice şi facultăţile de desen *de la institutele pedagogice de 3 ani :*

— aceşti candidaţi se vor prezenta personal cu „fişa de control medical a absolventului" la comisia medicală constituită la nivelul institutelor (facultăţilor), pentru efectuarea unor examinări speciale oftalmologice şi pentru viza actului medical de înscriere.

Observaţie *privind candidaţii concursurilor de admitere pentru* Institutul de educaţie fizică şi sport şi facultăţile de educaţie fizică *din cadrul institutelor pedagogice de 3 ani :*

— aceşti candidaţi se vor prezenta personal la comisiile medicale constituite la nivelul institutului (facultăţilor), cu „fişa de control medical a absolventului", vizată de centrul medical judeţean de cultură fizică şi sport, care va completa pe lîngă datele cerute în fişa de control medical a absolventului rezultatele examinărilor speciale de dezvoltare fizică, de efort şi un buletin electrocardiografic.

Comisiile medicale de pe lîngă institute (facultăţi) vor efectua examinări de specialitate şi vor viza actul medical de înscriere

Candidaţii neadmişi din motive de sănătate la înscrierea la concursul de admitere în facultatea aleasă pot cere prin decanul facultăţii respective reexaminarea stării lor de sănătate, care se va face de comisia de expertiză şi recuperare a capacităţii de muncă din centrul universitar respectiv.

d) Trei fotografii tip buletin de identitate.

Cererile nedepuse în termen sau neînsoţite de actele specificate mai sus nu vor fi luate în considerare.

Pe baza verificării actelor necesare înscrierii, comisiile de admitere vor dispune afişarea listei candidaţilor cel mai tîrziu în preziua concursului, ora 21.

5. Desfăşurarea concursului

Concursul de admitere în învăţămîntul superior constă din probe scrise şi orale. La unele facultăţi, în cadrul concursului se dau şi probe practice. Ordinea desfăşurării probelor se afişează la fiecare facultate cu cel puţin 5 zile înainte de începerea concursului.

Înainte de începerea concursului, candidaţii vor primi o fişă în care examinatorii vor înscrie notele pentru fiecare probă, imediat după încheierea examinării la disciplina respectivă.

Pe fiecare fişă se va aplica fotografia candidatului.

Fiecare candidat va preda fişa de note comisiei de examinare după ultima probă susţinută.

În timpul concursului, candidaţii vor avea asupra lor buletinul de identitate.

Probele practice se susţin conform prevederilor de la capitolul „Disciplinele pentru concursul de admitere". Fiecare probă practică va fi calificată cu o notă de la 10 la 1. Sînt admişi la probele scrise candidaţii care au obţinut la probele practice cel puţin media 5. Rezultatele se afişează în ordinea alfabetică a candidaţilor, specificîndu-se media obţinută de fiecare candidat.

Observaţie : *La facultăţile şi secţiile la care concursul de admitere constă din două etape se pot prezenta la etapa a doua numai candidaţii admişi la probele primei etape. Notarea candidaţilor la probele primei etape se face în modul următor :*

— la Institutul de arhitectură şi la conservatoare (secţiile de instrumente şi canto) cu note de la 10 la 1, care vor intra în calculul mediei finale a concursului ;

— sînt admişi la etapa a doua a concursului candidaţii care la probele primei etape au obţinut note a căror medie este minimum 5,00 (pentru conservatoare, nota minimă — 5.00) ;

— la institutele de teatru din Bucureşti şi Tîrgu-Mureş — prin calificativele „admis" sau „respins".

Rezultatele la probele primei etape se vor afişa zilnic.

În etapa a doua a concursului, candidaţii primesc la fiecare probă cîte o notă de la 10 la 1.

Probele scrise preced probele orale. Fiecare probă scrisă va fi calificată cu note de la 10 la 1. Sînt admişi la probele orale candidaţii care au obţinut la probele scrise cel puţin media 5.00 (cu excepţia Facultăţii de arhitectură, la care proba scrisă de matematică nu este eliminatorie).

Rezultatele se afişează în ordinea alfabetică a candidaţilor, specificîndu-se media obţinută de fiecare candidat.

Candidaţii din rîndul naţionalităţilor conlocuitoare pot să susţină probele de concurs în limba maternă. În acest scop, o dată cu actele de înscriere vor adresa comisiei de admitere o cerere scrisă, indicînd limba în care solicită să fie examinaţi.

Probele orale vor fi calificate cu note de la 10 la 1.

Nota unei probe se calculează ca medie aritmetică a notelor (întregi) pentru fiecare problemă (subiect sau chestiune), putînd rezulta deci fracţiuni.

Media finală a concursului de admitere se obţine prin adunarea notelor de la toate probele (scrise, orale şi practice) şi împărţirea rezultatului obţinut la numărul acestor probe.

Comisia de admitere stabileşte lista candidaţilor, în ordinea de clasificare, pe baza mediilor finale rezultate.

Media minimă de admitere la concursul din iulie este *6,00*, iar la concursul din a doua etapă (septembrie) este *5.00*.

Rectorul instituţiei de învăţămînt superior emite un ordin prin care se înmatriculează în anul I candidaţii reuşiţi în ordinea clasificării şi în limita locurilor planificate pentru facultatea sau secţia la care s-a înscris candidatul.

Copia ordinului de înmatriculare se afişează la decanatul facultăţii respective.

Candidaţii reuşiţi la concursul de admitere se vor înscrie la facultăţi pînă la 30 septembrie 1969.

Studenţii înscrişi în anul I care nu se vor prezenta la cursuri pînă la 5 octombrie 1969 vor fi exmatriculaţi.

Studenţii admişi în anul I care nu se pot prezenta pentru cauze bine motivate (boală, serviciu militar) pot fi amînaţi peste această dată dacă prezintă pînă la 5 octombrie 1969 motivare scrisă însoţită de acte doveditoare.

Actele candidaţilor care nu au reuşit la concursul de admitere vor fi restituite de secretariatele facultăţilor în termen de două zile de la afişarea rezultatelor concursului.

ADMITEREA LA CURSURILE SERALE

Concursul de admitere la învăţămîntul seral se desfăşoară după normele şi programele stabilite pentru învăţămîntul de zi.

Dreptul de înscriere la concurs

1. Se pot prezenta la concursul de admitere pentru învăţămîntul superior seral oamenii muncii care au absolvit liceul cu examen de bacalaureat, şcoala medie de cultură generală cu examen de maturitate sau o şcoală echivalentă cu diplomă şi doresc să obţină o calificare superioară, fără a părăsi locul de muncă.

Data concursului

2. Concursul va avea loc între 5 şi 15 iulie 1969. Pentru facultăţile şi secţiile la care nu se completează cifra de şcolarizare prin acest concurs, se va organiza al doilea concurs între 5 şi 15 septembrie 1969.

Înscrierea candidaţilor

3. Înscrierea candidaţilor pentru concursul de admitere se face la secretariatul facultăţii : aceasta începe cu 30 zile înainte de data concursului şi se termină în preziua concursului, ora 10 a.m.

4. Actele cerute la înscriere, obiectele de concurs, desfăşurarea concursului de admitere pentru cursurile serale sînt aceleaşi ca la concursul de admitere pentru învăţămîntul de zi. Candidaţii la concursul de admitere pentru învăţămîntul seral superior tehnic vor prezenta şi o adeverinţă de la locul de muncă din care să rezulte că lucrează în specialitatea facultăţii pe care doresc să o urmeze sau într-o specialitate înrudită. Candidaţii la concursul de admitere pentru învăţămîntul seral universitar vor prezenta o adeverinţă din care să rezulte că sînt în cîmpul muncii.

5. Candidaţii reuşiţi la concursul de admitere în învăţămîntul seral se vor înscrie la facultăţile respective în termen de cel mult 15 zile de la data afişării rezultatului concursului de admitere ; în caz contrar, pierd dreptul de înscriere.

6. Pentru prezentarea o singură dată la concursul de admitere se acordă candidaţilor un concediu fără plată de pînă la 30 de zile calendaristice anual, în afara concediului de odihnă. Concediul de studii se acordă la cerere, eşalonat sau integral. În cazul cînd candidaţii se prezintă în acelaşi an calendaristic la examenul de bacalaureat şi la concursul de admitere în învăţămîntul superior, beneficiază de un singur concediu de studii de pînă la 30 de zile calendaristice.

ADMITEREA LA CURSURILE FĂRĂ FRECVENŢĂ

Concursul de admitere în învăţămîntul superior fără frecvenţă se desfăşoară după normele şi prgramele stabilite pentru învăţămîntul de zi.

Dreptul de înscriere la concurs

1. Se pot prezenta la concursul de admitere pentru învăţămîntul superior fără frecvenţă oamenii muncii care au absolvit liceul cu diplomă de bacalaureat, şcoala medie de cultură generală cu diplomă de maturitate sau o şcoală echivalentă cu diplomă, şi care doresc să obţină o calificare superioară.

Data concursului

2. Concursul va avea loc între 5 şi 15 septembrie 1969.

Înscrierea candidaţilor

3. Înscrierea candidaţilor pentru concursul de admitere se face la secretariatul facultăţilor ; aceasta începe cu 30 zile înainte de data concursului şi se termină în preziua concursului, ora 10 a.m.

4. Actele cerute la înscriere, obiectele de concurs, desfăşurarea concursului de admitere pentru cursurile fără frecvenţă sînt aceleaşi ca la concursul de admitere pentru învăţămîntul de zi. Candidaţii vor prezenta în acelaşi timp şi o adeverinţă de la locul de muncă, din care să rezulte că sînt încadraţi în producţie.

5. Candidaţii reuşiţi la concursul de admitere la cursurile fără frecvenţă se vor înscrie la facultăţile respective în termen de cel mult 15 zile de la data afişării rezultatului concursului de admitere. În caz contrar, pierd dreptul de înscriere.

6. Pentru prezentarea o singură dată la concursul de admitere de la cursurile fără frecvenţă se acordă candidaţilor un concediu de studii fără plată de pînă la 30 de zile calendaristice anual, în afara concediului de odihnă. Concediul de studii se acordă la cerere, eşalonat sau integral. În cazul cînd candidaţii se prezintă în acelaşi an calendaristic la examenul de bacalaureat şi la concursul de admitere în învăţămîntul superior, beneficiază de un singur concediu de studii de pînă la 30 de zile calendaristice.

** Formularele necesare se asigură de către secţiunile sanitare ale organelor locale de stat.*

*** Examenul microradiofotografic se poate face cu maximum 30 de zile înainte de data concursului de admitere, în centrul judeţean respectiv sau în centrul universitar.*

Fotbal și noroi. Oare cît costă o prelată ?

Fotografie de Pavel TÎNJALĂ

CRONICA MICROBISTULUI

Impacă-i, Doamne!

Nouă, universitarilor, fotbalul a început să ne aducă multe din clarificările pe care le așteptam de la anul competițional 1968—1969. In prima divizie : nu vom mai putea avea acces la fotoliile de rangurile I și II, Universitatea Craiova și Poli Iași au cucerit o valoare care va trebui... valorificată abia în campionatul următor, Universitatea Cluj nu mai poate, practic, să fie gîtuită de frica și urîtul tîrîșului prin catacombele din subsolul clasamentului. In „B" : timișorenii își caută un loc cît mai comod, bucureștenii, învingînd pe Electronica, au mai scăpat de „friguri", iar gălățenii își joacă duminică o carte mare : dacă smulg un egal la Brașov — capătă opțiuni mari pentru realizarea visului atît de rîvnit al promovării ; dacă pierd — păstrează, totuși, șansa de a putea continua de la egal la egal, dar indirect, lupta pe viață și pe moarte cu „stegarii" lui Valentin Stănescu.

Ieșiți, în mare măsură, din angoasa rezultatului, nu ne mai rămîne, prin urmare, decît să privim și dincolo de tabela de marcaj : la valoarea jocului practicat de favoriții noștri, la atitudinea lor pe teren și în afara acestuia, la climatul în care trăiesc și se pregătesc fotbaliștii studenți. Ceea ce mi se pare a fi de mare însemnătate și, să sperăm, de oarecare eficiență. Din acest punct de vedere, etapa de duminică ne-a prilejuit o constatare îngrijorătoare în legătură cu craiovenii. Să mă explic...

Partida Universității oltene cu Steaua a fost, cum au văzut toți prezenții de pe „23 August" și din fața micului ecran, interesantă, atractivă și, în multe momente, spectaculoasă. Oblemenco și ai săi n-au plecat capul, s-au bătut pentru fiecare minge, n-au fost cu nimic inferiori adversarilor și, dacă se aveau mai bine cu zeița Fortuna, se întorceau în Bănie învingători. Amintiți-vă : în minutul 14 Niță ratează o ocazie rară, în minutul 15 Steaua deschide scorul ; în minutele 30, 38 și 67 Ivan, Martinovici și Oblemenco zguduie pe rînd bara, în minutul 72 Bitlan oferă Stelei încă un gol nesperat. In loc de 1—0, 1—1, 2—1 sau 3—1, craiovenii s-au trezit deci cu 0—2 și apoi cu 1—2 ! N-au noroc și pace !

Dar nu mă îngrijorează nicidecum rezultatul, întrucît toată lumea apreciază că echipa „merge". Mă îngrijorează că iar a intrat zîzanie în sînul echipei și clubului. Duminică, la pauză, antrenorul Coidum a făcut unele critici lui Deselnicu pentru cîteva greșeli personale săvîrșite de acesta în joc ; Petre, impulsiv cum îl știm, n-a recunoscut, a replicat tăios și, evident, a fost înlocuit disciplinar. Dar de față mai era și secretarul clubului, pe nume Dobrițoiu, care — așa cum se obișnuiește la Craiova — n-a tăcut, nu și-a văzut de treburile sale și s-a amestecat. Repriza a doua începuse, iar domnia sa continua, pe banca rezervelor, să se certe ca-n piață cu antrenorul. Eram de față și vă închipuiți cît de penibilă mi s-a părut scena, dacă eu — care aveam interesul să ascult pentru a mă documenta asupra conflictului chiar de la sursă — n-am mai putut răbda și m-am reîntors în tribună.

N-aș putea spune, fără să fiu contrazis, dacă antrenorul Coidum a greșit sau nu. Și mie mi s-a părut că Deselnicu jucase binișor, dar mi s-a mai părut și că, retrăgîndu-se în fața atacanților steliști, crea posibilitatea unor centrări periculoase ; și eu am văzut că Bitlan, înlocuitorul lui Deselnicu, a greșit decisiv la golul al doilea și echipa a fost frustrată de un rezultat final mai bun, dar și eu aș fi luat, cu orice risc, aceeași măsură împotriva jucătorului recalcitrant. Toate acestea sînt însă chestiuni care, la stadion cel puțin, cad în răspunderea exclusivă a antrenorilor. Că acasă, într-un cadru organizat și principial, conducerea secției — deci un for colectiv și nu o persoană — poate lua în discuție cazul, aceasta e altă căciulă, stimate tovarășe Dobrițoiu ! Așa, cearta ca la ușa cortului n-a dus decît la înveninarea spiritelor și la supărarea antrenorului care a construit la Craiova o echipă cu un anume prestigiu în fotbalul nostru.

Indiferent dacă antrenorul Coidum va da sau nu curs intenției exprimate duminică la meci (spunea că e hotărît să demisioneze), povestea ne reamintește că vechile conflicte de la Craiova erau doar amorțite. Oameni pe care jucătorii și noi, susținătorii lor, îi apreciem s-au certat și se tachinează reciproc. Oare nu se poate curma o dată pentru totdeauna această problemă oltenească ? Impacă-i, Doamne !

G. MITROI

Al șaptelea răspuns la întrebarea:

De ce se lasă așteptată marea performanță în sportul nostru studențesc ?

(Urmare din pagina 1)

cadrele de instruire) era relativ redusă, dar asigura totuși cuprinderea majorității studenților în activitatea sportivă de masă și condiții (întinse pe toată gama valorică) ca aproape 3 000 de studenți să-și poată perfecționa măiestria sportivă.

7. Rezultatul valoric : sportivii studenți cucereau un număr însemnat de titluri de campioni naționali, aveau echipe participante (cu rezultate bune) în competițiile oficiale internaționale, constituiau o sursă importantă de alimentare a loturilor naționale, aveau componenți ai loturilor olimpice și medaliați olimpici. La multe discipline sportive studenții ocupau locul III în ierarhia națională (după Dinamo și Steaua), fapt care a situat pe aceeași poziție unul din cluburile studențești — Știința București.

După părerea mea, în acest moment, *erau necesare măsuri organizatorice și materiale care, pe de o parte — și în primul rînd — să asigure posibilitatea cuprinderii unui număr mult mai mare (în perspectivă pe toți studenții) în activitatea sportivă de masă, iar pe de altă parte, condiții mult îmbunătățite de instruire sportivă, capabile să determine o reprezentare mult mai prestigioasă a sportului universitar pe arena sportului național și internațional.*

Așadar, timpul măsurilor venise. Au venit și măsurile. Mai importante și mai valoroase decît cele mai optimiste așteptări. Urmare a măsurilor inițiate în 1965, *a crescut de 4 ori numărul cluburilor universitare, de 3 ori numărul secțiilor de performanță, de 3 ori fondurile alocate sportului studențesc, de aproape 3 ori numărul echipelor divizionare, de peste 2 ori numărul sportivilor cu clasificare. S-a mărit de aproape 3 ori numărul cadrelor angrenate în sportul studențesc de performanță, a crescut considerabil atenția acordată sportului de performanță de către conducerile instituțiilor de învățămînt superior.*

Care au fost însă urmările ? După 3 ani, numărul studenților cuprinși în activitatea sportivă de masă, organizată, a scăzut la 40 la sută ; a scăzut de asemenea numărul titlurilor de campioni naționali obținute de studenți, iar ultima delegație olimpică nu a cuprins nici un reprezentant produs de sportul studențesc.

Dacă ar fi să dăm ascultare opiniilor unor factori răspunzători din Ministerul Invățămîntului și C.N.E.F.S., ar trebui să ne declarăm mulțumiți cu situația actuală a sportului studențesc de performanță, întrucît ea corespunde obiectivelor stabilite în 1965. *Cum este însă posibil ca acum, cînd sportul studențesc beneficiază de atîtea avantaje de o deosebită consistență, numărul studenților care fac sport să fie mai mic, iar valoarea performanțelor să scadă ?* După părerea mea, cauzele care au dus la această stare de lucruri sînt următoarele :

I. În primul rînd, deși a crescut numărul cluburilor, al secțiilor și au survenit unele înlesniri care au determinat, firesc, o creștere a numărului de studenți sportivi de performanță, *baza materială de care dispune în prezent sportul studențesc este aproximativ aceeași ca în 1965*, ceea ce, tot firesc, a determinat un număr mai mic de profile libere la bazele sportive pentru activitatea sportivă de masă, deci implicit scăderea numărului studenților împinși în această activitate și — în aceeași măsură — creșterea dificultăților în pregătirea sportivilor de performanță.

II. Cu toate că numărul unităților speciale pentru cultivarea performanței a crescut de la 9 la 37, iar fondurile s-au triplat, *în mod paradoxal, aceste unități nu și-au propus să se ocupe de sportul de mare performanță, ci de creșterea, cu orice preț, a numărului de studenți care fac sport de performanță* (am văzut cu ce preț), mergînd pe un front larg, pe orizontală (cu multe secții fantomă și sportivi fără perspectivă), cultivînd în mare măsură performanța medie sau chiar mediocritatea (vezi majoritatea echipelor divizionare B, foste echipe de „calificare").

Rezultatul : o creștere spectaculoasă, dar singulară, a numărului de studenți cuprinși în activitatea de performanță (aproape s-a triplat față de anul 1965, nedepășind însă 8 la sută din numărul studenților), căreia nu i-a corespuns numărul cadrelor de instruire cu pregătire superioară și nici numărul și calitatea instalațiilor sportive.

III. Altă cauză, și poate cea mai gravă, o constituie *folosirea neeficientă a fondurilor destinate sportului studențesc. Numai echipele divizionare B și plata chiriei la bazele sportive nestudențești au consumat în acești 3 ani peste 30 milioane lei, care puteau fi folosiți pentru construirea unor baze sportive.*

IV. Deși încă de la înființarea cluburilor s-a indicat centralizarea — la nivelul centrelor universitare — în cadrul unei singure secții a celor mai bune valori la o disciplină sportivă, practic în toți acești 3 ani *s-a produs o dispersare a valorilor sportive studențești*, determinată de înțelegerea îngustă a intereselor de club și alimentată de numeroasele dispute neprincipiale dintre cluburile studențești privind repartizarea secțiilor de performanță ale fostelor cluburi „Știința", achiziționarea unor sportivi cu perspective sau cîștigarea unor poziții mai bune în clasamente.

Acestea ar fi cauzele cele mai importante. Mai sînt și altele, legate de aprecierea factorilor responsabili privind evoluția sportului studențesc, încetineala cu care se aduc corijări erorilor inițiale, aprecierea subiectivă a acestor erori, lipsa de sensibilitate la sugestii și opinii judicioase, modul — de multe ori defectuos — în care aplică cluburile indicațiile date de Ministerul Invățămîntului ș.a.

Sînt frecvent vehiculate, mai ales în ultimul timp, opinii ca acestea : este necesară mai întîi dezvoltarea bazei de masă a sportului de performanță și abia așa se poate discuta despre valoarea intrinsecă a performanței ; de fapt, nu s-a scurs nici măcar un ciclu de 5 ani (perioada universitară) ca să se poată aprecia exact dacă această orientare este bună sau nu ; încă nu s-a încheiat etapa de consolidare organizatorică a cluburilor sportive universitare : în general, este prematur să se aștepte o creștere a valorii performanțelor ș.a.m.d. Dar indicațiile conducerii partidului trebuiau traduse în viață în mod matur și la timpul potrivit, ținînd seama de condițiile specifice mediului universitar. Cu timpul s-au adus, e drept, unele corijări erorilor inițiale. Mai întîi s-a spart marele zid al „diviziei studențești", care obliga măcinarea „forțelor" în interior, fără a oferi un criteriu obiectiv de apreciere a valorii dobîndite în cursul obositoarelor și costisitoarelor peregrinări de-a lungul și de-a latul țării. De asemenea, ideea centralizării valorii — fără a fi acceptată ca principiu — s-a concretizat în înființarea cluburilor atletic și nautic în București etc.

Acestea sînt, după părerea mea, coordonatele actuale ale sportului studențesc de performanță, cauzele pentru care se lasă așteptată marea performanță.

Curios este însă că se preconizează în continuare multe secții de performanță cu mulți sportivi, dar — e drept — de-acum se așteaptă și rezultate pe care însă nimic în plus nu le asigură. In ce privește dezvoltarea bazelor sportive, se evită în continuare abordarea cu seriozitate și răspundere a acestei probleme (sînt prevăzute în schimb terenuri de... minigolf și badminton — ? !). Se preconizează în continuare consolidarea actualului sistem, permanentizarea actualei stări de lucruri.

Este necesară — după părerea mea — *nu consolidarea actualului sistem de organizare, ci perfecționarea lui, în sensul întregirii lui cu elementele capabile să determine reale și eficiente posibilități materiale și organizatorice de creștere substanțială a performanțelor sportive, pe măsura potențialului și a dorinței studenților.*

Este necesară nu corijarea erorilor inițiale, ci înlăturarea categorică și definitivă a acestora, *asigurarea unui echilibru între sportul de masă și cel de performanță, abordarea în mod unitar a sportului studențesc, dezvoltarea lui corespunzător nivelului atins de sportul studențesc pe plan internațional.*

Pe plan material, acest lucru s-ar putea realiza prin *dezvoltarea bazelor sportive destinate sportului de masă, construirea unor instalații sportive moderne pentru sportul de performanță, asigurarea unor condiții optime de instruire sportivă, selecționarea celor mai bune cadre de instruire, încadrarea corespunzătoare a acestora etc.*

Pe plan organizatoric s-ar putea realiza prin *centralizarea sportivilor de mare performanță în cadrul unor cluburi la nivelul centrelor universitare* (numai în cele mari) sau chiar *în cadrul unui club unic care să funcționeze pe lîngă unul din factorii centrali*, cluburi sau club care să preia (în cadrul unui număr redus — pentru început — de secții) toate marile valori sportive studențești din centrele universitare sau din întreaga țară, închegînd astfel echipe foarte puternice, capabile să-și dispute întîietatea sportivă cu cele mai puternice cluburi din țară, să reprezinte la un nivel corespunzător sportul studențesc pe plan național și internațional.

În acest caz, *cluburile sportive din institute — consolidate organizatoric — ar urma să constituie surse permanente de alimentare cu valori de perspectivă și — în egală măsură —* (păstrînd în acest caz numărul de secții) *să urmărească și organizarea activităților de recreere și inițiere sportivă pentru un număr cît mai mare de studenți.*

Redacția : Str. Brezoianu 13, tel. 14.02.15. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „CASA SCÎNTEII" 40-466